GRADSKA SLIKA ZDRAVLJA I OKVIR GRADSKOG PLANA ZA ZDRAVLJE GRADA POREČA

"Zdravi grad" Poreč i Grad Poreč

GRADSKA SLIKA ZDRAVLJA I OKVIR GRADSKOG PLANA ZA ZDRAVLJE GRADA POREČA

NAKLADNIK:
"Zdravi grad" Poreč i Grad Poreč

UREDILE:
Tihana Mikulčić
Nataša Basanić Čuš
Marijana Rajčević
Selma Šogorić

PRILOGE PRIPREMILI:
Gordana Vorkapić-Jugovac
Alenka Krivičić
Sandra Ćakić-Kuhar
Ante Ivančić
Ivan Jovanović
Danijela Puniš
Vesna Kordić
Sandra Mušković

GRAFIČKI UREDILA:
Marijana Rajčević

FOTOGRAFIJE:
"Zdravi grad" Poreč
Roni Brzak

LEKTORIRALA:
Sonja Vojinović

SUPERVIZIRALI:
Sonja Grozić-Živolić
Gordana Vorkapić-Jugovac
Nino Basanić

PRIPREMA I TISAK:
SIGRA Tiskara Poreč

Zahvaljujemo svima koji su sudjelovali u izradi Gradske slike zdravlja Grada Poreča

---

CIP Katalogizacija u publikaciji
Sveučilišna knjižnica u Puli

UDK 613(497.5 Poreč)

GRADSKA slika zdravlja i okvir gradskog plana za zdravlje grada Poreča / <priloge pripremili Gordana Vorkapić-Jugovac … et al. ; uredile Tihana Mikulčić … et al. ; fotografije Roni Brzak … et al.>. Poreč : «Zdravi grad» <etc.>, 2008.

Bibliografija.
ISBN 978-953-99643-3-5 (Zdravi grad Poreč)

"ZDRAVI GRAD" POREČ I GRAD POREČ

GRADSKA SLIKA ZDRAVLJA I OKVIR GRADSKOG PLANA ZA ZDRAVLJE

GRADA POREČA

Poreč, prosinac 2008. godine

Zahvaljujemo svim sudionicima istraživanja zdravstvenih potreba građana Grada Poreča te ustanovama, zavodima i udrugama koje su stavile na raspolaganje brojne pokazatelje i time doprinijele nastanku Gradske slike zdravlja i okvira gradskog plana za zdravlje Grada Poreča. Posebno se zahvaljujemo svim građanima (panelistima) koji su pisanjem eseja o svom gradu omogućili realizaciju opsežnog kvalitativnog istraživanja analizom slobodnog teksta.

Dijelovi eseja, koje možete naći u tekstu knjige, ne odražavaju stavove uredništva nego izražavaju isključivo stav ispitanika (panelista) u istraživanju. Stoga, izdvojeni tekstovi usmjeravaju čitatelja na opažanja, razmišljanja i vizije građana Grada Poreča u odnosu na svoj grad te imaju iznimnu snagu i vrijednost.

Svi podaci prikupljeni su do 20. veljače 2008. godine.
Svaki eventualni propust je slučajan.

Za sve dodatne informacije možete kontaktirati projektni ured "Zdravi grad" Poreč, tel. (052) 452 335, fax. (052) 428 077, e-mail: fond-zdravi-grad@pu.t-com.hr te na www.zdravi-grad-porec.hr ili Upravni odjel za društvene djelatnosti, socijalnu skrb i zdravstvenu zaštitu Grada Poreča, tel. (052) 451 099 (int. 121), fax. (052) 434 868.

SADRŽAJ

Predgovor 7

1. UVOD

1.1. O PROJEKTU "ZDRAVI GRAD" U SVIJETU I U HRVATSKOJ..... 9

1.2. RAZVOJ PROJEKTA "ZDRAVI GRAD" POREČ 12

2. METODOLOGIJA IZRADE GRADSKE SLIKE ZDRAVLJA I GRADSKOG PLANA ZA ZDRAVLJE

2.1. METODA BRZE PROCJENE ZDRAVSTVENIH POTREBA U ZAJEDNICI (RAP - RAPID APPRAISAL TO ASSESS COMMUNITY HEALTH NEEDS) ... 14

2.2. PRIMJENA METODE RAP-A U GRADU POREČU 17

3. GRADSKA SLIKA ZDRAVLJA

3.1. POREČ KROZ POVIJESNI PRIKAZ..... 22

3.2. KAKO POREČANI VIDE POREČ..... 23
...KROZ RIJEČI...

3.3. KAKO POREČANI VIDE POREČ..... 51
...KROZ SLIKE...

3.4. POREČ KROZ DOSTUPNE POKAZATELJE

3.4.1. DEMOGRAFSKI PODACI 72

3.4.2. ZDRAVSTVENI POKAZATELJI..... 81

3.4.3. SOCIOEKONOMSKI UVJETI..... 89

4. SOCIJALNI I ZDRAVSTVENI PROGRAM GRADA POREČA..... 109

4.1. RAD UPRAVNOG ODJELA ZA DRUŠTVENE DJELATNOSTI, SOCIJALNU SKRB I ZDRAVSTVENU ZAŠTITU GRADA POREČA TIJEKOM 2007. GODINE 111

4.2. PROJEKT "ZDRAVI GRAD" POREČ..... 113

4.3. PARTNERSTVO S ISTARSKOM ŽUPANIJOM NA PROJEKTU "ZAJEDNICE KOJE BRINU KAO MODEL PREVENCIJE POREMEĆAJA U PONAŠANJU DJECE I MLADIH" 138
4.4. SKRB O STARIJIMA I NEMOĆNIM OSOBAMA 139
4.5. PODACI O OSOBAMA S POSEBNIM POTREBAMA NA PODRUČJU GRADA POREČA....143
4.5.1. DRUŠTVO INVALIDA POREČ 146

5. EKOLOŠKI UVJETI I PROGRAMI

5.1. KLIMATSKI UVJETI 148
5.2. POSTOJEĆE STANJE I KOLIČINE OTPADA....150
5.3. INICIRANJE I REALIZACIJA EKOLOŠKO ZDRAVSTVENIH PROGRAMA....150

6. GOSPODARSKA SLIKA GRADA POREČA 152

7. OKVIR ZA IZRADU GRADSKOG PLANA ZA ZDRAVLJE....161

8. PLAN AKTIVNOSTI NAKON IZRADE GRADSKE SLIKE ZDRAVLJA GRADA POREČA....167

Poruke mladih Grada Poreča ... .168

Umjesto kraja ... .172

IZVORI PODATAKA KORIŠTENI ZA SLIKU ZDRAVLJA GRADA POREČA....173

Predgovor

Široki pojam održivog razvoja, u lokalnim i globalnim razmjerima, naglašava važnost međusobnog odnosa čovjeka i njegove okoline te odgovornog planiranja raznih aktivnosti koje ne dovode do ozbiljnih urušavanja pojedinih eko sustava te opstanka i zdravlja ljudi.

Poreč je turističko središte poznato po prekrasnom prirodnom ambijentu, dugoj turističkoj tradiciji te brojnim i dobro opremljenim turističkim naseljima. Porečki poluotok je odredio granice naselja u kojemu su i danas očuvani rimski građevni elementi: cardo-decumanus. Krajolik je niska pitoma vapnenačka zaravan između doline Mirne na sjeveru i Limske drage na jugu.

Gospodarska je osnova poljodjelstvo, vinogradarstvo, maslinarstvo, voćarstvo, ribarstvo i turizam. Stari dio grada leži na malom poluotoku koji je od kopna odijeljen umjetnim prokopom, a s mora zaštićen otokom Sveti Nikola s kamenitom i pješčanom plažom. U lijepoj, borovima okruženoj uvali južno od grada su kupalište i prostrani kamp, a još južnije Plava i Zelena laguna. Sjeverno od grada je turističko naselje Pical. Već godinama, u raznim akcijama koje provode hrvatski mediji i nacionalna turistička zajednica, Poreču nema premca kada je riječ o prvome mjestu po uređenosti zelenih površina. Poreč još uvijek karakterizira očuvan zeleni obalni pojas, a toliko nagrada i priznanja nema niti jedan hrvatski turistički grad.

S druge strane, globalne i lokalne promjene kao što su masovni turizam, uzurpacija morske obale ulaskom u zaštićena područja, koncentracija automobila na uskom prostoru (zagađenje zraka, nedostatak prostora, saobraćajne nesreće..), postepeno se suprotstavljaju doživljavanju "netaknute" sredine, ugrožavaju okoliš, zdravlje domicilnog stanovništva i turista. To upućuje na potrebu multidisciplinarnog pristupa prilikom planiranja prostora kako bi se osigurala opstojnost prirodne sredine u povećanoj potrebi iskorištavanja prirodno lijepog i pitomog prostora te realizirala briga za zdravlje. Poreč se stoga opredijelio za sveobuhvatni pristup razvoju grada multidisciplinarnim projektima koji potiču psihosocijalne, zdravstvene i ekološke programe u Gradu, te izražavaju nastojanje lokalne zajednice da odgovorno skrbi o prostoru, svojim građanima i posjetiteljima Poreča te osmišljava život grada sa što manje konfliktnih međuodnosa.

Gradska slika zdravlja i okvir gradskog plana za zdravlje još su jedno nastojanje da se utvrde potrebe građana naše zajednice i razrađuju dugoročne strategije razvoja grada kojima se odgovorno skrbi o ljudskim resursima u zajednici.

HRVATSKA MREŽA ZDRAVIH GRADOVA

POREČ

POBJEDNIK

LIGE ZDRAVIH GRADOVA

Godina 2008.

"Što je uostalom održalo
ljudski rod na ovoj staroj kugli
unatoč svim tragičnim ljudskim pogreškama
ako ne vjera u nove mogućnosti
i hrabrost da ih ostvarimo?"

Jane Adams

1. UVOD

1.1. O PROJEKTU "ZDRAVI GRAD" U SVIJETU I U HRVATSKOJ

Regionalni ured za Europu Svjetske zdravstvene organizacije pokrenuo je 1986. godine projekt "Zdravi grad" sa ciljem da osnaži interes za pozitivni koncept zdravlja u gradovima diljem Europe te potakne i omogući direktnu suradnju među njima, bez barijera političkih granica. Predmet interesa ovog pokreta prvenstveno su gradovi, ali i druga naselja u kojima ljudi žive i rade. Projekt "Zdravi grad" temelji se na strategiji "Zdravlje za sve", čija načela prevodi u praksu lokalnim djelovanjem na razini grada.

Tri su važna strateška načela "Zdravih gradova":

1. **Multisektorski pristup** po kojem pitanje zdravlja nije samo stvar sustava zdravstva, već i svih srodnih i razvojnih sustava u društvu;
2. **Aktivna participacija građana** (samopomoć, uzajamna pomoć, mogućnost odlučivanja o zdravlju i dr.);
3. **Briga za okolinsko zdravlje** (biološka, fizička i socijalna okolina) pravo i dužnost građana da žive u estetski i ekološki kvalitetnoj okolini.

Projekti "Zdravih gradova" afirmiraju holističku prirodu zdravlja, ukazujući na međuzavisnost fizičke, duševne, socijalne i duhovne dimenzije zdravlja. Projekt polazi od pretpostavke da se zdravlje može postići zajedničkim naporima pojedinaca i skupina koje žive u gradu. Sljedeća bitna postavka projekta je spoznaja da pri donošenju političkih odluka na razini gradske vlade treba uvijek obratiti pozornost na njihov mogući utjecaj na zdravlje. Na stanje zdravlja građana bitno utječu uvjeti stanovanja, stanje okoliša, obrazovanje, javne službe, socijalna zaštita i dr. Upravo zbog takvog utjecaja, usmjerenost na zdravlje podrazumijeva uključivanje organizacija i pojedinaca koji djeluju izvan samog sektora zdravstva u aktivnosti koje služe poboljšanju zdravlja građana. Ovaj se proces zajedničkog djelovanja na poboljšanju zdravlja označuje terminom "intersektorsko ili međuresorsko djelovanje".

Ljudi svojim odabirom stila života, korištenjem zdravstvene službe, gledištima o pitanjima zdravlja i svojim djelovanjem bitno utječu na vlastito zdravlje. Projekt "Zdravi grad" želi potaknuti njihovo aktivnije uključivanje u sve aktivnosti u gradu koje mogu imati utjecaj na zdravlje.

Ovi temeljni ciljevi projekta - unapređenje zdravlja i prevencija bolesti kroz intersektorsko djelovanje - zahtijevaju stvaranje klime koja podržava promjene, stalno traganje za novim idejama i inovativnim metodama te podržavanje onih koji s uspjehom uvode nove pristupe i nove programe. Mjera uspješnosti projekta "Zdravi grad" jest prihvaćanje politike zdravlja na razini grada.

Projekt Svjetske zdravstvene organizacije "Zdravi grad" dugoročni je međunarodni razvojni projekt kojemu je cilj postaviti zdravlje pri vrhu dnevnog reda političkih čimbenika u europskim gradovima te promicati lokalne sveobuhvatne strategije za zdravlje i održivi razvoj, zasnovane na principima i dugoročnim ciljevima strategije "Zdravlje za sve za 21. stoljeće" i "Lokalni dnevni red za 21. stoljeće". U konačnici, projekt "Zdravi grad" nastoji poboljšati urbano okruženje u kojem ljudi žive, rade ili se školuju i na taj način unaprijediti njihovo fizičko, duševno i socijalno blagostanje.

Projekt Svjetske zdravstvene organizacije "Zdravi gradovi" započet je 1986. godine i dosad su dovršene tri faze provedbe projekta. Težište prve faze projekta, od 1987. do 1992. godine, bilo je ojačati učešće zajednice te, uklanjajući političke i institucionalne barijere promjeni, dovesti do partnerstva u stvaranju društvene politike zdravlja. Očekivani produkt prve faze bio je - izgraditi i staviti u funkciju "infrastrukturu" za provođenje projekta "Zdravi grad". Strateški ciljevi druge faze (1993. - 1998.) uključuju ubrzavanje usvajanja društvene politike zdravlja na nivou grada, jačanje sustava podrške (alijanse za zdravlje) i izgradnju strateških veza s drugim sektorima i organizacijama koje utječu na razvoj gradova. Očekivani produkti druge faze bili su - stvaranje, usvajanje i provođenje ključnih strateških dokumenata "Zdravog grada", "Gradske slike zdravlja" i "Gradskog plana za zdravlje". Treća faza projekta (1998. do 2003. godine) imala je za cilj strategiju dokumenata "Zdravlje za sve za 21. stoljeće" i "Lokalni dnevni red za 21.stoljeće" prevesti na "jezik" lokalne razine izradom i implementacijom "Gradskog plana za održivi razvoj zdravlja".

U Europi danas postoji oko 70 projektnih gradova okupljenih oko provođenja četvrte faze europskog projekta "Zdravi grad" Svjetske zdravstvene organizacije (među kojima su i predstavnici Hrvatske, Rijeka i Zagreb), tridesetak nacionalnih mreža "Zdravih gradova" (Austrijska, Belgijska - Flamanska i Francuska, Bosansko-hercegovačka, Češka, Danska, Estonska, Finska, Francuska, Grčka, Hrvatska, Izraelska, Kazahstanska, Latvijska, Litvanska, Mađarska, Nizozemska, Norveška, Njemačka, Poljska, Portugalska, Ruska, Slovačka, Slovenska, Španjolska, Švedska, Talijanska, Turska, Ukrajinska i mreža Velike Britanije) s

preko 2 000 učlanjenih gradova, a projekt se širi na Australiju, SAD, Kanadu, zemlje Bliskog i Dalekog Istoka, tako da je u globalnu mrežu uključeno oko 5 000 gradova.

Grad Zagreb je bio jedan od pionira razvoja projekta "Zdravi grad" u Europi i domaćin Konferencije europskih Zdravih gradova u jesen 1988. godine (koja je tijekom Atenske konferencije 1998. godine i označena kao oficijelni početak Europskog projekta Zdravih gradova). Zagrebački projekt bio je inicijator stvaranja i širenja mreže Zdravih gradova u Hrvatskoj. Od 1992. godine Hrvatska nacionalna mreža registrirana je nevladina udruga čiji je predsjednik prof.dr. Slobodan Lang, koordinator doc.dr. Selma Šogorić, a sjedište, odnosno Suportivni centar mreže uspostavljen još 1990. godine, nalazi se u Školi narodnog zdravlja "Andrija Štampar" Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Danas u Hrvatskoj preko četrdesetak gradova i županija (Buzet, Crikvenica, Čakovec, Daruvar, Dubrovnik, Gospić, Hrvatska Kostajnica, Karlovac, Koprivnica, Korčula, Krapina, Labin, Makarska, Matulji, Metković, Opatija, Osijek, Pazin, Poreč, Pula, Rab, Rijeka, Sisak, Slatina, Slavonski Brod, Split, Umag, Varaždin, Varaždinske Toplice, Vinkovci, Virovitica, Zabok, Zadar, Zagreb; Istarska županija, Krapinsko-zagorska, Primorsko-goranska, Dubrovačko-neretvanska, Varaždinska, Zagrebačka, Osječko-baranjska, Vukovarsko-srijemska, Virovitičko-podravska, Sisačko-moslavačka, Međimurska županija) pripada mreži Zdravih gradova koje, radeći na poboljšanju urbanog okruženja u kojem ljudi žive, rade ili se školuju, unapređuju fizičko, duševno i socijalno blagostanje svojih stanovnika.

Iako projekt “Zdravi grad” u gradu Poreču uspješno djeluje već skoro petnaest godina, bilo je potrebno steći uvid u novonastale potrebe građana, te prema utvrđenim potrebama odabrati prioritetna područja aktivnosti Grada Poreča i projekta „Zdravi grad“ Poreč za sljedeće programsko (petogodišnje) razdoblje u cilju unapređenja zdravlja.

Nacionalna koordinatorica:
Doc.dr. Selma Šogorić
Suportivni centar Hrvatske mreže "Zdravih gradova"

"...Plovidba na bespuću neizvjesnosti i obećavajućih mogućnosti mogla je početi. Ona traje i obećava. Gradskoj vladi je dana Noina barka zdravlja za XXI. stoljeće. Što će u nju ukrcati u Scilama i Haribdama koje mora proći do kraja drugog tisućljeća, ostaje da se vidi".

Nino Basanić

(Zdravi grad-Città sana, Poreč, 1997.)

1.2. RAZVOJ PROJEKTA "ZDRAVI GRAD" POREČ

Razvojni put projekta "Zdravi grad" Poreč zasigurno zaslužuje pažnju, jer predstavlja jedinstven, vrlo specifičan primjer lokalne organizacije ovog svjetskog projekta na razini Nacionalne mreže Zdravih gradova.

Projekt "Zdravi grad" Poreč djeluje u Poreču od 1993. godine i predstavlja osnovu za inovativno djelovanje u promicanju zdravlja u zajednici. Prilikom iniciranja projekta "Zdravi grad" Poreč gradska vlast se opredijelila za osnivanje gradske institucije Fond "Zdravi grad" Poreč koja će poticati razvoj ovog svjetskog projekta za naš grad. Tako je Fond "Zdravi grad" Poreč osnovan odlukom Gradskog vijeća 23. studenog 1993. godine. Time je Gradsko vijeće donijelo formalnu odluku o pristupanju pokretu "Zdravih gradova" Svjetske zdravstvene organizacije (SZO).

Od tada "Zdravi grad" Poreč inicira i realizira programe za unapređenje psiho-socijalne komponente zdravlja građana i podizanje kvalitete života obitelji u zajednici. Pritom u najvećoj mjeri koristi vlastite resurse (prostor, stručne kadrove, opremu, financijska sredstva) koje dominantno za svoje građane osigurava osnivač Grad Poreč. Tako je projektni ured "Zdravog grada" operativno organiziran u zasebnim prostorima i predstavlja produženu ruku Grada u zadovoljavanju vrlo specifičnih potreba građana u zajednici.

Naša lokalna zajednica prepoznala je projekt "Zdravi grad" kao novu, inspirativnu i kreativnu mogućnost za realizaciju odgovornog puta unapređenja zdravlja građana u zajednici, te ga stoga kontinuirano podupire. Višegodišnja ispitivanja potreba građana pokazala su da je građanima našega grada najpotrebnija psihosocijalna potpora. Građani Poreča žive i rade u okruženju male zajednice, ali značajnog turističkog i tranzitnog središta kojeg karakterizira neujednačena dinamika života i rada ljeti i zimi, intenzivna izloženost brojnih

obitelji stresu te miješanje stanovništva i prijenos brojnih, kako pozitivnih, tako i negativnih europskih trendova (nasilje, agresija, osamljenost, ovisnosti…). Tako je vrijednost projekta "Zdravi grad" u našoj zajednici prepoznata u aspektu zadovoljavanja prioritetnih psihosocijalnih potreba građana, ali i u aspektu poticanja aktivnog uključivanja građana u inicijative i programe za podizanje kvalitete života u zajednici, te kao mogućnost za kvalitetnu komunikaciju i suradnju s udrugama, ustanovama, nevladinim sektorom, građanskim inicijativama….
Tijekom domovinskog rata jedan od značajnijih projekata "Zdravog grada" Poreč bilo je savjetovalište za prognanike i izbjeglice koji su u to vrijeme boravili na području grada. U suradnji sa japanskom humanitarnom organizacijom (AAR) osnovano je savjetovalište "Srce" u kojemu su profesionalci Grada Poreča pružali savjetodavnu pomoć.

Gradsko vijeće Grada Poreča, na sjednici održanoj 22. ožujka 2005. godine, donošenjem Programske deklaracije o zdravlju Grada Poreča još jednom se opredijelilo za strategiju "Zdravlje za sve u 21. stoljeću" Europskog ureda Svjetske zdravstvene organizacije i Povelju europskih gradova i mjesta o održivom razvitku (Povelja iz Aalborga, 1994.) te time brigu za zdravlje građana ugradilo u dugoročne razvojne standarde grada.

"Zdravi grad" je za naš grad poseban proces, on traje i ostavlja dubok trag u životu pojedinaca i čitave zajednice!
Njegovim iniciranjem i dugogodišnjim djelovanjem Grad Poreč je postao socijalno osjetljivija zajednica, prepoznao je svoje građane kao najvažniji resurs, ali i vrijednost, za koje dugoročno stvara uvjete za veću socijalnu sigurnost, podršku, zdravlje i kvalitetu života uopće.

Koordinatorica projekta "Zdravi grad" Poreč
Nataša Basanić Čuš, prof.

2. METODOLOGIJA IZRADE GRADSKE SLIKE ZDRAVLJA I GRADSKOG PLANA ZA ZDRAVLJE

2.1. METODA BRZE PROCJENE ZDRAVSTVENIH POTREBA U ZAJEDNICI (RAP - RAPID APPRAISAL TO ASSESS COMMUNITY HEALTH NEEDS)

ŠTO JE BRZA PROCJENA?

Brza procjena je metoda za prikupljanje informacija o problemima u kratkom vremenu, bez velikog angažmana vremena stručnjaka i trošenja financijskih sredstava. Brza procjena je prvi korak u procesu planiranja zdravstvenih intervencija u nekoj zajednici. Ona ne predstavlja metodu za prikupljanje sveobuhvatnih podataka o nekom geografskom području ili jednom određenom zdravstvenom problemu.

Brzom procjenom saznajemo ŠTO SU PROBLEMI, a NE KOLIKO je ljudi njima zahvaćeno. Pojam "brza" odnosi se na vrijeme prikupljanja, ali i na vrijeme utrošeno na analizu podataka.

ZAŠTO JE KORISTIMO?

U ovom slučaju metoda je prerađena i prilagođena korištenju u svrhu određivanja prioritetnih područja aktivnosti za rad projekta "Zdravi grad". Primjenom ove modificirane metode RAP-a, uz minimalnu potrošnju vremena eksperata i lokalnih sudionika (dva mjeseca od trenutka pripreme do završetka konsenzus konferencije i produkcije izvještaja) dobivamo sljedeće vrijedne rezultate:

1. gradsku sliku zdravlja,
2. konsenzus predstavnika gradske vlade, profesionalaca i građana oko prioriteta za rad na unapređenju zdravlja i podizanju kvalitete života u gradu,
3. dugoročni (strateški) i kratkoročni (operativni) plan/program aktivnosti na unapređenju zdravlja,
4. zajednički i koordinirani program, tj. savezništvo (alijansu) svih zainteresiranih grupa (političari, profesionalci i zajednica) u unapređenju kvalitete življenja u gradu.

OPĆA NAČELA I NAČIN PROVOĐENJA BRZE PROCJENE

1. unaprijed odrediti koje su informacije potrebne,
2. procjenu provesti tako da rezultati odražavaju lokalne uvjete i specifičnosti date zajednice,

3. uključiti predstavnike zajednice u određivanje potreba i mogućih rješenja,
4. kako je RAP timska vježba, on zahtijeva intersektorsku suradnju, uključuje predstavnike profesionalnih grupa (zdravstvene radnike, socijalne radnike, arhitekte - urbane planere, učitelje, ekologe i dr.), lokalne uprave i zajednice (grupe građana).

U našem slučaju u RAP-u sudjeluje panel (70 do 80 sudionika) odabranih predstavnika gradske uprave, značajnih institucija sa područja grada te samih građana.

1. **SLUŽBENICI UPRAVE** - gradonačelnik, pročelnik gradskog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb, pročelnik odjela zaštite okoliša i urbanog planiranja, prosvjete, gospodarstva i dr.

2. **ZAPOSLENI U SUSTAVIMA ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI** - domovi zdravlja, bolnice, zavod za zaštitu zdravlja, centri za socijalni rad i dr.

3. **ODGOJNO OBRAZOVNI DJELATNICI** predstavnici predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola te Učilišta

4. **ZNAČAJNI PREDSTAVNICI ZAJEDNICE**
   - IZABRANI ZASTUPNICI - saborski zastupnici, županijski i gradski vijećnici
   - PREDSJEDNICI LOKALNIH UDRUGA - sportska društva, političke udruge, samozaštitne grupe, udruge prognanih i izbjeglih, i sl.
   - VJERSKI SLUŽBENICI - svih koncesija
   - PREDSTAVNICE ŽENSKIH GRUPA - npr. SOS-telefon, udovice/majke poginulih u domovinskom ratu
   - NEFORMALNI VOĐE - ugledni slikari, glumci, pisci, muzičari, glavni urednici lokalnih novina, radio, TV

5. **VLASNICI PODUZEĆA** (velikih kompleksa, ali i malih poduzeća, npr. vlasnici prodavaonica, klubova i caffe barova, kao i predstavnik gradske gospodarske komore)

6. **ČLANOVI NEVLADINIH ORGANIZACIJA** - npr. "zelenih"

7. **PREDSTAVNICI DRUGIH (VLADINIH) INSTITUCIJA / ORGANIZACIJA** - npr. policije, uprave i pravosuđa

Postupak provođenja RAP-a redom uključuje pobrojane aktivnosti:

- odabir lokalnog koordinatora istraživanja,
- odabir panelista,
- obavještavanje panelista pismenim putem o namjerama, uz zamolbu za suradnjom, uključivo poslati polustrukturirani upitnik s molbom da ga ispunjenog dostave lokalnom koordinatoru istraživanja u što kraćem vremenu (do deset dana),
- paralelno se radi na prikupljanju i analizi relevantne postojeće pisane dokumentacije (lokalni profesionalci),
- prikupljeni se eseji obrađuju metodom analize slobodnog teksta (Hrvatska mreža „Zdravih gradova“),
- na temelju prikupljenih informacija (pisani dokumenti i slobodni tekst) priprema se platforma za radni sastanak (konsenzus konferenciju),
- paralelno se obavještavaju panelisti o datumu i mjestu održavanja konsenzus konferencije,
- radni sastanak (panel sudionika u istraživanju) se održavao tijekom dva radna dana. Prvi se dan sudionici upoznaju sa ciljevima sastanka, metodom rada i dobivenim rezultatima, formira se lista problema i odabiru prioriteti (pojedinačno, u malim grupama i plenarno). Oko odabranih prioritetnih područja aktivnosti formiraju se tematske grupe, te se pristupa izradi plana aktivnosti. Na završetku drugog dana konferencije javnosti se prezentiraju dobiveni rezultati u cilju dobivanja sugestija, suglasnosti te javne i političke podrške navedenim aktivnostima projekta "Zdravi grad" (koje tada kroz gradski proračun mogu biti i adekvatno praćene).

Tri su glavna izvora podataka koja se koriste u brzoj procjeni:

1. postojeća pisana dokumentacija (vidi pisani izvori informacija),
2. eseji panelista (odgovori na šest postavljenih pitanja) te
3. promatranje, zapažanje (koje je integralni dio odgovora panelista).

PISANI IZVORI PODATAKA:

- popis stanovništva
- gradski razvojni planovi
- gradski proračun
- rutinska zdravstvena dokumentacija (Izvještaj o stanju zdravlja s naznakom glavnih trendova)
- već provedene studije (navike i način života stanovnika)
- dokumentacija drugih sektora uprave ili društvenih djelatnosti ili izvještaji Vladinih ureda i Ministarstava (stanovanje, vodoopskrba, stanje okoliša, prostorno planiranje, socijalna zaštita, zdravstvo, gospodarstvo, uprava i pravosuđe i sl.) ako imaju implikacije na lokalnu situaciju
- povijesni dokumenti - sažeta povijest grada

ŠTO RAP-om DOBIVAMO?

Svrha je provođenja RAP-a dobiti:

1. gradsku sliku zdravlja,
2. konsenzus predstavnika gradske vlade, profesionalaca i građana oko prioriteta za rad na unapređenju zdravlja i podizanju kvalitete života u gradu za sljedećih pet godina (definiranje daljnjeg okvira rada projekta "Zdravi grad" i svih struktura Grada Poreča),
3. dugoročni (strateški) i kratkoročni (operativni) plan/program aktivnosti na unapređenju zdravlja u gradu.

Sudionici RAP-a (panelisti) su predstavnici gradske uprave, institucija i organizacija te nevladinog i neprofitnog sektora u gradu, a njihovim posredstvom i svi drugi građani Poreča. Program se provodi u cilju stvaranja partnerstva za zdravlje, tj. objedinjavanja svih zainteresiranih grupa (političara, profesionalaca i zajednice) te njihovog koordiniranog djelovanja na unapređenju zdravlja i kvalitete življenja u gradu.

RAP je već proveden i radni sastanak održan 9. i 10. veljače 1996. u Puli, 29. i 30. ožujka 1996. u Metkoviću, 28. i 29. lipnja 1996. u Rijeci, 12. i 13. lipnja 1998. u Karlovcu, 13. i 14. prosinca 2000. u Varaždinu, 15. i 16. ožujka 2002. u Zagrebu, 25. i 26. listopada 2002. u Splitu, 29. i 30. studenog 2002 u Dubrovniku te 10. i 11. prosinca 2004. u Crikvenici. U istim gradovima, godinu dana poslije provedbe RAP-a održane su i evaluacijske konferencije sa ciljem procjene napretka projekta, identifikacije prepreka i postignuća, kao i mogućnosti unapređenja rada projekta.

Doc. dr. sc. Selma Šogorić, nacionalna koordinatorica
Suportivni centar Hrvatske mreže "Zdravih gradova"

2.2. PRIMJENA METODE RAP-a U GRADU POREČU

Fond "Zdravi grad" Poreč i Poglavarstvo Grada Poreča su uz pomoć Suportivnog centra Hrvatske mreže "Zdravih gradova" (u Školi narodnog zdravlja "Andrija Štampar", Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu) pokrenuli inicijativu za provođenje RAP-a u Gradu Poreču krajem 2005. godine. Na prijedlog koordinatorice projekta "Zdravi grad" Poreč te projektnog tima "Zdravog grada" odabrano je 145 panelista, predstavnika gradske uprave, značajnih institucija s područja grada i županije te samih građana. Odabrane osobe su pismenim putem obaviještene u lipnju 2006. godine o namjerama projektnog ureda "Zdravi grad" Poreč te zamoljene da dajući odgovore na šest postavljenih pitanja napišu esej o svom gradu. Do kraja kolovoza 2006. godine prikupljena su 82 eseja koja su zatim, u Školi narodnog zdravlja "Andrija Štampar", obrađena metodom analize slobodnog teksta. U međuvremenu su stručni suradnici Fonda "Zdravi grad" Poreč, Grada i Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije prikupili relevantne postojeće pisane dokumente (podaci iz popisa stanovništva, rutinska zdravstvena

dokumentacija, podaci MUP-a, Zavoda za zapošljavanje i dr.) iz kojih su se također mogli izvesti neki indirektni pokazatelji zdravlja za Grad Poreč. Početkom studenog bili su stvoreni svi preduvjeti za održavanje radnog sastanka (konsenzus konferencije) koji ujedno predstavlja i središnje događanje RAP-a. Dakle, za potrebe konsenzus konferencije i izradu gradske slike zdravlja koristili su tri glavna izvora podataka: postojeću pisanu dokumentaciju, eseje panelista (osoba koje raspolažu informacijama) te njihova zapažanja (koja su integralni dio odgovora anketiranih).

Radni sastanak (panel sudionika u istraživanju) održavao se tijekom dva dana, 10. i 11. studenog 2006. godine. Prisustvovalo mu je četrdesetak sudionika, predstavnika profesionalnih grupa (zdravstvenih radnika, socijalnih radnika, nastavnika, odgajatelja, pravnika, novinara i dr.), lokalne uprave (Poglavarstva, Gradskog vijeća, odjela Gradske uprave i gradskih odbora) te zajednice (grupe građana, udruge, društvene organizacije i dr.).

LISTA SUDIONIKA KONSENZUS KONFERENCIJE "ZDRAVI GRAD" POREČ
10. i 11. studeni 2006., Velika vijećnica Grada Poreča

1. SLUŽBENICI GRADSKE UPRAVE, PROČELNICI, POGLAVARSTVO, VIJEĆE, ZAPOSLENI U MJESNIM ODBORIMA

r.broj	Ime i prezime	Radno mjesto
1.	Vesna Kordić	Upravni odjel za društvene djelatnosti, pročelnica
2.	Giuseppe Ghersinich	Upravni odjel za društvene djelatnosti, referent za sport
3.	dr.Nino Basanić	Gradsko vijeće Grada Poreča, vijećnik, HSU
4.	Anđelka Prekalj	Hrvatska stranka umirovljenika
5.	Jordan Matković	Matica umirovljenika Hrvatske, Poreč
6.	Snježana Mekota	Gradsko vijeće Grada Poreča, vijećnica, SDP
7.	Lino Dobrila	Županijska skupština, član, SDP
8.	Aleksandar Tidić	MO Baderna, Maistra, menadžer
9.	Dolores Radolović	IDS mladih Poreštine, predsjednica

2. PREDSTAVNICI STRUKE

2.1. ZAPOSLENI U SUSTAVIMA ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI (PROFESIONALCI)

1.	Marija Trošelj	Centar za socijalnu skrb (CZSS), ravnateljica
2.	Magda Kalčić-Ivičić	CZSS, psihologinja
3.	Dr. Lina Štefanić	Istarski domovi zdravlja, Ispostava Poreč, ginekologinja
4.	Dragica Šuran	Istarski domovi zdravlja, Ispostava Poreč, med. sestra
5.	Sandra Čakić Kuhar	Gerontološki centar, voditeljica
6.	Tihana Mikulčić	Upravni odjel za društvene djelatnosti, referentica za zdravstvo i socijalnu skrb

2.2. UČITELJI

(predškolske ustanove, osnovne i srednje škole, poljoprivredni institut)

1.	Alenka Krivičić	DV "Paperino" i Talijanska OŠ B.Parentin, psihologinja
2.	Nataša Musizza	DV "Paperino", ravnateljica
3.	Irene Civadelić	Privatni DV "Cipelići", ravnateljica
4.	Gordana Vorkapić Jugovac	OŠ Poreč i Savjetovalište "Zdravi grad", psihologinja
5.	Anamarija Barbić	OŠ Poreč, ravnateljica
6.	Vilma Bednar	SŠ A.Štifanić, psihologinja
7.	Suzana Uzelac	OŠ Poreč, pedagoginja
8.	Nevenka Mandić	OŠ Poreč, profesorica hrvatskog jezika
9.	Ornela Berneš	OŠ Poreč, učiteljica razredne nastave
10.	Zlata Katana-Martić	OŠ Poreč, učiteljica razredne nastave

2.3. PREDSTAVNICI DRUGIH VLADINIH INSTITUCIJA

(POLICIJA, UPRAVA, PRAVOSUĐE...)

1.	Valter Opašić	Policijska postaja Poreč, načelnik
2.	Sonja Mijošek	Policijska postaja Poreč, psihologinja
3.	Eduard Samac	Policijska postaja Poreč, komunalni policajac
4.	Dragica Gruić	Prekršajni sud Poreč, sutkinja

3. ZAJEDNICA

ZNAČAJNI PREDSTAVNICI ZAJEDNICE, GRAĐANI, UDRUGE, VLASNICI PODUZEĆA

1.	Ljiljana Bernaca	Društvo invalida
2.	Branko Čizmić	Savez izviđača Hrvatske – Odred izviđača Poreč
3.	dr. Nenad Šešo	Terapijska zajednica za liječenje alkoholičara "Zdravog grada" Poreč
4.	Anton Tomičić	Ribički klub "Zubatac"
5.	Vesna Medvedec	Glas Istre, novinarka
6.	Franc Dobrilović	umirovljenik
7.	Dijana Deković	studentica
8.	Andrea Pančur	srednjoškolka
9.	Jadranko Vrus	"Happy time", poduzeće za sport i turizam, vlasnik

VODILE:

Selma Šogorić, doc. dr., nacionalna koordinatorica Hrvatske mreže zdravih gradova
Nataša Basanić Čuš, prof. psihologije, koordinatorica projekta "Zdravi grad" Poreč

GOSTI:

- **Dr. sc. Josipa Bašić,** profesorica Edukacijsko - rehabilitacijskog fakulteta u Zagrebu
- **Dr. Danijela Lazarić-Zec,** ZZJZ Istarske županije
- **Sonja Grozić-Živolić,** prof. psihologije, stručna suradnica u odjelu za zdravstvo, socijalnu skrb i rad Istarske županije
- **Biserka Momčinović,** Centar za građanske inicijative Poreč
- **Dogradonačelnik i predstavnik ZZJZ** Grada Šibenika
- **Ravnateljica i psihologinja OŠ Buzet,** predstavnice Grada Buzeta

PROGRAM RADNOG SASTANKA

10. studenog 2006., petak

10.00 - 11.30	Uvod i upoznavanje (upoznavanje međusobno te s metodom i rezultatima rada), predstavljanje gradske slike zdravlja
12.00 - 13.30	Formiranje liste problema, odabir prioriteta za rad projekta "Zdravi grad" Poreč
15.00 - 16.30	Dogovor o prioritetima i definiranje dugoročnih i kratkoročnih ciljeva projekta
16.45 - 17.00	Kratak prikaz rezultata rada po grupama

11. studenog 2006., subota

10.00 - 11.30	Program rada projekta "Zdravi grad" Poreč (izrada gradskog plana za zdravlje - tko, što, kako i kada)
12.00 - 13.00	Kako ćemo znati da smo ostvarili cilj? (evaluacija projekta)
14.30 - 15.30	Završna rasprava
16.00 - 17.00	Javna prezentacija programa projekta "Zdravi grad" Poreč

Prvog dana, 10. studenog 2006. prisutni su bili upoznati sa ciljevima sastanka, metodom rada i dobivenim rezultatima. Predočeni su im najzanimljiviji i najčešći odgovori iz eseja, statistički pokazatelji zdravlja u gradu te fotografije snimljene na temelju njihovih odgovora na pitanja što umanjuje i što daje ljepotu življenja u gradu Poreču. Od svih spomenutih problema prisutni su prvo pojedinačno, a zatim u malim grupama, odabrali tri, po njihovom mišljenju, najznačajnija problema. Poštujući odabir malih grupa formirana je zajednička lista, tj. postignut konsenzus oko šest prioritetnih područja djelovanja Grada Poreča na unapređenju zdravlja te segmenata budućeg rada projekta "Zdravi grad" Poreč u okviru odabranih prioriteta.

Odabrani prioriteti za Grad Poreč su:

1. obitelj
2. djeca i mladi
3. kultura i slobodno vrijeme (porečka zima)
4. sigurnost u zajednici
5. održivi razvoj, razvoj gospodarstva i očuvanje okoliša
6. seniori (stariji od 65 godina).

Šest odabranih prioriteta nije poredano po rangu važnosti nego predstavljaju konsenzus oko važnih područja djelovanja za unapređenje zdravlja u Poreču. Oko svakog prioritetnog područja formirana je tematska grupa.

Na temelju vlastitog profesionalnog ili privatnog interesa sudionici su se opredijelili za rad u jednoj od tematskih grupa. Cilj rada tematskih grupa bio je: opisati i argumentirano obrazložiti zašto su odabrali ovo područje aktivnosti (definirati problem), odrediti cilj svog djelovanja (kako prepoznati da su uspjeli i kako uspjeh izmjeriti), izraditi dugoročni (strateški) i kratkoročni (operativni) plan/program aktivnosti te oformiti radnu grupu koja će ujedno biti savezništvo (alijansa) svih zainteresiranih (političari, profesionalci i zajednica) za rješavanje navedenog problema i kroz to unapređenje kvalitete življenja u gradu.

Drugi dan sastanka tematske grupe su nastavile s radom. Rad je bio povremeno prekidan kraćim plenarnim sastancima, kada bi se ukazala potreba za nadopunom znanja ili izmjenom iskustava. Na završetku radnog dijela tematske su grupe plenarno iznijele svoje programe kako bi i ostale upoznale s vlastitim prijedlozima. Nakon što je postignuta suglasnost svih prisutnih oko predloženih aktivnosti Grada Poreča i projekta "Zdravi grad" Poreč, u subotu poslije podne, konferencija je završila svoj dvodnevni rad.

3. GRADSKA SLIKA ZDRAVLJA

3.1. POREČ KROZ POVIJESNI PRIKAZ

Poreč intenzivno živi dvadeset vjekova. Rimljani su pokorili Istru 177. g.pr.Kr. nakon teških borbi s plemenima Histra. Poreč ubrzo postaje *castrum*, utvrđen vojnički grad, koji već u prvoj polovici I.stoljeća postaje municipij. Naglo se razvija i već u II.stoljeću doseže ugled kolonije nazvane Colonia Julia Parentium i tom titulom dobiva sva gradska prava i slobode. Poslije pada Zapadnog Rimskog Carstva, 476.g., Poreč je pod Odoakarom, germanskim zapovjednikom u Italiji. Godine 493. potpada pod vlast istočnogotskog kralja Teodorika, kojega će potisnuti Justinijan 539. godine, car Istočnog Rimskog Carstva, pa Poreč dolazi pod vlast Bizanta. Nakratko, na 20 godina zauzimaju ga Langobardi, te nanovo njime gospodari Bizant od 774. do 788. godine. Tada Karlo Veliki potiskuje Bizantince i uspostavlja svoju, franačku vlast. Hrvati su doselili u Istru 611. godine. U sedmom i devetom stoljeću utvrđuje se vlast porečkih biskupa i feudalizam.

Venecija je zagospodarila Porečom godine 1267. Pod venecijanskom vlašću Poreč je ostao preko pola milenija.

Grad je 1363. godine dobio svoj statut. Tih godina zadesit će ga i prva epidemija kuge i broj stanovnika je spao s 3 000 na jedva 700 stanovnika. Godine 1440. u Poreču je bio jak potres. Poslije druge epidemije kuge 1580. godine, grad broji 300 stanovnika. Malarija je 1646. godine učinila da Poreč ima samo 100 stanovnika. Grad su tada, u XVII. stoljeću naselili Hrvati iz Dalmacije i u manjoj mjeri Grci i Albanci.

Dugovjeku vladavinu Republike Sv. Marka nad Porečom prekinuo je 1797. godine Napoleon. Tad je Poreč potpao pod Austriju, a 1805. godine pripojen je Talijanskoj kraljevini Napoleonskog carstva. Od 1809. do 1813. godine Poreč je bio dio Napoleonove Ilirije. Bečkim mirom 1815. godine Poreč je nanovo došao pod vlast Austrije.

Poreč je uvijek vodio živ trgovački život, a u gradu su djelovali brojni majstori i zanatlije. Od 1865. godine Poreč je glavni grad Istre i sjedište Pokrajinskog sabora. Ta, za prosperitet Istre, izuzetno značajna ustanova bila je i mjesto gdje su se Hrvati borili za svoj jezik, te socijalno i nacionalno pravo. Posebno su burni bili izbori 1879. godine, kada je u Saboru hrvatski zastupnik Matko Laginja prvi put, na opće zaprepaštenje Talijana, prozborio hrvatsku riječ.

Nakon prvog svjetskog rata, raspadom Austrougarske monarhije, Istra je Rapalskim ugovorom pripojena Italiji. Godine 1944. saveznici su 34 puta bombardirali Poreč. Oštećeno je ili porušeno 260 kuća, što je bilo 3/4 grada. Poreč je 30. travnja 1945. godine oslobođen i konačno pripojen matici zemlji, Hrvatskoj.

Početkom 60-ih godina u Poreču se snažnije počinje razvijati turizam, koji oblikuje današnji izgled grada i njegovu osnovnu gospodarsku djelatnost.

Tijekom domovinskog rata, početkom 90-tih godina, na području Grada Poreča bilo je smješteno preko 15 000 prognanika i izbjeglica, kojima je Poreč osigurao smještaj i psihosocijalnu pomoć u okviru projekta "Zdravi grad" Poreč.

Danas je Poreč je izuzetno uređen i lijep grad s oko 20.000 stanovnika.

Građani Poreča žive i rade u okruženju male zajednice, ali značajnog turističkog i tranzitnog središta kojeg karakterizira neujednačena dinamika života i rada ljeti i zimi, intenzivna izloženost brojnih obitelji stresu te miješanje stanovništva i prijenos brojnih, kako pozitivnih, tako i negativnih europskih trendova (nasilje, osamljenost, ovisnosti, masovni turizam, koncentracija automobila na uskom prostoru malog grada).Stoga je naša lokalna zajednica prepoznala europski projekt "Zdravi grad" kao novu, inspirativnu i kreativnu mogućnost za realizaciju odgovornog puta unapređenja zdravlja i kvalitete života građana u zajednici.

3.2. KAKO POREČANI VIDE POREČ…

…**KROZ RIJEČI**…(izvodi iz eseja panelista)

Tijekom srpnja i kolovoza 2006. godine od 146 građana odabranih metodom RAP-a, 82 građana je pisanjem eseja odgovorilo na šest pitanja:

1. Kakva je zajednica grad Poreč?
2. Kako žive Porečani?
3. Što umanjuje ljepotu življenja u Poreču?
4. Što daje ljepotu življenja u Poreču?
5. Kakav Poreč želite vidjeti za deset godina?
6. Što treba poduzeti da bi se ostvarila ta vizija?

Poreč je jedan od gradova u RH u kojemu se odazvao najveći broj panelista pisanjem eseja, a među njima značajan broj predstavnika Grada uključujući i gradonačelnika Grada Poreča.

U narednom tekstu slijede citati najtipičnijih odgovora izdvojenih metodom analize slobodnog teksta od strane Stručnog tima za provođenje RAP-a Hrvatske mreže zdravih gradova i Škole narodnog zdravlja "Andrija Štampar" u Zagrebu:

I. pitanje - KAKVA JE ZAJEDNICA GRAD POREČ?

"...Duša svake zajednice su mladi. Poreč je, nažalost heterogena zajednica različitih kultura, običaja i interesa. Istovremeno je to i mala zajednica, što je sprječava da se razvija po principu velikih gradova, koji su također u našoj državi sve heterogeniji.
Za razliku od Poreča, veliki gradovi su zajednice u kojima ne poznaje svatko svakoga, kao što je to slučaj u Poreču, pa je osnovni cilj svakog mladog čovjeka dostizanje nekakve pozitivne, ali istovremeno i univerzalne vizije svoje budućnosti.
Na žalost, naš mali grad je idealan za razvoj malograđanštine. Zašto?
Evo slike ideala mladog Porečanina: Sjediti cijeli dan u društvu dobrih "komada", u hladu kafića ispred kojega je parkiran novi terenac s nosačima za skije na krovu.
Najčešće je ta slika samo ambalaža "gladac" iza koje je u stvari "jadac" koji je nešto naslijedio od tate ili je baka prodala kakvu parcelu, međutim to je ono što naša djeca vide i za čime, u većini slučajeva, teže.
Tome je krivo društvo koje improvizira nekakav kapitalizam, ali i roditelji koji su uglavnom odrasli u nekom drugom društvu u kojem se nije išlo u školu kao na modnu reviju.
Mene je moj otac odvezao u školu dva puta u životu - bilo me je sram izdvajati se iz društva! Dakle, svi smo krivi!..."

"...Poreč je jedan od ljepših gradova u našoj prelijepoj zemlji. Po većini ekonomskih pokazatelja spada u najrazvijenije sredine u Republici Hrvatskoj, ujedno i turistički najbolje uređen grad, dobitnik 5 uzastopnih nagrada "Turistički cvijet" (za najbolje uređeno turističko mjesto, što ima određene reperkusije na kvalitetu življenja u ovome gradu). Da li su njegovi stanovnici mnogo sretniji zbog toga? Uglavnom NE! Radosti i tuge su slične kao i u svim drugim gradovima. Srećom, bili smo pošteđeni ratnih razaranja i ratnih pogibija te patnji koje one sa sobom nose. Međutim, nije nas mimoišla kob "privatizacije na hrvatski način" i nepravde koje su iz nje proizašle..."

"...Za Poreč se ne može reći da je posve heterogena zajednica, ali ne odlikuje se ni prevelikom homogenošću. Vjerojatno su česte migracije 1947. do 1960. godine / opiranje talijanskog stanovništva kao i onog kojem nije odgovarala komunistička vlast, doveli do erozije do tada funkcionirajućeg građanskog života u Poreču. Dugo nije bilo kazališta, maškara, okupljanja na plesnim večerima i dr. Na cijeni nije bilo ni obrazovanje, ni znanje, ni ukus, ni stil.

Kasnije, razvojem turizma, pogotovo od 1967. godine, koja se izgradnjom 1600 turističkih postelja u Lotosima smatra zaokretom ka masovnom turizmu, javlja se imigracijski period za Poreč. U godinama najjače turističke ekspanzije, u turizmu radi cca 3000 sezonskih radnika iz svih krajeva bivše države, koji se jednim dijelom doseljavaju na područje Poreča. Doseljeno stanovništvo djelomično se asimilira, dijelom donosi i svoju kulturu. Ovo nije rečeno s negativnim predznakom, jer svako miješanje stanovništva i u biološkom smislu ima svoje prednosti. Drugi jaki imigracijski period nastupio je za vrijeme domovinskog rata, a traje i dalje. Bilo je godina kad se broj stanovnika povećao za 1 000 godišnje ili nešto više od 5%. Svaka intenzivna imigracija dovodi do određenih tenzija, životni prostor se sužuje. Obično se doseljeno stanovništvo ponaša s više gospodarske inicijative i češće krši propise. Dok je Poreština nekad služila kao uzor u kojoj gotovo nije bilo bespravne gradnje, posljednje desetljeće to demantira. S druge strane, domaćem stanovništvu često nedostaje dovoljno senzibiliteta za novodoseljeno stanovništvo, teško se uživljava u osobne tragedije ljudi kojima su, ponekad, ostala samo sjećanja.

Iz naprijed iznijetog vidi se da je Poreč aktivna i prosperitetna zajednica. I ne samo u gospodarskom smislu. Već od 1993. pristupili smo europskom projektu "Zdravih gradova". Iz te ustanove krenulo je mnogo korisnih inicijativa koje su u fokus svoga zanimanja stavile čovjeka. U okrenutosti čovjeku ne smije se zaboraviti ni Pučko otvoreno učilište, koje je osnovalo mnoge kreativne radionice u kojima jedan dio žitelja Poreča može izraziti i neke druge potencijale, koji nisu realizirani na radnome mjestu ili u obitelji. Nadalje, tu je i Društvo Naša djeca te brojne udruge koje daju mogućnost susreta ljudi sličnih sklonosti. Tu ipak ima prostora i za daljnje djelovanje, jer Poreču još uvijek nedostaje dovoljno kvalitetnih druženja.

Dušu Poreča čine njegovi stanovnici. Oni su radini, često samozatajni (osobina istarskog mentaliteta). Ipak, pokazuju sličnost i s ostalim narodima Mediterana znaju i uživati. Sve se više okreću obrazovanju i svjetskom trendu izražavanju individualnosti…"

"…Poreč je grad bez duše. Velikim ju je dijelom izgubio još davno, nakon 2. svjetskog rata, odlaskom autohtonog stanovništva i dolaskom novih stanovnika iz zaleđa koji nisu nikada do kraja prihvatili Poreč kao svoj, pa su rasprodali stari grad ljudima koji ni dandanas ne prihvaćaju kulturu Mediterana, a kojoj je naš dvomilenijski grad oduvijek pripadao. Duhovna devastacija Poreča se potom nastavlja naglim razvojem turizma te novim migracijama, osobito nakon domovinskog rata. I tako je Poreč sve dalje i dalje od samoga sebe. Nekad lučonoša turizma u Jugoslaviji sedamdesetih i osamdesetih, dugogodišnji šampion turizma, grad u koji su bile uprte svačije oči, kao da se umorio pa je sada na začelju čak i u Istri, a kamo li šire. "Privatizacija" velikih turističkih poduzeća Riviere i Plave lagune razočarala je stanovništvo koje je mahom, uz velika odricanja, stvaralo ta poduzeća, razočaranost starije generacije, nemogućnost zapošljavanja mladih, zimsko mrtvilo, učinilo je našu zajednicu razjedinjenom, pasivnom i neperspektivnom…"

"..Zasigurno neću pogriješiti ako tvrdim da je Poreč izrazito heterogena sredina. U njemu žive stanovnici najrazličitijih vjera, nacionalnosti, socioekonomskog statusa, obrazovnog nivoa i geografskog porijekla. Poreč i njegovi stanovnici još uvijek njeguju jednu od veoma značajnih vrednota za ovakve sredine, a to je tolerancija- pravo da budem različit, a ipak prihvaćen. Zajednica je to koja dozvoljava novodošlim i doseljenim stanovnicima da zadrže svoj identitet, ali i daje mogućnost za bolji život od onog kojeg su imali u svojim primarnim sredinama.
Duša zajednice su ljudi koji u njoj žive i njihov, zahvaljujući turizmu, profesionalno gostoljubiv duh. Koliko god si puta postavila ovo pitanje, teško mogu pronaći drugačiji, manje formalan odgovor. Na žalost, ne vidim u našem gradu neku jezgru, koju bi mogli tako nazvati, neku sredinu/mjesto u kojoj bi svi stanovnici poželjeli "doći". Mjerilo dobra i uspješnosti je novac, zarada, moć-profit. Pomoći bolesnima, tužnima, samima, nezaposlenima, nemoćnima… podijeliti s njima nešto, stvoriti za njih nešto to ne nosi zaradu, moć, utjecaj, glasove. To po mišljenju onih koji odlučuju donosi samo povećane izdatke. Jedino, ako su te "socijalno ranjive" skupine dobro organizirane i još k tome brojni glasači, onda su u velikoj potrebi. Najočigledniji primjer su umirovljenici, koji su si prisvojili imidž stanovnika u socijalnoj potrebi - bez obzira na stvarni status. Najlošije i najteže u našem gradu žive zaposleni u našim velikim turističkim tvrtkama. To su osobe bez ikakvih osnovnih ljudskih prava, u paničnom (osnovanom) strahu za svoja radna mjesta. Jer filozofija poslodavca je jasna: uvijek ima onih koji će raditi i za manje plaće od sadašnjih i u gorim uvjetima…"

"…Smatram da je Poreč heterogena zajednica ljudi, vrlo aktivna i prosperitetna u odnosu na ostale hrvatske gradove. Smatram da zajednica jako puno ulaže u grad i radi za dobrobit njezinih stanovnika, naravno da su neka područja uvijek manje pokrivena. Dušu zajednice ne bih mogla opisati kao jedinstvenu, u nekim je manjim zajednicama ta duša ljudskost i altruizam, dok je u drugima novac i osobna dobrobit…"

"…*Poreč je vrlo heterogena zajednica ljudi i okruženja**. Ta heterogenost u zadnjih petnaestak godina se i vrlo dinamično mijenja. U tom razdoblju Grad Poreč je dobio novih 60% stanovnika. Oni su većinom doselili iz ostalih dijelova Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Nakon nastanka RH jedan dio novih stanovnika došao je iz drugih zemalja Europe i svijeta, tako da stanovnike Poreča čine domicilni građani (Istrijani i Talijani), građani iz drugih dijelova Istre, dugogodišnji stanovnici Poreča iz svih krajeva bivše Jugoslavije, već spomenute grupacije doseljene nakon 1990., povremeni stanovnici (vlasnici nekretnina) prije 1990. i poslije 1990. (domaći i stranci) te povremeni (vlasnici poduzeća, poslovni ljudi, sezonski radnici, turisti i dr.). Sve te skupine imaju svoje kulture, navike, potrebe, probleme, radosti, tuge i sl.*
Poreč kao zajednica ljudi, svojih stanovnika, je vrlo aktivna. Aktivnost većine usmjerena je na osiguranje gole egzistencije u šumi svih relacija i teškoća. Manja skupina usmjerena je na grabež, pljačku ostatka nekada zajedničke imovine, stvaranje moći, maltretiranja one prve skupine. Još manja skupina angažirana je na razvoju obrazovanja i kulture (u većinu sportskih

grana ušli su moćnici, pa ova grana, nažalost, pripada njima i podređena je njihovim interesima). Najmanju skupinu čine ljudi koji se bore za promicanje vrijednosti civilnog društva.
Iz gore navedenog može se zaključiti da ne postoji zajednička duša ove zajednice. Oni izvan Poreča reći će da su Porečani sinonim samo za novac i mutne poslove…"
"…Migracije i turizam donijele su protok ideja i ljudi koji je u Poreču stalan, što donosi stalne mijene ovoj zajednici. Ekonomski potencijali su znatni, bazirani uglavnom na turizmu te u novije vrijeme, nažalost, i na rasprodaji nekretnina. Teški težački rad, skromnost pa čak i škrtost, koji su karakterizirali život naših nonića, naročito u posljednjem desetljeću zamijenjen je željom za postizanjem visokog životnog standarda bez mukotrpnog rada, što se uglavnom postiže općom rasprodajom u prošlosti najveće vrijednosti zemlje. Zemlja koju su ranije generacije mukotrpno sticale za "dicu i unuke" sada se bez puno premišljanja rasprodaje. Desetljećima zaboravljene stare kuće i "kampanje" odjednom ponovno postaju atraktivne, a vlasnici kao da ih se moraju na brzinu riješiti pa potom kupiti novi automobil, koji je počesto postao simbol statusa, a ne prijevozno sredstvo. Naše doba "demokracije" donijelo je sa sobom ideju da svi mogu sve, da su životni stilovi viših slojeva dostupni i nižima te da nema prepreka da se to i ostvari. Često je način ostvarenja željenog životnog stila upravo rasprodaja obiteljske imovine, generacijama sticane…"

"…Živim u gradu Poreču. Subjektivno ga doživljavam kao grad optimalne veličine ni prevelik, ni previše malen, grad koji na ovoj sadašnjoj točki razvijenosti, ponude i mogućnosti koje pruža može biti grad bez stresa, odnosno grad u kojem imamo kutke protiv lošeg raspoloženja: obala, kupališta, parkovi, šumice, put do laguna...
Bez stresa, kažem ja koji još nisam tražio parkiralište kružeći gradom. Ja šetam, ponekad "letim" gradom. Ta užurbanost počinje oko Uskrsa i traje do zna se kada i zna se zašto. Onda usporimo, stigne porečka magla, sve opusti, a neki poput mene i moga društva viđamo se tada samo u Gradskoj knjižnici. Taj kutak na Maraforu je za mene tijekom duge porečke zime najdraže, najkorisnije i najugodnije mjesto. Cure i dečki su super, ljubazni su i uslužni. Baš lijepo da te netko u to vlažno i tužno godišnje doba dočeka smiješeći se. Do Marafora sretnem puuuuuno porečkih mačaka. Nemam ništa protiv mačaka, ali ih niti ne volim. Naročito otkad mace ljubimice mojih susjedica rade svašta po mojim "škalinama".
Ova zajednica u kojoj živim je moja. Ima kao i sve, kao većina stvari i pojava, svoje dobre i loše strane, svoje lice i naličje. Heterogena je, zaboga! Pa i mravinjak, gdje se svaki mrav čini jednak drugima je heterogen! Aktivna zajednica. Da. Ima i hiperaktivnih. Vjerojatno ima i onih koji bolje da ništa ne rade.
Duša naše, moje zajednice!? Ima tu jedan Stari grad. On ima svoju dušu. I svoju priču. Bazilika, Sabornica, Muzej zavičajni, Kuća romanička, Marafor i Gradska knjižnica, tu dušu vjerojatno bole neki procesi koji su se 20-ak zadnjih godina odvijali u njoj i oko nje! Kada bih ja bio psiholog, dijagnostika eventualne bolesti bi bila: metastaza zlatarni i slastičarnica, butika s

"plavim programom", suvenira sa dalekog i bližeg Istoka, pazar, bazar zakon velikih brojki: svi imaju isto ili slično, svi igraju na veliki broj turista. Dalje: sliku toga grada i duše potamnjuje ono što će većina anketara navesti: dio godine grad spava, kao mrtav grad. Samo one mace koje sam spomenuo dežuraju. Građani (i seljaci) ovoga grada idu na skijanje, a veliki, glasni, bučni, drski, neugodni, poslovni ljudi što su dva-tri ljetna mjeseca navlačili, utrpavali turiste u oštarije, restorane, slastičarnice i kojekuda, ishlape. Nema ih! Do sljedećeg ljeta. Uzmu svoju "buštu" pa na jug ili tko zna kuda…"

"…Poreč se brzo mijenjao. Ja tu živim 15 godina, promatram i zapažam: novi poslovni prostori, zgrade, rekonstrukcije park, trg, riva, kula, Decumanus... Ima tu puno dobrih stvari. Nažalost ima i onih koje se ne ubrajaju u dobre to bi bili oni progresi i pojave koji su postali pravilo, a ne mogu se kontrolirati niču, recimo, neki kiosci odjednom - na rivi - na velikom parkiralištu, nestaje mliječni restoran, pozlatio se odjednom. Na domaćem gradskom zemljištu niču stambeno poslovni objekti. Privatni. Ok, to je razvoj, tržište... A istovremeno nam i dalje fale neki objekti zajedničkog standarda bazen, OŠ da idu svi u jednu smjenu, fali mi Gradska kavana gdje bih se zimi sastajao uz muziku sa društvom. Dok ja naučim plesati možda se kavana vrati. Sada mi taj objekt liči na ciganski šatru! Ne ulazim unutra. Pojma nemam zašto…"

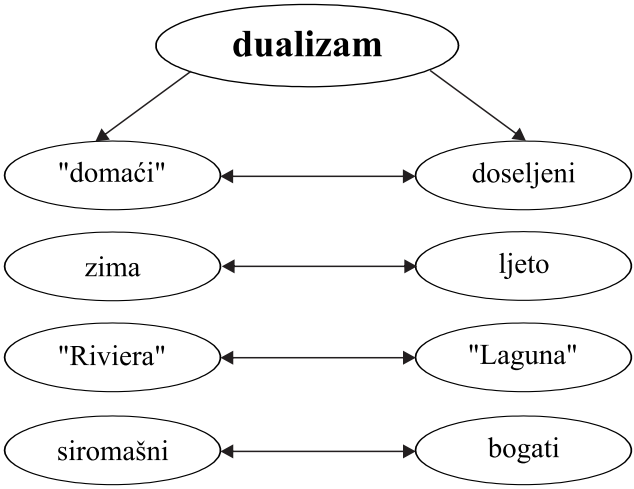
"…Bit ću grozno realan u odgovorima. Poreč je razapet između dualizma aktivno pasivno (kako je formulirano u pitanju): sezona van sezona, ljeto zima, mi oni, Laguna Riviera. Dakle Poreč je grad koji ne daje šansu. Efekt žive ograde. Isticanje i pokretanje novog i drugačijeg biva pomno zaustavljeno. Nema komunikacije.
S ekonomskog motrišta, Poreč je prosperitetna zajednica, no po kvaliteti življenja Poreč doživljava sudbinu manjih mjesta s naše obale. Treba vidjeti kamo će ekonomski prosperitet odvesti ovu zajednicu.
Eto i u turizmu je počeo gubiti kojekakve ruže i trofeje. Mislim da je samodopadnost uzela maha.
Vidim ga kao heterogenu zajednicu, koja će se u budućnosti teško nositi s useljeničkim valom iz siromašnijih zemalja.
Nedostaje tolerancije, nedostaje asimilacije, puno je prikrivene represije vlasti, puno je nepoštivanja zakona.
Možda grubo zvuči, ali dovoljna je jedna šetnja gradom, nije bitno u sezoni ili van nje, i da se uoče brojne činjenice koje upućuju da je grad u krizi. Dugogodišnje vladanje jedne političke opcije, koja čini katastrofalne greške. Od nepotizma, načina trošenja novca, do apsolutne neorganiziranosti i neprofesionalnog odnosa vlasti prema gradu (maćuhice i velebni trgovi neće usrećiti naše sugrađane, zar ne?).
Pretpostavljam da bi osvježavanje političke klime nakratko razbilo monotoniju u društvenom životu (naglašavam da nije bitno radi li se o političkoj opciji HDZ, IDS ili HSP).
Duša Poreča? Kratko živim u Poreču, ali mislim da je duša Poreča ostala negdje u prošlosti,

možda čak u starokršćanskim mozaicima ili rimskim ulicama. Zauvijek je izblijedila kroz stalne povijesne promjene.
Duša sadašnjeg Poreča? Ne znam. Mediteranska? Možda. Imamo glavnu ulicu s bazarom, pokrajnje ulice i rivu opet s bazarom, palme, lučicu, nespretno sagrađene hotele. Da li je ta duša venecijanskog prizvuka, komunističke strogoće ili trenutne ekonomske devastacije svega u gradu? Mislim da se duša grada vidi očitije zimi, kada u ulici gdje slikam tokom dana sretnem samo poštara. Zimi, popodne, grad proguta magla. Ljeti se utopimo među turistima i u zarađivanju novca. Uglavnom smo si nevidljivi. To je Poreč…"

"…Poreču fale aktivnosti zimi, kako one sportsko društvene, tako i kulturne. Upravo zimi kad nema turista grad bi trebao držati na okupu svoje stanovnike. Nadam se da će ove godine biti gotovi kino i staračkI dom, što bi trebalo uljepšati dane mladima i starima. Kao što se organiziraju ljeti koncerti u Bazilici, Lapidarijumu, razne radionice i sl., tako bi i zimi trebalo razne sadržaje ponuditi mladima. Imam brata od 15 godina i kad on i njegovo društvo idu popodne ili navečer u grad, nemaju gdje provesti to vrijeme pa lutaju gradom ili sjednu u neki kafić i dosađuju se. I onda se roditelji pitaju zašto djeca počinju pušiti ili drogirati se... Upravo zato što nemaju nekoga na koga se osloniti i tko će im pokazati na koji način provesti slobodno vrijeme…"

"…Poreč ni Poreštinu nisam nikada doživjela kao jednu homogenu zajednicu, osim u slučaju kada se radilo o turizmu nekada u većim turističkim kućama (Riviera, Plava laguna, Anita) ako je bila riječ o tome koliko se i pod kojim uvjetima radi, plaće čak i nisu bile toliko važne, odnosno u, za Porečane još važnijem segmentu, ima li turista u privatnom smještaju i koliko će to utjecati na kućni budžet. Od ranog proljeća do kasne jeseni sve je bilo usmjereno samo prema toj djelatnosti. Posljednjih deset i više godina, otkako se Poreština podijelila na Grad i nekoliko općina, svaka sredina usredotočila se na sebe, pa mi se čini da je i sam grad Poreč zajedno sa svojim stanovništvom postao nekako određeniji i usmjereniji prema sebi. Budući da u Poreču ne živim, već samo radim, moja razmišljanja i zapažanja ne moraju biti točna. No, čini mi se, da grad živi nekako u svojim segmentima, da nedostaje neka poveznica. Konkretno da učenici žive sa svojim školama, njihovi roditelji sa svojim radnim mjestima, penzići kako ko stigne, mladež je usmjerena ili prema sportu ili kafićima, kao da nedostaje sredine. I neke niti koja bi ih sve skupa povezivala, onako nekako kao u selima, kada se svi angažiraju i nikome ništa nije teško jer je u pitanju "čast sredine"…"

Grafikon 1. **Ključne riječi iz pitanja u eseju - Kakva je zajednica grad Poreč?**

Grafikon 2. **Ključne riječi iz pitanja u eseju - Kakva je zajednica grad Poreč?**

II. pitanje - KAKO ŽIVE POREČANI?

TKO SU NAJSRETNIJI, A TKO NAJNESRETNIJI ŽITELJI GRADA?

"…Većina stanovnika Poreča živi dva života: vrijeme sezone, odnosno ljetno razdoblje kada 4-5 mjeseci svi rade bez prekida (po cijele dane te praznicima, subotom i nedjeljom) i zimsko razdoblje kada većina stanovnika Poreča koristi godišnje odmore i slobodne dane pa se općenito gospodarske aktivnosti svode na minimum. Navedeno izaziva uglavnom negativne pojave:

- u ljetno vrijeme je većina radno sposobnog stanovništva zauzeta prekomjernim radnim obavezama (pojava premora, stresa, bolesti i sl.) i gubi se normalan kontakt s porodicom. Ljudi nemaju vremena za druge aktivnosti, te zamire velik dio društvenog života. Sportske i druge udruge uglavnom ne rade, priredbe su uglavnom namijenjene turistima ili su same sebi svrha.

- na rečeno uz školske raspuste, kao posljedica, često velik broj djece ostaje samo ili uz neadekvatan nadzor, što nažalost često dovodi do neželjenih posljedica…"

"…Građani ljeti zarađuju više i novcem se pokušavaju rješavati neki problemi, što nije ni dovoljno ni dobro. Vansezonski period vraća život u nekakvu normalu, ali povećava, radi nedostatka posla, ekonomske i socijalne probleme. Ako promatramo sreću kroz dobne ili neke druge skupine, smatram da se skupina sa stalnim i sigurnim poslom, govorimo o našim lokalnim, a i širim prostorima, može smatrati sretna. Ipak smatram da su najsretnija skupina djeca. Grad Poreč osjetio je potrebu da se posebno vodi računa o djeci, te podupire cijeli niz aktivnosti usmjerenih prema podizanju kvalitete življenja općenito građana, a posebno aktivnosti za djecu (generalno organizirana prevencija počevši od djece predškolske dobi pa do zadovoljavanja potreba najstarijih i socijalno ugroženih građana)…"

"…Stanovnici Poreča uglavnom imaju sređena egzistencijalna pitanja, dakle situirani su, imaju relativno dobro plaćene poslove, privatne firme, često i apartmane za iznajmljivanje turistima. Oni koji posjeduju novac imaju moć i ugled u društvu, kako je to već i uobičajeno u potrošačkim društvima. Ekonomska ekspanzija grada 70-tih godina zbog razvoja turizma omogućila je stanovnicima da prije svega kvalitetno riješe pitanje stanovanja, pa je u tom razdoblju velik broj građana izgradio obiteljske kuće, a nakon svake ljetne sezone u dvorištu obiteljske kuće nadodavao bi se pokoji apartman. Apartmani u obiteljskim kućama često postaju domovi mladih obitelji kojima su roditelji na ovaj način riješili stambeno pitanje. Također je često zapošljavanje mlađih članova obitelji u poduzećima u vlasništvu roditelja koja se pretežno bave djelatnostima vezanim uz turizam. Ova „osigurana budućnost" često pogubno djeluje na nivo obrazovanja, životne ambicije i očekivanja mladih. Mada obitelji ekonomski mogu podnijeti teret studiranja, mladi se u malom broju odlučuju za studiranje, naročito "zahtjevnijih" studija prirodnih ili tehničkih znanosti, a popularni su studiji ekonomije ili turizma u Poreču ili Višnjanu.

Najsretniji žitelji Poreča su prije svega zdravi, zadovoljni svojim privatnim i poslovnim životom, a

uz to imaju riješena egzistencijalna pitanja. Najsretniji naši sugrađani imaju snagu da žive život u skladu sa sobom i svojim potrebama, da realiziraju one ideje i potrebe za koje sami drže da su najvažnije u njihovom životu.
Najnesretniji žitelji Poreča su bolesni, naročito oni teško bolesni, ovisni o tuđoj pomoći ili njezi koji se uz bolest nose i sa financijskim problemima. Uz to, bolest često nosi i osamljenost, nemogućnost da se komunicira s okolinom, bezbroj strahova i problema u svakodnevnom funkcioniranju…"

"…Po mome mišljenju, najsretniji žitelji Poreča su oni koji imaju otvoren stav prema novim iskustvima i koji su spremni sami pronaći način kako zadovoljiti vlastite potrebe. S druge strane, čini mi se da su najnesretniji žitelji djeca. Ona su prečesto prepuštena sama sebi jer roditelji puno rade (a pogotovo ljeti). Roditelji onda svoju neprisutnost pokušavaju nadoknaditi iskrivljenim vrijednostima (koje su uglavnom materijalne prirode). Istovremeno su roditelji veoma ambiciozni i puno očekuju od djece. Cijena blagostanja je roditeljska patnja (roditelji se žrtvuju da bi djeci bilo bolje), a djeca se ne mogu veseliti tom blagostanju preko roditeljske patnje. Ona zanijeme u svojim potrebama i postaju osjetljiva na potrebe roditelja kako bi tu patnju doveli u ravnotežu…"

"…Oni koji rade ilegalno i mimoilaze zakon osiguravaju sebi postojanu materijalnu sigurnost. Mi ostali koji imamo redovnu plaću i honorarno se bavimo legalnim iznajmljivanjem stanova uspijemo osigurati samo optimalan standard za osnovne životne uvjete.
Poreč je postavio visoke standarde, počevši od najbanalnijih koji se odnose na cijene namirnica, odjeće, ulaznica za kulturna ljetna zbivanja i sl. Oni koji o tome odlučuju ili ne brinu za većinu građana srednjeg staleža ili njima, s obzirom na prihode, nije skupo pa ne uviđaju problem. Mi najčešće odlazimo u Pulu, Rijeku ili Kopar i divimo se ponudi artikala i primjerenim cijenama.
Ne znam tko su najsretniji, a tko najtužniji stanovnici našega grada. Za sebe znam da sam nesretna zbog nerješavanja dugogodišnjeg problema školskog parkirališta. Učenici putnici svakodnevno su fizički ugroženi, a mi koji im trebamo osigurati sigurnost bavimo se pitanjima vlasništva i odgovornosti. Odgovorni smo svi koji znamo za problem…"

"…U procesu društvenih, političkih i socijalnih promjena većina se žitelja Poreča teže snalazi pa se okreću sebi, svojim osobnim problemima, svojim malim životima. Ljudi se otuđuju na razne načine, teže nalaze zajednički jezik, kako u obiteljima, tako i šire.
Mala smo sredina, a živimo ritmom i tempom velikog grada (sve užurbano, posao, promet, ishrana…). Problemi u obitelji, sa zdravljem, na poslu, rastu zajedno s nezadovoljstvom pojedinca koji u utrci s vremenom i novcem zaboravlja prave vrijednosti, usmjerava se prema krivim ciljevima i kad ih ne ostvari teško se nosi s porazima. Tako mora da je nesretan moj susjed koji je vikao na mene zato što sam ubacila omote od sladoleda u njegovu kantu za smeće za koju on plaća naknadu, a ja neka si svoje smeće doma nosim. Nesretna je i moja

susjeda koja rastjeruje u pristojne dnevne sate djecu koja se igraju ispred zgrade jer ona spava. Mnogi izvana gledajući sretnici kojima ništa ne fali potražili su sreću u izlascima, alkoholu i drogi pa ima puno nesretnih majki i očeva koji se pitaju gdje su pogriješili. Najnesretnije su pak one majke čija su djeca umrla od konzumiranja droge, a njih je u ovom gradu sve više. Nesretni su mnogi koji su dali maksimum sebe na poslu, a uvjeti rada su im sve lošiji, rade u velikim, razvikanim firmama po 10-12 sati, a plaća im se 7 sati i ako im se tako ne sviđa, rješenje je jednostavno - otkaz. Dok oni odrađuju cijele dane, njihovi malodobni potomci osuđeni su na televiziju, ulicu i kafiće u kojima su im na njihovu nesreću, usprkos dobrom zakonu, dostupne cigarete i alkohol (nažalost i sve dostupnija droga). Nesretni su i oni koji su odradili cijeli radni vijek, a sad s minijaturnim penzijama jedva preživljavaju mjesec.
Da ipak ne ispadnemo grad nesretnika, postoje mnogi koji su sretni, ali kao što dobre vijesti ne čine senzaciju u novinama, tako ni sretni ljudi ne uspijevaju doći do izražaja, jer su jednostavni, samozatajni, mnogima i čudni jer žive neuobičajeno, trendovima današnjeg svijeta u tradicionalnim obiteljima, možda s kojim članom više od uobičajenog, sa skromnijim primanjima, ali bogatijeg srca. Sretan je onaj koji ne robuje uspjehu, moći i materijalnim dobrima. Poznajem mnoge koji su u situacijama bolesti i u tragedijama otkrili ljepotu svakodnevnice i prave vrijednosti i dok ih drugi smatraju nesretnicima, oni s posebnom snagom i entuzijazmom žive svaki dan i nesreću života pretvaraju u nasmijano lice i vedar duh…"

"…Usprkos dovoljnim financijskim sredstvima, grad pruža mladima malo toga, 'nema se sluha' za njihove potrebe. Što se tiče osnovnog i srednjoškolskog uzrasta, situacija nije tako loša pošto im se razne dodatne aktivnosti nude preko škole (plus sportski klubovi, aktivnosti Zdravog grada i sl.), a i zbog nastave nemaju previše slobodnog vremena kojeg ne bi znali kako potrošiti. Problem, po mom mišljenju, nastaje po završetku srednje škole s onima koji se ne uspiju upisati na faks ili se ne odluče za to. Oni najčešće ostanu u roditeljskom domu i velik broj njih je bez stalnog zaposlenja. Tako se dogodi da preko ljeta većina njih ima posao, dovoljno novaca, puno zabave i zanimljivih sadržaja, a dolaskom zime sve nestane. U cijeloj Istri ljeto je prenatrpano raznim festivalima, manifestacijama, koncertima, radionicama, tečajevima ... Puno je mogućnosti za učenje, razvijanje različitih vještina, zabavu. No, to većina Porečana tada ni ne uspije iskoristiti, najčešće zbog toga što rade pa nemaju vremena; a paradoksalno, preko zime kada imaju previše slobodnog vremena, nemaju tako reći apsolutno ništa gdje bi mogli konstruktivno potrošiti svoje vrijeme. I onda dolazi do nezadovoljstva, apatije, razočarenja. Mnogi shvate da nisu tako zamišljali svoj život, da su im snovi bili neostvarive iluzije ... I onda, da bi umanjili tu tupu bol (a i dosadu) posežu za alkoholom i drogama. I tu bih odgovorila na pitanje 'Kakva je duša Poreča' i malo karikirala crna. Crna upravo zbog previše ovisnika o drogama među mladima i alkoholičara među starijima. I to su po meni, najnesretniji građani ovoga grada…"

Tablica 1. **Ključne riječi iz pitanja u eseju - Tko su najsretniji, a tko najnesretniji žitelji grada?**

Najsretniji stanovnici	Najnesretniji stanovnici
• stalno zaposleni sa sigurnim poslovima • djeca-nudi im se puno aktivnosti (prevencija) • situirani, plaće-firme-apartmani • novac-moć-ugled • kvalitetno stanovanje • zdravi	• zauzeti prekomjernim radom ljeti- premorenost, stres, bolest- gube kontakt s obitelji • djeca ostaju sama ljeti ili uz neadekvatan nadzor • "osigurana budućnost" • bolesni, siromašni • obitelji (preminulih) ovisnika • s niskim mirovinama • s niskim plaćama

III. pitanje -ŠTO DAJE LJEPOTU ŽIVLJENJA U GRADU?

"…Svatko tko je barem jedanput posjetio Poreč, uvidio je da je to grad koji živi punim plućima. Sigurno je primijetio ljubaznost i susretljivost njegovih građana. Osjetio toplinu kakvu može pružiti samo zajednica u kojoj se ljudi međusobno dobro poznaju i poštuju. Ne znam koju bih stvar posebno istaknuo kao ono nešto što daje ljepotu življenja. Po mom mišljenju, sukus čimbenika čini Poreč onakvim kakav je i određuje kvalitetu življenja, na primjer: šetnja gradskom rivom. Dok šetaš pokraj povijesnih i kulturnih znamenitosti, pozdravljaš poznanike i rukuješ se s prijateljima. Svako malo zastaneš i proćakulaš s njima o najnovijim događajima. Razmijeniš koju "vrijednu" informaciju kao npr. di se more kupiti dobre ribe ili kakovo nas vrime čeka sutra. Nema tu jedne stvari koja te sama za sebe čini sretnim, već zbroj svih tih faktora. Poreč je mali grad s burnom poviješću i dugom tradicijom i upravo zbog toga se uspio očuvati zajednički identitet kojeg čine lokalni dijalekt i običaji. Kad bih trebao jednoznačno odrediti što daje ljepotu življenja u mom gradu, usudio bih se reći: "Snažan osjećaj pripadnosti!…"

"…Grad je svojom veličinom primjeren humanom življenju, što podrazumijeva odsutnost gradskih vreva, putovanja na posao... Ljepota je u našim zelenim površinama, cviječu, moru. Međutim, nema dovoljno pristupačnih aktivnosti vezano za naše prirodne ljepote. Odsutnost vodenih sportova (pošto se radi o gradu na moru) ne obilježava naš grad, što bi itekako imalo smisla. Potrebno je uključiti poduzeća (Riviera, Plava laguna) da sudjeluju u razvoju grada, a ne samo da crpe naše resurse. Međutim, "komplicirani" i nedefinirani odnosi grada i tih poduzeća onemogućavaju da se ta suradnja ostvari. Ta poduzeća moraju sudjelovati u razvoju grada i podržavati njegove potrebe, a ne biti samo eksploatatori koji ništa ne ulažu…"

"…Prirodni položaj (primorski gradić, pogodna klima, lijep pejzaž). Uređenost grada: uredan je, čist, lijepi cvjetni nasadi, fasade (najčešće) bez grafita. Mnogobrojne kulturne manifestacije, živost - posebice ljeti. Potiču se, razvijaju i financiraju brojni psihosocijalni programi usmjereni djeci, mladima, obitelji, rizičnim skupinama. Ljudi su otvoreni prema promjenama, a opet dovoljno zatvoreni u cilju očuvanja tradicije i obiteljskih vrijednosti. Grad je zadržao odlike malog mjesta (ljudi se poznaju, pomažu), a istovremeno razvija karakteristike većih gradova (moderan način života i razmišljanja)…"

"…Naravno da je, bez obzira na nedostatke, Poreč grad u kojem je lijepo živjeti. Onaj tko želi može naći puno sadržaja za sebe, od sportskih do kulturnih. Možda je stagnirala ponuda zabavnih programa, ali vjerojatno samo privremeno.
Čovjek se može osloniti na pojedine institucije, kao što je "Zdravi grad", a vjerojatno ima i drugih s kojima nemam priliku surađivati. Sve se više ulaže u edukacije na nivou grada i institucija. Sve se više podržava stručnost te se u nju i ulaže. Svaki građanin, ukoliko želi, ima podršku u osobnom i profesionalnom razvoju.
Ljepotu daje i priroda koja se nastoji očuvati. Novi nasadi u potpunosti su prilagođeni podneblju i sve je to ugodno za oko i dušu. Grad je čist. O tome ne vode brigu samo zadužene institucije već i svi mještani.
Kultura ponašanja je prepoznatljiva, a što je najvažnije svaki građanin je isti u ostvarivanju svojih zakonskih i ljudskih prava.
Svatko je prihvaćen ukoliko nađe svoje mjesto i ulogu u cilju prosperiteta grada. A to nije teško prepoznati. Ljudske su vrijednosti za domicilno stanovništvo najvrjednije i zato se svaki građanin dobrih namjera može osjećati sigurno i zaštićeno. S te strane Poreč je bio i ostao jedno od najsigurnijih mjesta na svijetu.
Ljepotu daju oni ljudi koji ne misle samo na sebe, koji se trude dati svoje znanje, talente i svoje vrijeme zajednici. To su ljudi iz svih slojeva društva koji ne traže hvalu za svoj trud.
Ljepotu daje: stara jezgra, Bazilika UNESCO, mozaici, turistički park O.Ban, osjećaj razvoja : Dom za starije, Dom obrtnika (Ehej, fali Dom za mlade tj. Klub ili slično!!!) sportski tereni, ponuda svega, mogućnost zarade, Gradska knjižnica, muzej, marina, riva, zelenilo, ubrzana gruntovnica, dobra zdravstvena zaštita ima puno i privatnih ordinacija. Rukomet. Stolni tenis. Boćanje. Tenis. Košarka. Odbojka za cure... borilački sportovi.
Ljudi se osjećaju građani Poreča. To treba razvijati i čuvati…"

"…Ljepotu življenja daju dobri ljudi koji ovdje žive: moji roditelji, prijatelji/ice, prijatelji mojih roditelja. Svi oni čine moj život ljepšim. Osim toga ljepotu življenja daje ono što sam naveo u prvom pitanju. Svi se poznaju, pa i onaj od kojeg najmanje očekuješ će ti pomoći. Također ljepotu življenja daje vjera u stalni boljitak i činjenica da je Poreč jedan od najbogatijih gradova u Hrvatskoj. Svjesni smo da nam se ovdje otvaraju goleme mogućnosti zapošljavanja i dobrog života. Ono što uljepšava naš grad je naše najljepše more na svijetu zbog kojeg smo poznati na

cijeloj zemaljskoj kugli. Meni osobno ljepotu življenja daju košarkaški tereni kod osnovne škole na kojima provodim veliki dio slobodnog vremena…"

"…Naš je grad još uvijek "pitom". Predgrađe, razna naselja koja postaju svaki dan veća, iako udaljena od grada gravitiraju centru. Zašto? Zato jer se u centru odvija život. U centru je bazilika koja govori o prošlosti Poreča i po kojoj je Poreč prepoznatljiv. Tu su još i drugi kulturni i povijesni spomenici koji svraćaju pozornost na sebe, tu se još jasno odvija upravni i ekonomski život grada. Taj grad koji već u sebi ima lijepih parkova, zelenila i cvijeća, okružen je s jedne strane bogatim pejzažima ljepote prirode, bogatstva poljoprivrede i draži pravog istarskog sela što pomaže čovjeku da može slijediti ritam godišnjih doba. A s druge strane je ljepota obale i čisto more…"

"…Mislim da ljepotu u gradu donose i čine one male ljudske geste koje nam život čine humanijim i vrjednijim. Na primjer kada aktivistice Crvenog križa odlaze u kuće starih i zapuštenih sugrađana, kada je grad konačno odlučio otvoriti specijalni odjel u osnovnoj školi. Naravno da je lijepo kada su zelene površine i cvjetne gredice uredno okopane, ognojene i polivene, kada imamo lijepu javnu rasvjetu, raduje konačno gradnja doma za starije osobe, kvalitetnija komunalna opremljenost, asfaltiranje cesta i proširenja groblja. Ali, ljepotu u gradu sigurno bi donijele i mnoge druge, jeftinije akcije kojima bi se život mogao oplemeniti…"

IV. pitanje - ŠTO UMANJUJE LJEPOTU ŽIVLJENJA U POREČU?

"…Ono što umanjuje ljepotu življenja u mom gradu jest djelovanje odnosno ne djelovanje žitelja ove zajednice, a ogleda se u nedostatku komunikacije među ljudima (otuđenost) uzrokovane brigom za održavanjem standarda (ostati na površini po svaku cijenu), trkom za materijalnim dobrima (osnovno mjerilo vrijednosti), neosjetljivošću za potrebe bližnjih, svođenje komunikacije na nužni minimum korištenjem suvremenih tehničkih pomagala (nedovoljno korištenje verbalne komunikacije), općenito stresna stanja koja se javljaju kao posljedica disfunkcionalnosti u međuljudskim odnosima (porodica, brak, djeca, roditelji, posao), izazvana stanjem u sredini i ponašanjem koje odudara od moralnih vrijednosti i mjerila kvalitetnog života pojedinca i kolektiva.
Nadalje, među pojave koje umanjuju ljepotu življenja u ovoj sredini spadaju procesi koji se odvijaju u političkoj sferi djelovanja zajednice kao što su isključivost i neosjetljivost političkih (ekonomskih) moćnika, pretpostavljanje osobnih interesa općedruštvenim. Problemi bespravne izgradnje što generiraju nepoštivanje zakona i propisa, dugoročno devastiranje prostora, negativni utjecaj na održivi razvoj i zaštitu okoliša kao jedne od temeljnih zadaća ljudske civilizacije.

Ono što najviše zabrinjava i postavlja pred nas prioritetni zadatak trenutnog djelovanja je rješavanje besperspektivnosti mladih (nemogućnost fakultetskog obrazovanja, zapošljavanja po završetku školovanja, stvaranje uvjeta za formiranje obitelji rješavanje stambenog pitanja). Posljedice nerješavanja ovih problema jesu bijeg mlade generacije u svijet lažnih vrijednosti, korištenje i zloupotreba opijata, kriminal svih pojavnih oblika i na kraju degradacija osobnosti i u konačnici gubitak za obitelj i zajednicu.
Zbog atraktivnosti i položaja grad postaje meka za razna mešetarenja i kriminalne djelatnosti grupa i pojedinaca, što stvara pravnu i opću nesigurnost življenja na ovom prostoru.
Još jedan, iako ne i najmanje bitan aspekt koji umanjuje vrijednost življenja u našoj sredini, a nije važan isključivo za senzibilitet grada, iako se ne može to isključiti, je zdravstvo i briga za zdravstveno zbrinjavanje svih kategorija stanovništva, a posebno starih i nemoćnih…"

"…Poreču nedostaje ona druga strana kulturni i društveni život. Doduše, nešto se događa u 2 ljetna mjeseca, ali domaće stanovništvo, koje uglavnom i živi od ta dva mjeseca, je u to vrijeme preumorno da bi pratilo ta događanja. Osim toga, POUP nije ispunilo svoju zadaću, u kulturi vlada osrednjost, a amaterizma (osim pjevačkog zbora) i nema. Profitiraju "kulturnjaci" … Dakle, kriteriji su totalno poremećeni, napreduju i zapošljavaju se najprije ljudi bliski vladajućoj stranci, odnosno po "političkoj podobnosti", a ne sposobnosti. Zbog svega toga i vlada neka apatija, bezvoljnost kod svih dobnih skupina, no naročito kod mladih koji ne vide izlaz pa ga, nažalost, često traže u alkoholu i drogi. Mladi su tijekom osnovnoškolskog obrazovanja zaokupljeni raznim aktivnostima, puno manje u srednjoj školi, da bi nakon toga sva njihova aktivnost prestala, odnosno pretvorila se u sjedenje po kafićima, jer ovaj grad za taj uzrast ne nudi ništa. Točno je da bi se i mladi sami trebali pokrenuti, nekih pokušaja ima (Udruga "I" oko kluba Atelje, DND Bravaria Art Remont,), ali to ni izbliza nije dovoljno. Posljednjih se godina primjećuje da je čak i dobna granica naših turista sve viša i viša, mladi zaobilaze Poreč i kreću prema drugim gradovima, prema jugu npr. u neka mjesta Dalmacije koja nude "lude" provode.
Nedopustivo je npr. da jednom gradu uz more riva izgleda ovako kao naša bez sadržaja, anemična, da jedan lungomare zjapi prazan, da glavna ulica staroga grada Decumanus, nudi samo sladolede, pizze i filigranske proizvode (ne treba ići daleko, prošećimo samo Rovinjom)?!..."

"…Umanjuje ih nekoliko stvari. Prvenstveno obezvrjeđivanje Decumanske ulice po kojoj se vješaju krpe. Zašto se pojedinim trgovcima to dozvoljava i tolerira, a s druge strane u cilju izjednačenog estetskog izgleda grada ugostiteljima određuje i boja suncobrana. Ovo drugo podržavam, ali ako se donesu pravila onda ih svi trebaju uvažavati. U ostalim turističkim gradovima Istre i Dalmacije stara gradska jezgra je pod takvom zaštitom i u primjeni.
Zatim, uređenje Trga slobode. Trg, na kojem smo se susretali i zadržavali pretrčavamo i to gledajući u pod da ne ozlijedimo nogu. Neki sugrađani se nisu toga pridržavali i mi učimo na njihovom iskustvu. Vizura trga je neprimjerena gradskoj jezgri, hladna je i prazna. Ono malo

zelenila ne može zamijeniti prijašnje ozračje. Skulpturu nazivamo spomenikom, koji će nažalost dugovječno "krasiti" naš grad. Očekivali smo intiman trg, s puno zelenila koje je odličje našeg grada, a dobili nešto što ne pripada nama i našem gradu. Na tom velikom monumentalnom trgu čovjek se gubi, sve je previše otvoreno i nema malih zaklona i mjesta na kojima bi se željeli zadržati. Trg ima svoju svrhu samo u vrijeme izvođenja ljetnih programa, a u vrijeme ostalih mjeseci je ledina.
Isto tako i park kod Peškere više nema svoju namjenu. Dio predviđen za dječju igru uređen je po mjeri futurističkih filmova i djeca u gradu nemaju više niti jedan takav prostor predviđen za igru. Potrebno je dijete odvesti u Rovinj ili Umag da se ljulja, spušta niz tobogan i slično, iako smo prethodno tim gradovima mi bili uzor.
Mislim da je potrebno urediti i obalu kod Picala jer je postala gradska plaža za veći dio mještana koji gravitiraju tom području…"
"…Ljepotu življenja umanjuje površnost - površnost u odnosima među ljudima, površnost u odnosima među djecom i mladima. Negiranje istinskih vrijednosti, jedino priznato mjerilo u procjeni osobe, odnosa postaje NOVAC- svjesna sam njegove važnosti i u ranijim periodima, ali on sada ipak postaje i zamjena za sve one vrijednosti za koje nam je u ranijem periodu bilo nezamislivo. Mladi ljudi teško dobivaju šansu, a kamoli povjerenje da nešto učine ili pokrenu. Puno je lakše krenuti isprobanom formulom provjerenih kadrova, makar i možda malo manje kreativnih ili inovativnih, ali zato lojalnih tvrtki, stranci, šefu…Djeca nisu birači, pa neka škole, bazeni, jaslice, dječja igrališta još pričekaju… U našem malom gradu sada čovjek može i umrijeti sam i od samoće, a da od silne trke za zaradom ili možda preživljavanjem, ljudi pokraj njega to i ne primijete…"

"…U ljetnim mjesecima Poreč vrvi od raznih događanja i manifestacija (sve u službi turizma i za turiste), dok zimi tonemo u mrtvilo, s tu i tamo nekim društvenim i kulturnim događajem. Mislim da domaćim ljudima treba pružiti više uvjeta za bogatiji i ljepši život, u mjesecima kada građani imaju vremena i potrebe to koristiti (kvalitetno kino, više kazališnih predstava, sadržaji u koje će se uključiti i stariji građani). Naše Pučko otvoreno učilište sada nudi niz radionica, ali po cijeni od preko 800 kn. Tko si to može priuštiti? Opet samo oni koji imaju, što mislim da nije dobro. Također smatram važnim da se postojećim društvima i klubovima osiguraju sredstva za kvalitetan rad. Isto tako mislim da je važno raditi na motivaciji za uključivanje što većeg broja mladih u razne klubove, društva i grupe (dramske, plesne, literarne, glazbene, sportske, itd.). Poreč je skup grad, jedan od skupljih u Hrvatskoj. No, budući da je to grad koji ima novaca, mislim da bi trebao financijski više ulagati u kvalitetu življenja svojih građana…"

"…Mislim da je problem droge u Poreču ogroman, a premalo vidljiv. Razna istraživanja koja su rađena na tu temu obuhvaćala su uvijek samo osnovne i srednje škole. Oni nakon osamnaeste koji ostanu u Poreču izgube se iz raznih evidencija i pravi broj ovisnika (ili konzumenata) o drogama ostaje nepoznat (zna se samo broj onih koji se jave na liječenje ili ako su evidentirani

od strane policije). I tu je crna brojka ogromna. Bilo bi dobro napraviti neko istraživanje koje bi pokazalo da li je to tako, ovo što ja navodim je iz vlastitog iskustva. Puno se o tome govori među nama mladima, tračevi o tome tko je "pao", tko se novi drogira (skoro svaki put kad sam došla iz Zagreba sam saznala za novu osobu), tko je otišao u komunu ... a i vrlo lako primijetim kad je netko nadrogiran ili ne. Primjera radi, prošle godine za feštu "Poreč 24h" prijateljica i ja išle smo brojati one za koje mislimo da su drogirani, čisto tako. I ubrzo smo prestale jer nam je raspoloženje drastično palo kad smo zapazile toliko mnogo njih (u kratkom vremenu) pod utjecajem neke droge. I da preciziram kad kažem "droga'" iako je velik broj onih koji su samo na heroinu, velik je i broj onih koji konzumiraju sve osim heroina, od svih mogućih vrsta tableta do ectasy-a, speeda i sl. Oni su puno manje vidljivi, a i sami se zavaravaju da, pošto ne konzumiraju heroin intravenozno (ali ga ušmrkavaju s vremena na vrijeme, ili uzmu heptanon - što je sintetički heroin) nisu ovisni. A o onima koji ne mogu bez jointa dnevno da ne govorim…"

"…Ljepotu življenja umanjuje porast maloljetničke delikvencije i neučinkovitost policije u sprečavanju nereda. Neki ljudi, a i ja pomalo, se plaše navečer ići sami ulicama zbog opasnosti koje stalno vrebaju. Čekati dolazak interventne policije da nešto napravi se ne isplati. Jer ako mene neki luđaci prebiju, obična policija ne napravi ništa, pa zove interventnu. Oni će doći prebiti ove koji su mene izubijali, ali što mi to vrijedi kad sam ja već dobio batina. Mislim da je jedan od razloga za to i nedovoljan broj sadržaja za mlade koji su prepušteni sami sebi. Također jedan od problema je porast prodaje droge svake godine. Trgovina drogom najviše je u usponu ljeti, a glavno dilalište u to vrijeme je područje od Naftaplina do Jedra. Iako policija tamo svaku večer patrolira, ništa se ne čini kako bi se to spriječilo. U to sam se osobno uvjerio. Općenito, sve se to može nazvati porastom stope kriminala, jer vidimo i sami da je sve veći broj provala, pokušaja ubojstava, premlaćivanja, razbijanja raznih objekata, itd…"

"…Grad je bez sadržaja. Od turističke ponude, do kulturnih sadržaja, sportske "ponude" za mlade i najmlađe. A za najstarije dom "samo što nije" gotov. Meni osobno, ljepotu življenja umanjuje to da glavni novouređeni trg nije organiziran za susretanje i druženje ljudi. Parkovi za djecu više su ukras i prezentacija najnefunkcionalnijih igračaka za klince koji, usput rečeno, lome ruke i razbijaju glave na istima. Ugostiteljski objekti nisu tipski namijenjeni za recimo mlade, pivnice, rock klubove, igraonice, live stage i sl. Godinu dana nema predstava, niti kazališta niti kina. Radionice koje pokreće POUP samo se reklamiraju, a ne i realiziraju. Ljepotu življenja umanjuje maćehinski odnos vlasti prema gradu općenito, tromost gradske uprave. Bilo kakva inicijativa biva apriori odbijena ili se daju lažna obećanja. Neovisna kulturna scena se uopće ne sufinancira od strane vlasti, slikari nemaju ateliere, djeca igraonice, sportaši dvorane, plivači bazene, nonići i none nemaju klupe na rivi (...prodaju se tenisice & parfemi).
Gradskom imovinom se mešetari sve u svrhu turizma…"

Tablica 2. **Ključne riječi iz pitanja u eseju - Što umanjuje, a što daje ljepotu življenja u Poreču?**

Umanjuje ljepotu življenja u Poreču	Daje ljepotu življenja u Poreču
• nedostatak komunikacije među ljudima uzrokovana brigom za održavanjem standarda, trkom za materijalnim dobrima • isključivost i neosjetljivost političkih moćnika • nemogućnost fakultetskog obrazovanja • stvaranje uvjeta za formiranje obitelji - rješavanje stambenog pitanja • napredovanje po "političkoj podobnosti", a ne sposobnosti • obezvrjeđivanje Decumanske ulice po kojoj se "vješaju krpe" • gradski trg nije okupljalište, hladan, prazan, nije organiziran za susretanje i druženje ljudi • površnost u odnosu među ljudima • zimsko mrtvilo, manjak kulturnih i sportskih sadržaja • porast maloljetničke delikvencije	• ljudi se međusobno poznaju • snažan osjećaj pripadnosti • prirodni položaj • pogodna klima • uređenost grada • svatko je prihvaćen • dobri ljudi, susretljivi, ljubazni • jedan od najbogatijih gradova u Hrvatskoj • kulturne znamenitosti • briga o ljudima, psihosocijalni programi

V. pitanje - KAKAV POREČ ŽELITE VIDJETI ZA DESET GODINA?

"…Poreč za deset godina želim vidjeti kao grad u kojem je poželjno živjeti…"

Informiranje:
"…Svakako je važno da se svi naši građani redovito i o svemu obavještavaju na različite načine i koji će biti svima dostupni (putem radija, brošura, plakata, porečkih novina, internetskih stranica...) i s mogućnošću davanja svojih prijedloga i sugestija…"

"…Za deset godina želim vidjeti Poreč kao uređen grad sa sretnim i zadovoljnim stanovnicima. Želim vidjeti ljude kako nasmijani idu na posao, djecu kako se bezbrižno igraju. Želim vidjeti umirovljenike kao dio društva koji predstavlja bogatstvo mudrosti i koji svojim iskustvom doprinosi zajedničkom boljitku, a ne kao izoliranu dobnu skupinu na rubu egzistencije. Za deset godina želim vidjeti sve kapitalne projekte, koji su pokrenuti za vrijeme moje administracije, realizirane. Želim vidjeti efikasnu i ekspeditivnu gradsku upravu koja služi kao servis građanima. Sposobne i kompetentne ljude na odgovornim funkcijama.
Za deset godina želim vidjeti Poreč na mjestu koje zaslužuje i koje mu pripada, a to je prvo mjesto. Na prvom mjestu kao turistička destinacija, prvom mjestu po bruto društvenom proizvodu, na prvom mjestu po količini zdravstvenih i socijalnih usluga koje pruža svojim građanima. Ukratko, za deset godina želim vidjeti Poreč na prvom mjestu po kvaliteti življenja u cijeloj regiji…".

Socijala-zdravstvo:
"…S vlastitim Domom zdravlja, gdje se mogu dobiti besplatne specijalističke usluge..."
"…S Domom umirovljenika, koji će imati i stacionarni dio s liječničkom njegom,…"

Obitelj:
"… Želim da obitelji budu stabilne, da položaj žene i u obitelji i u društvu bude ravnopravan kako bi se izbjegla dominacija, podjela rada prema spolu i lošiji položaj žena na tržištu rada.
Želim da djeca i roditelji dovoljno vremena provode zajedno, da imaju vremena jedni za druge, za smijeh i zajedničku igru, da se nonice i nonići ne zapostavljaju, da ne budu usamljeni, već da budu aktivan dio obitelji i zajednice.
Želim da naši sugrađani razvijaju dobre međuljudske odnose, da prihvaćaju jedni druge, da mirno i zadovoljno žive i rade…"

"…Za deset godina želim vidjeti obitelji u Poreču kao jezgru i temelj u oblikovanju i usmjeravanju života najvećeg broja pojedinaca u našoj zajednici. Obitelj čini važan okvir za unaprjeđenje zdravlja i ima veliki potencijal za pružanje društvene podrške, razvoj društvene koherentnosti, utječe na svoje članove da bi u potpunosti iskoristili svoje zdravstvene i druge

potencijale usvajanjem zdravih stilova života, prevencijom bolesti, poboljšanjem mentalnog i socijalnog blagostanja, te dajući podršku i pomoć onima koje je pogodila bolest i nemoć. Taj potencijal obitelji se može i mora još i dalje razvijati uz podršku stručnih djelatnika u njihovim naporima, napredovanju i socijalnom učenju te postupnom osposobljavanju za samostalnu aktivnost u vidu pomoći i samopomoći, bilo u individualnom ili grupnom višeobiteljskom radu…"

"…Treba poboljšati obiteljske socijalne interakcije i smanjiti tjeskobu obitelji i njenu izolaciju…"

"…Želim vidjeti grad koji i dalje potiče lokalne projekte i inicijative koji u centar pažnje stavljaju porečkog čovjeka i njegovu obitelj, pružaju pomoć kad je potrebno, organiziraju slobodno vrijeme za djecu i mlade…"

"… U budućnosti Poreč vidim kao grad koji brine o građanima osmišljavanjem vlastitih konkretnih projekata…"

"…Svoj grad vidim kao grad velikih mogućnosti, te u skladu s navedenim, svojim građanima i njihovim obiteljima treba osigurati više podrške nego što to čine druge zajednice. Do sada je to dosta dobro činio, očekujem da će tako i nastaviti…"

Djeca i mladi:

"…Djeci našega grada nedostaje ponajprije školskog prostora na svim razinama, osnovnoškolskim i srednjoškolskim.
Pretpostavljam da bi Grad mogao izgraditi centar za mlade na jednoj ili više lokacija i da bi taj centar mogao živjeti od volonterstva i entuzijazma. Eto što je nastalo od "Rojca" u Puli. Mladi ljudi mogu mnogo, uz pravo vodstvo, ako im damo povjerenje i slobodu stvaranja.
Djeci našeg grada nedostaje i kulturnih kreacija i znanja. Ponovo je prostor u pitanju. Jer interesa uvijek ima. Oni obično ističu, kad su pitani, kako su prisiljeni dane provoditi po kafićima (kojih ima i previše), jer nemaju kuda izlaziti zimi. Istina je da je u tim mladim ljudima vrelo kreativnosti. Dajmo im šansu!..."

"… Želim da mladi kvalitetno provode svoje vrijeme, da mogu slobodno i kreativno razvijati svoje potencijale, da žele ostati živjeti u ovom gradu, da imaju viziju i vjeru u budućnost…"

"…Poreč za deset godina? Hm, teško je to sada reći. Ono što bih želio da se promijeni jest veći broj sadržaja za mlade. Kad kažem mlade prvenstveno mislim na ljude u rasponu od 14 do 25 godina. Bilo bi poželjno da se otvori centar za mlade u kojem bi se mogli okupljati i družiti se uz glazbu, filmove, sport i razne druge sadržaje…"

"…Želim da Poreč ima ljepše gradsko kupalište. Da ima neki čuveni kampus, nešto osmisliti po čemu će biti još prepoznatljivi u krugu mladih. Vidim Poreč za koju godinu kao grad gdje je

zaživio projekt: "Poreč grad prijatelj djece". Grad mladih, studentski centar, Institut poznat po novim sortama loze, puno rekreacijsko-sportskih sadržaja..."
"…Poreč dobiva hostel za mlade privatnom inicijativom i uz pomoć Grada…"

"… Na Porto Busolo europski skautski morski centar koji sam sebe financira.
U "Galiji" Klub mladih…"

Odgoj i obrazovanje:
"...Želim da se razina obrazovanja poveća, da obrazovanje bude dostupno i mladima i starijima kroz koncept cijeloživotnog učenja te obrazovanja za treću životnu dob. Želim da mladi više ulažu u svoje obrazovanje kako bi izgradili i sebe i zajednicu…"

"…Za 10 godina: Poreč s dovoljno vrtića…"

"…Da niti jedna obitelj ne čuje ono: žao mi je, u jaslicama nema mjesta. Poreč s dvije osnovne škole. I jednim olimpijskim bazenom. Sa zaobilaznicom od Bašarinke do Molindrija, rasterećen od prometa…"

"...Poreč je za počasnog građanina imenovao dr. Ivicu Đikića. Stipendira svoje mlade građane. Oni se vraćaju u Poreč, akademski obrazovani…"

Osnovna škola i vrtići:
"…Osigurati dovoljno prostora u jaslicama i omogućiti da sva djeca idu u školu u jednoj smjeni. Rasteretiti program osnovne škole i dati više prostora slobodnim i kreativnim aktivnostima djece…"

Sport:
"…U sportu realizirati nedostatne ili manjkajuće sadržaje i objekte (bazen, sportska lučica, sportska dvorana)..."

"…U mnogim vrstama sportova zainteresirani se ne mogu ogledati, jer opet nemamo prostora za to. Sve sportske dvorane su u nečijem vlasništvu, ubiru se grdni novci, a ako se radi o sportovima na vodi, jer vode imamo napretek, onda nemamo podršku Grada, ne možemo se odlučiti gdje bismo mi to na kopnu mogli imati centar koji bi obuhvaćao jedrenje, veslanje, plivanje, vaterpolo i ostale sportove koje bi naša djeca trebala poznavati i uživati u njima…"

"…NK Jadran prvoligaš. Uhh!..."

Sigurnost:
"…Za miran san građana podići razinu sigurnosti uvođenjem lokalne policije i osigurati provođenje zakona. Valja maksimalno reducirati prostor za devijantna ponašanja, pogotovo mlađih osoba, i represivnije djelovati radi suzbijanja i raspačavanja narkotika…"

Stariji:
"…S druge strane, gotovo u jednakoj poziciji su i starije osobe, umirovljenici. Mnogi od njih su ljudi s iskustvom, životnim i poslovnim, spremni na suradnju, puni kreativne energije. Davši im priliku da mogu reći i učiniti, izraziti ono što nose u sebi, društvo bi moglo polučiti brojne koristi. Premalo kao zajednica dajemo ljudima koji su cijeli život stvarali i davali. Samo su njihova tijela ostarjela, sve ostalo, srce i duša, traži jednaku ljubav i poštovanje. Iz odnosa prema starima iščitava se suosjećanje i povezanost zajednice.
U tom rasponu između djece i starijih osoba našega grada, trebalo bi graditi budućnost, između mladosti i iskustva, poleta i razuma. U trenutku kada svaki pojedinac zna i osjeća poštovanje zajednice, možemo reći da je napravljen prvi korak za dobrobit svih, a ne samo pojedinaca…".

"…Želim da sve starije i nemoćne osobe budu adekvatno zbrinute, a oni stariji koji su još aktivni imaju dovoljno sadržaja za kvalitetno provođenje vremena u društvu svojih vršnjaka…"

Kultura:
"…- kvalitetno kino i kazalište,
- *kvalitetnu knjižaru po uzoru na "Algoritam",*
- *kvalitetan noćni život za mlade u centru Poreča (bez potrebe za uporabom automobila),*
- *mjesto za klasične plesove, namijenjeno starijoj populaciji,*
- *smanjena cijena ulaznica za kino, kazalište i dr. priredbe za umirovljenike i stariju populaciju*
- *daljnje otvaranje novih kreativnih, ali i potpornih radionica za građane (od dječjeg uzrasta do starije dobi)…"*

"…Građani se na vrlo skroman način bave kulturnim aktivnostima, pa valja dodatno poticati te aktivnosti…"

Gospodarstvo:
"…- zaposlenost za mlade kroz kvalitetniji i inventivniji turizam, visokospecijalizirane i intelektualne usluge te tradicijske i nove obrte (stimulirati svim raspoloživim sredstvima na nivou lokalne zajednice),
- *besplatna savjetodavna pomoć mladim poduzetnicima kako pokrenuti posao,*
- *besplatna savjetodavna pravna pomoć građanima…"*

"…Osnovno je osigurati dovoljno posla za sve stanovnike Poreča, što je preduvjet za osigurati dovoljno novca za ostale potrebe građana. Okrenuti se što više na nesezonski rad…"

"…Želim da moj grad kroz 10 godina ekonomski napreduje kroz sve privredne grane, naročito turizam, a da se pritom poštuju načela održivog razvoja i očuvanja okoliša. Treba zaustaviti rasprodaju imovine, prije svega gradske. Želim da se tzv. turističko zemljište vrati lokalnoj zajednici, jer ono predstavlja ogromnu vrijednost…"

"…Želim da moji sugrađani zadrže svoja radna mjesta, da oni koji su zaposleni u turizmu, a to je velik dio, ne postanu stalni sezonci, da za svoj rad budu adekvatno plaćeni i imaju primjeren životni standard, a svoje slobodno vrijeme da provode kvalitetno, da se više rekreiraju i vode računa o svome zdravlju…"

"…Poreč u sljedećih desetak godina bih želio vidjeti u svjetlu modernog turističkog grada s dozom tradicije i osobnosti koju treba sačuvati i za koju se treba opredijeliti i nastojati je sačuvati bez obzira na nastojanja modernog profitabilnog kapitalizma da tu tradiciju naruši.
Smatram da svi mi moramo sudjelovati u tome i ne dozvoliti da profit i njemu slične težnje zavladaju našim gradom i pretvore ga u ono što ne bismo htjeli…"

"… Poslije predavanja svi prisutni članovi a i ja zamoljeni smo da ukratko odgovorimo na pitanje: Kakav će Poreč izgledati za deset godina? Odgovori su bili prepisani na ploču, tako da se moglo vidjeti svačije predviđanje. Moje odgovore napisali su na kraju. Odgovori članova bili su u ovom tonu: ljudi će biti sretni, imat će posao, novce, ukratko, pravo uživanje. Kad su bili pisani moji odgovori (na kraju), svi su se zamislili i na kraju konstatirali da su njihovi bili popis lijepih želja. Moji odgovori su bili, otprilike, ovakvi: velika većina Porečana bit će najamna snaga vlasnika Riviere, Plave lagune, Agrolagune, Anite, Lagunakomerca, Adriatica, banaka i dr. vlasnika koji ne stanuju u Poreču. Omladina će i dalje napuštati Poreč, vlasnici manjih prostora, građevinskog zemljišta i nekretnina većinom će biti, također, izvan Poreča. Još ako prodamo i zemljište, pitat ćemo se, da li je to uopće naš grad u bukvalnom smislu. Nakon deset godina prosudite da li su se zle slutnje obistinile? Kakav Poreč želim vidjeti za deset godina? Moje želje u tom pogledu ne mogu se ostvariti za deset godina. Još Poreč nije dosegao dno onoga što ne želimo. Još se naš grad trese pod procesima koji se odvijaju,a uzrokovani su onim o čemu je naprijed rečeno. Za deset godina Poreč može biti onakav kakvi su dijelovi španjolske obale koji su kupili i eksploatiraju stranci…"

Urbanizam:
"… S očuvanom i ne još više izgrađenom morskom obalom, s gradskom plažom i rekreacijskom zonom namijenjenom njenim građanima (najmanje zadržavanje postojećeg)…"

"…Željela bih da grad ima mjesto okupljanja - mjesto gdje ćemo doći i nekoga poznatog naći, popričati, družiti se. Trebao je to biti naš novouređeni Trg slobode, ali ja se tako na njemu ne osjećam. On je lijep, ali gdje su tu njegovi stanovnici? Kafići nude stolicu i suncobran, ali je ponuda za nas preskupa, a mi ne dolazimo tu radi konzumacije, već da uživamo u ponuđenim kulturno-umjetničkim sadržajima. Kada moja djeca sviraju s Porečkim delfinima na Trgu, love komadić hlada, a oko njih je mali broj ljudi koji mogu uživati u njihovoj glazbi, jer nema zaštite od sunca, a crkvene stube nisu primjerene svima za sjedenje. Bilo bi lijepo kad bi se naš Trg dopunio trajnim natkrivenim podijem za nastupe i velikom fontanom. Fontanu vidim kao mjesto okupljanja, jednim novim atraktivnim obilježjem našega grada, ukrasom naših lijepih razglednica…"
"…Zaobilaznica nam svakako treba i to što prije kako bi rasteretila grad od prevelikog prometa. Pošto biciklista svakim danom ima sve više na našim uskim i prometnim kolnicima, bilo bi dobro planirati gradnju biciklističkih staza uz nove prometnice…"

"…Rampe koje se grade za invalide morale bi biti prilagođene njihovim potrebama a ne da se zadovolji forma. "Uslugu" bih zamolila da osmisli redovito selektivno sakupljanje korisnog i opasnog otpada i da se na kantama zalijepe naljepnice koje bi sadržavale raspored odvoženja određene vrste otpada. Tako bi se pružila mogućnost svim našim ekološki osviještenim stanovnicima (a ima ih svakog dana sve više) da na taj način daju svoj doprinos očuvanju prirode i zaštiti okoliša…"

"…Želim da Poreč ima pješačku zonu na Trgu J. Rakovca, Ulici Istarskog razvoda, Zagrebačkoj ulici, sve bez automobila. Želim da se revitalizira stari grad, da u Decumanusu budu bar dvije radnje u kojima bi se vidio stari istarski tkalački stroj (stan) i želim da Poreč bude prvi hrvatski grad u kojem će biti kažnjivo baciti opušak i žvaku na ulici, trgu, itd…"

"…Stari grad bez raspadajućih portuna, fasade nove, šarene, riva nova, umivena. U starom gradu će Grad kupiti neki objekt za polivalentne sadržaje mladih…"

"…Uvala Peškera: niknulo nešto skladno lijepo, a svuda ljeti jedrilice, 1000 - 2000 jedrilica…"

"…Prostorni planovi restriktivno i strogo određuju gradnju na Poreštini. Prvi put se zatvaraju neke agencije za prodaju nekretnina. Građevinari sele u Liku…"

Komunalna uređenost:
"…Okrenutost moru (doslovno i figurativno): zabraniti promet na porečkoj rivi i omogućiti da više malih ugodnih kafića i ugostiteljskih radnji bude bliže moru; oživiti lungomare uz starogradsku jezgru postavljanjem štandova i uličnih slikara te osvijetliti morsko dno u

večernjim i noćnim satima, da stari grad dobije na impresivnosti; još više poticati sportove na vodi, uvesti lokalni prijevoz u Poreču,…"

"...Smanjena cijena prijevoza,…"

"…U komunalnom segmentu potrebno je urediti starogradsku jezgru i od nje stvoriti ugodno mjesto za stanovanje i život. Konačno riješiti problem prometa na području grada (parkiranje), posebno maksimalno ograničenje prometa u starom gradu. Urediti Peškeru i okolno područje. Ima toga još,…"

"…Naš čist i lijepo uređen grad s puno cvijeća i zelenila poseban je ponos svima nama, ali bi bilo lijepo da se ta uređenja prošire i na okolicu grada, s posebnim naglaskom da se dječja igrališta redovito održavaju, uređuju i nadopunjuju…"

"…Također poboljšati uređenja prometnica i travnatih površina i van užeg područja grada i uz njih zasaditi drvorede, gdje je to moguće.
Mnogim našim građanima pomoglo bi kada bi se pokušalo organizirati povezivanje gradskih i prigradskih naselja sa središtem grada javnim prijevozom (barem u sezoni)…"

"…Znamo da samo more i postojeće plaže nisu dovoljna ponuda brojnim turistima, stoga predlažem da se uvala Peškera uredi kao gradska šljunčana plaža sa svim pratećim sadržajima. Svakako bi trebalo urediti više sigurnih ulaza u more na kamenitim dijelovima plaža i održavati ih. Lanac raznovrsnih i dobro opremljenih bazena lijepo bi se uklopio na Gradskom kupalištu, na radost mnogih, tijekom cijele godine.
Hotel Riviera trebala bi ponovo zasjati u punom sjaju i biti ukras našoj rivi kao nekad, također i mjesto gdje bi odlazili na ples uz živu glazbu…"

"…Umirovljenicima bi se moglo omogućiti besplatno parkiranje na svim otvorenim parkiralištima grada.
Lijepu, ali zapuštenu borovu šumu kraj Doma zdravlja moglo bi se urediti i opremiti potrebnim sadržajima za boravak, rekreaciju i dr…"

"…"Cimare" svuda puno cvijeća i drveća. Nigdje ne curi iz klima uređaja. Sve je to tajanstveno uspješno riješeno…"

"…Porečani se masovno okupljaju u starom-novom mliječnom restoranu koji je greškom kratko (10-ak) godina bio zlatarnica…"

VI. pitanje - ŠTO TREBA PODUZETI DA BI SE OSTVARILA TA VIZIJA POREČA ZA 10 GODINA?

"…To je vrlo kompleksno pitanje jer smatram da se tu moraju uključiti ama baš svi subjekti.
S jedne strane ajmo pretpostaviti da će Grad u roku od 10 godina (što je realno) riješiti javne potrebe ...
S druge strane, potrebno je da se preko naših udruga i institucija (kao što je naravno i Fond "Zdravi grad") potakne ljude da se više druže, vesele, bave više sobom, sudjeluju u volonterskom radu, pomažu drugima.
Smatram da bi se morao sačiniti čak neki marketinški i terminski plan uz potporu Grada kako ljude animirati da se više bave sobom (razne alternativne metode zdravog življenja, predavanja,...). Još bih mogla puno toga pisati,…ali to je to, za sada…"

"…Nema magičnog ključa za postizanje ovog cilja. Trebamo raditi mukotrpno i naporno svaki na svom poslu, neka svatko radi ono što zna raditi i rezultati neće izostati. Moramo biti mnogo skromniji u osobnim, a puno neskromniji u općim zahtjevima, moramo prepoznati prave vrijednosti i distancirati se od lažnih vrijednosti i veličina…"

"…Trebamo osigurati pretpostavke kojima ćemo postići cilj: utvrditi prioritete djelovanja, izraditi programe i planove za pojedine prioritete, osigurati financijska sredstva za realizaciju planova i programa, osigurati zakonske i pravne pretpostavke i izabrati (na izborima) ljude koji znaju, koji mogu i koji hoće realizirati i provesti ove zadatke za dobrobit svakog od nas pojedinačno i zajednice ukupno…"

"…Budućnost ovoga grada nalazi se u rukama roditelja, onih roditelja čija djeca danas pohađaju predškolske ustanove. Temelji odgoja (zdravog i nezdravog) nalaze se u obiteljima. Stoga je iluzorno očekivati da će odgojitelji, pedagozi i učitelji uspjeti uspješno preodgojiti djecu čiji roditelji ne pokazuju interes za suradnju. Dakako, rizične obitelji nije potrebno posebno spominjati. Genetske predispozicije djece asocijalnih roditelja da postanu to što im je genetski uvjetovano su velike i kao takve ih treba prihvatiti.
Naposljetku, citirat ću dragog kolegu koji je rekao: "Čovječanstvu mnogo neposrednije prijeti odgojni rasap, nego uništenje okoliša." Želim živjeti u gradu koji neće biti dio toga čovječanstva…"

"…Poticanjem razvoja visokog školstva i ulaganjem u cijeloživotno obrazovanje moguće je stvoriti ljudske resurse potrebne za razvoj zajednice. Potrebno je imati rigoroznu zakonsku

regulativu u području zaštite okoliša i održivog razvoja jer su čisto more i čist okoliš bazni resursi za razvoj turizma. Treba definirati društvenu odgovornost velikih poslovnih subjekata kako bi preuzeli aktivnu ulogu u zajednici kroz brigu o zadovoljstvu radnika, zaštiti na radu i brigu o zdravlju radnika. Partnerstvo velikih poslovnih subjekata i civilnog društva u realizaciji humanitarnih projekata trebalo bi postati dio poslovne politike. Osnivanjem sveučilišta za treću životnu dob te pokretanjem različitih tečajeva i okupacijskih aktivnosti, starenje u Poreču postalo bi sadržajnije, aktivnije i zdravije. Lokalna zajednica treba omogućiti aktivnu participaciju mladih na svim nivoima odlučivanja te obrazovati mlade za demokraciju. Također mladima treba omogućiti kvalitetne sadržaje za provođenje slobodnog vremena u vidu multimedijalnih centara ili sličnog, što je prihvatljivo ovoj generaciji…"

"…To je moguće ostvariti dugoročnim strateškim planiranjem u kojem jasno definirani ciljevi neće biti podložni promjenama svake sljedeće političke vlasti. U tim planovima bi svakako trebali biti uključeni i alternativni programi za razne životne sfere- privredu, zdravstvo, školstvo, kulturu, socijalnu zaštitu, koje bi dodatno financirala lokalna zajednica. Kreatori tih alternativnih programa bi bila stručna vijeća u svakom području rada, koja bi zapošljavala i mlade talentirane pojedince, koji bi tako imali priliku aktualizacije novih ideja i uvođenja promjena.Završit ću s izrekom jednog mudraca koji je rekao da je ljepota svijeta adekvatna ljepoti duha koji ga promatra, ali pitanje je samo kakav je duh ljudi na ključnim pozicijama u gradu…"

"…Vizija sretnijeg i zadovoljnijeg grada ostvariva je ne samo kvalitetnijim trošenjem proračunskih sredstava, već i angažmanom svakog pojedinca. Da bi se pojedinac mogao razvijati u svim segmentima nužno je da ima vremena za rad na sebi i da ostvaruje svoja prava, ponajprije na radnom mjestu. Naš bi grad bio puno sretniji kad bi se poštivali zakoni (čini se da postoje samo da bi ih se kršilo, Zakon o prometu, Zakon o radu, Zakon o gradnji, Obiteljski zakon…) i tako npr. trgovci ne bi prodavali alkohol i cigarete maloljetnicima, djeca nam ne bi provodila noći vani, vozači ne bi parkirali gdje stignu, nasilnici u obiteljima ne bi imali veća prava od žrtava, radnici nam ne bi radili prekovremene koje im nitko ne plaća. Možda bi se to postiglo kad bi odgovorne osobe uistinu i odgovarale za svoje postupke i propuste. Kad bi odrasli umjesto što se ljute na "izgubljenu mladež" posvetili više pažnje njihovim potrebama i bili im uzor svojim korektnim i dosljednim postupcima. Poticati duh zajedništva i odgovornosti kroz uključivanje u donošenje odluka važnih za žitelje grada kroz ankete, javne prezentacije (ne najprije da "vladajući" donose odluke, a onda ih samo serviraju kao gotov čin Park Olge Ban, Trg slobode…)

Nadam se da su vizije malog čovjeka ostvarive, usprkos tome što je moć odlučivanja uvijek u rukama malog broja "moćnika" čije su vizije najčešće u interesu profita pojedinaca, a ne dobrobiti "običnih smrtnika".
Za stanovnike: omogućiti bolji život za mlađe obitelji - pitanje stanova (ne obiteljskih kuća i kuća za sezonske turiste), razvoj drugih poslovnih aktivnosti neovisno o turizmu, omogućiti bolju brigu za predškolsku djecu, omogućiti bolju organizaciju školovanja - pitanje razmještaja škola i broja učenika u školama, omogućiti bolju organizaciju prometovanja u gradu - pitanje parkirnih mjesta...
Za posjetitelje: smanjenje opterećenja gradskog središta osobnim vozilima - pitanje organizacije prijevoza iz hotelskih središta do grada, povećanje raznolikosti turističke ponude - pitanje vrste ponude, bolja organizacija izvan sezonske ponude - pitanje razrade vrste izvan sezonske ponude i ciljane skupine…"

…Teško. Političari na vlasti trebali bi svoju pažnju usmjeriti više na stvaranje programa koji će duhovno obogatiti i usrećiti sugrađane, nego na gradnju komunalija. Bogatstvo gradskog proračuna trebalo bi usmjeriti prema čovjeku, a ne prema stvarima, pa umjesto dosadašnjih gradnji, kopanja i renoviranja, više novca usmjeriti na pomoć pojedincu i grupama, zajednici općenito, onim skupinama kojima je pomoć najpotrebnija djeci u vrtićima i školama, djeci iz socijalne skupine, mladim obiteljima, sportskim skupinama, starcima i umirovljenicima, hendikepiranima, invalidima, nezaposlenima, i naravno, životinjama…"

3.3. KAKO POREČANI VIDE POREČ…

…KROZ SLIKE…

ŠTO DAJE LJEPOTU ŽIVLJENJA U VAŠEM GRADU?

- Prirodni položaj, lijep pejzaž, čistoća, cvjetni nasadi
- Uređenost grada, lijepe fasade
- Mnogobrojne kulturne manifestacije, živost - posebice ljeti
- Dom obrtnika
- Briga o ljudima i njihovim životima kroz razne programe u gradu
- Dom za starije
- Stara jezgra, stari grad
- Bazilika
- Romanička kuća
- Trg Marafor i Gradska knjižnica
- Mozaici
- Sportski tereni
- Dobri ljudi
- Osjećaj razvoja grada

Prirodni položaj, lijep pejzaž, čistoća, cvjetni nasadi

Grad Poreč

Cvjetni nasadi

Park Olge Ban

Zelena laguna

Uređenost grada, lijepe fasade

Grad Poreč - riva

Trg slobode - Poreč

Trg slobode - Poreč

Zgrada Pučkog otvorenog učilišta Poreč

Kulturne manifestacije, živost - posebice ljeti

Dječji puhački orkestar - "Porečki delfini"

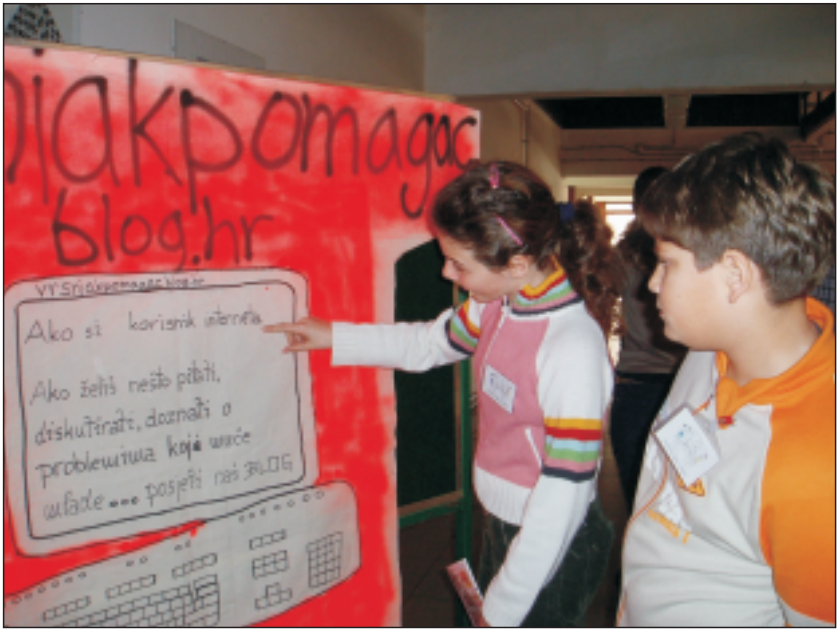

Strani puhački orkestar u gostima Poreču

Briga o ljudima i njihovim životima kroz razne programe u gradu

Mladi u grupi - Vršnjak pomagač

vrsnjakpomagac.blog.hr

Volonteri "Zdravog grada" aktivni na dječjem maskenbalu

"Drvored zdravlja" na Trgu slobode

Aktivisti Crvenog križa u posjetu starijima

Poludnevni boravak u Domu za starije

Društvene igre u Domu za starije i nemoćne

Medicinska rekreacija za starije

Šetnica grada Poreča

Društvo invalida Poreč na Porečkoj bajci

Radionica za djecu s invaliditetom i njihove prijatelje

Stara jezgra, stari grad

EUFRAZIJEVA BAZILIKA

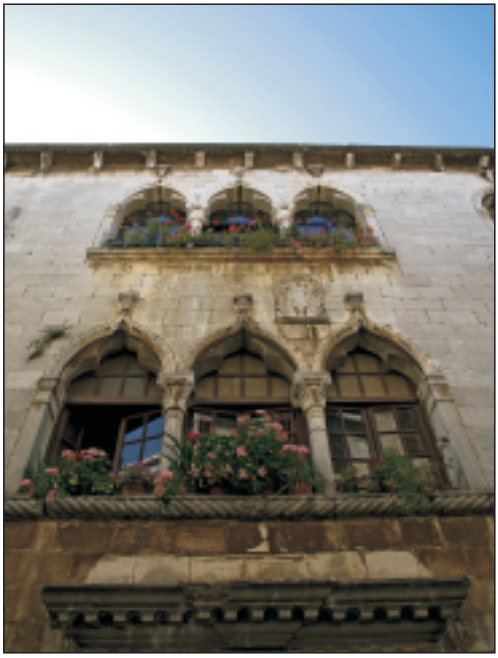

Ulica Decumanus

Romanička kuća

Spomenici kulture na zgradama starogradske jezgre

Sportski tereni

Atletski stadion

Tenis tereni

Košarkaški tereni

Sportska dvorana SRC Veli Jože

Rukometni - nogometni tereni

Mladi atletičari

Osjećaj razvoja grada

Nova sportska dvorana u izgradnji

Novo parkiralište Žatika

Kružni tok na ulazu u grad

Nove fasade u gradu

Dom za starije i nemoćne i "Zdravi grad" Poreč

ŠTO UMANJUJE LJEPOTU ŽIVLJENJA U VAŠEM GRADU?

- Decumanus - metastaza zlatarni i slastičarnica, butika sa "plavim programom", suvenira sa dalekog i bližeg Istoka
- Neuređenost dijelova starogradske jezgre
- Riva - pazar, bazar niču kiosci
- Neuređenost uvale Peškera
- Nedostaje komunalna i prometna kultura
- Neuređeno gradsko kupalište
- Aktivnost mladih / sjedenje po kafićima
- Lungomare zjapi prazan
- Zimsko mrtvilo
- Uređenje Trga slobode
- Sportska infrastruktura nedostatak gradskog bazena, sportske dvorane (postoji školska u kojoj nastavu provode sve škole, svi školski klubovi i odvijaju se i druge nesportske manifestacije)
- Porast maloljetničke delikvencije, osjećaj nesigurnosti
- Bespravna gradnja dugoročno devastiranje prostora

Neuređenost dijelova starogradske jezgre

Bazar...,pazar...po gradu, „kiosci...

Neuređenost uvale Peškera

Prometna nekultura u gradu

Neuređenost gradskog kupališta i dijela rive

3.4. POREČ KROZ DOSTUPNE POKAZATELJE…

3.4.1. DEMOGRAFSKI PODACI

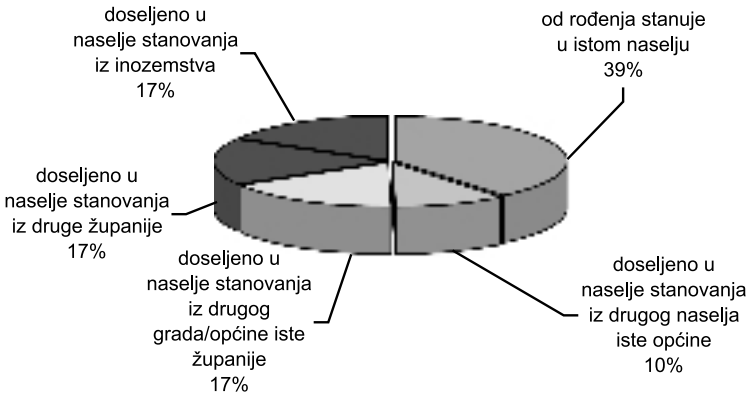
S površinom od cca 114 km^2 te s dužinom morske obale od 26,6 km Grad Poreč ima 19.390 stanovnika. Broj stanovnika na sadašnjem području Grada Poreča bilježi izuzetno značajan porast u proteklih 46 godina.

Stanovništvo Grada Poreča zadnjih godina povećavalo se po prosječnoj godišnjoj stopi od oko 1,6%, od čega je mehanički priliv bio više nego dvostruko veći od prirodnog priraštaja, što je u godinama turističke ekspanzije bio posljedica sezonskog zapošljavanja, a u posljednjih 15 godina možemo govoriti i o posljedicama ratnih prilika.

U prvom međupopisnom razdoblju od 1961. do 1971. godine brojčani porast stanovništva tadašnje Općine Poreč iznosio je samo 6,7%. U sljedećem desetljeću nastaje intenzivan porast od 32,8%, koji se nastavlja i u razdoblju od 1981. do 1991. godine, kada je iznosio 24,6%. U razdoblju od 1991. do 2001. godine (danas, područje Grada Poreča) iznosio je 17,7%.

Grafikon 1.

Imigracijska obilježja stanovnika Grada Poreča 2001. godine

Podaci dobiveni iz Državnog zavoda za statistiku, 2001. godina

Prema podacima iz Grafikona 1. vidljivo je da od ukupnog broja stanovnika Grada Poreča prema popisu iz 2001. godine najveći broj osoba - 39% živi u istom naselju od rođenja, 10% ih je doseljeno u sadašnje naselje iz drugih naselja s područja Grada Poreča,u ravnomjernom omjeru po 17% doseljeno je u sadašnje naselje stanovanja, iz drugog grada u Istarskoj županiji, iz drugih županija i iz inozemstva. Od ukupnog broja doseljenih u Grad Poreč iz inozemstva, 60% čine stanovnici podrijetlom iz Bosne i Hercegovine, 21% iz Srbije i Crne gore, 7% osoba iz Slovenije, 5% osoba iz Makedonije, 6% osoba iz drugih zemalja te 1% osoba koje su nepoznatog podrijetla.

Porast broja stanovnika nakon 1971. godine iniciran je snažnim razvojem turizma i ugostiteljstva, kao i svih pratećih djelatnosti na području Poreštine. Razvojem tih djelatnosti znatno su povećane mogućnosti zapošljavanja i stvoreni su bolji uvjeti životnog standarda stanovništva, što je dovelo do velike imigracije stanovništva na području Poreča. Na tom prostoru koji je do 1992. godine bio sastavni dio bivše Općine Poreč i zauzimao oko 40% njene površine, živjelo je u 1961. godini 46,3% stanovnika Općine, a u 1991. godini čak 64%. Slijedi tabelarni pregled broja stanovnika prema poslijednjem popisu stanovništva iz 2001. godine.

Tablica 1.

Broj stanovnika mlađih od 14 godina i starijih od 64 godine prema popisu stanovništva iz 2001. godine

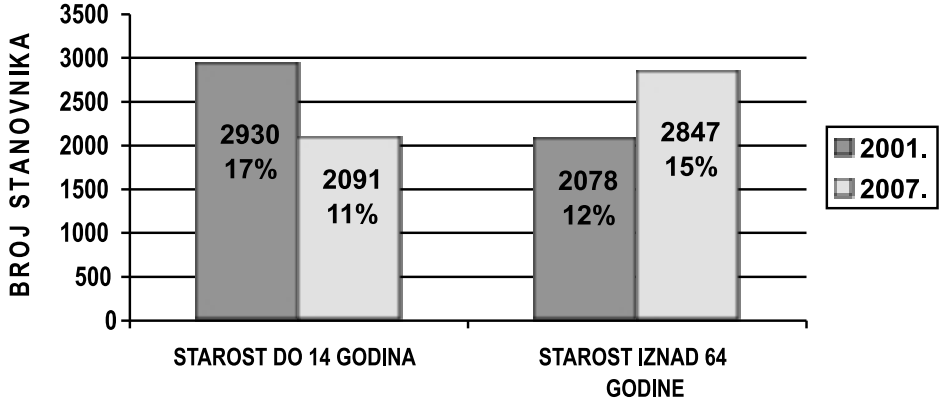
2001. GODINA	UDIO MLAĐIH OD 14 GODINA	UDIO STARIJIH OD 64 GODINE
GRAD POREČ	2 930 (17%)	2 078 (12%)
ISTARSKA ŽUPANIJA	31 177 (15%)	32 283 (16%)
REPUBLIKA HRVATSKA	754 634 (17%)	693 540 (16%)

Državni zavod za statistiku, 2001. godina

Prema službenom popisu stanovništva iz 2001. godine, broj mlađih od 14 godina na području Grada Poreča je u postotku jednak postotku mladih na razini Republike Hrvatske, a što se tiče starijih od 64 godine postotak te dobne skupine u Gradu Poreču je manji od postotka Istarske županije i Republike Hrvatske.

Grafikon 2.

Usporedba 2001. i 2007. godine u broju stanovnika do 14 godina i iznad 64 godine starosti u Gradu Poreču

Državni zavod za statistiku, 2001. godina
Ured državne uprave u Istarskoj županiji, Ispostava Poreč, 2007. godina

Uočljivo je da je u Gradu Poreču udio mlađe populacije u ukupnom broju stanovnika za 2007. godinu niži nego udio iste populacije iz 2001. godine i to za 6%. Udio starijih osoba u cjelokupnoj populaciji Grada Poreča je viši po popisu stanovništva iz 2007. godine od udjela osoba iste dobne skupine prema popisu iz 2001. godine i to za 3%. Na ukupan broj stanovnika na cijelom području Republike Hrvatske, pa tako i u Gradu Poreču, utjecalo je dugogodišnje smanjivanje broja rođenih, migracijski trendovi tijekom prošlog desetljeća uzrokovani ratnim zbivanjima i slično. Treba istaknuti da će, kako u cijeloj Hrvatskoj, tako i u Gradu Poreču, porast udjela starijih osoba u ukupnom broju stanovništva imati značajne posljedice na zdravstveni i socio-ekonomski status stanovnika Grada Poreča u narednom periodu.

Tablica 2.

Broj stanova i domaćinstava u Gradu Poreču od 1991. do 2007. godine

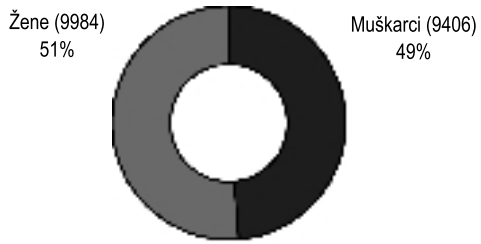
GRAD POREČ	POVRŠINA	STANOVNICI				STANOVI			DOMAĆINSTVA		
		1991.	2001.	2007.	Projekcija 2020.	1991.	2001.	2007.	1991.	2001.	2007.
	114 km^2	14.705	17.730	19.390	26.604	8.050	10.568	-	4.586	5.556	-

Prostorni plan Grada Poreča, 2002. godina

U Gradu Poreču 1991. godine bilo je 4 586 domaćinstava, a u jednom domaćinstvu živjelo je u prosjeku 2,9 stanovnika, a 2001. godine 5 556 domaćinstava, s prosječno 2,85 člana po obitelji. Gustoća naseljenosti u 2007. godini iznosila je 170 st/km^2.

Grafikon 3.

Broj stanovnika Grada Poreča prema spolu (2007.)

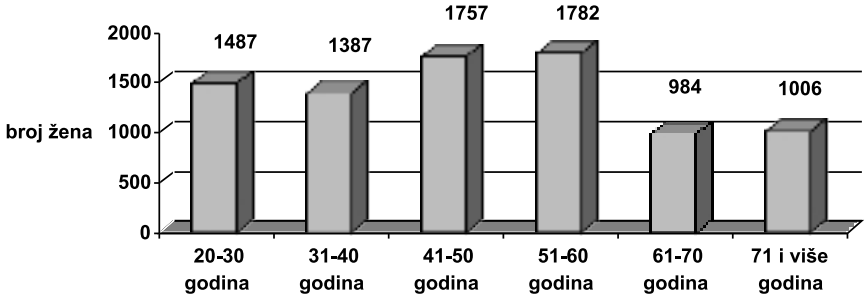

Ured državne uprave Istarske županije, Ispostava Poreč, 2007. godina

Godine 2007. u Gradu Poreču živjelo je 51% žena i 49% muškaraca, što je u odnosu na podatke prema popisu stanovništva iz 2001. godine neznatno povećanje u korist muške populacije.

Grafikon 4.

Dobna struktura žena u Gradu Poreču (2007.)

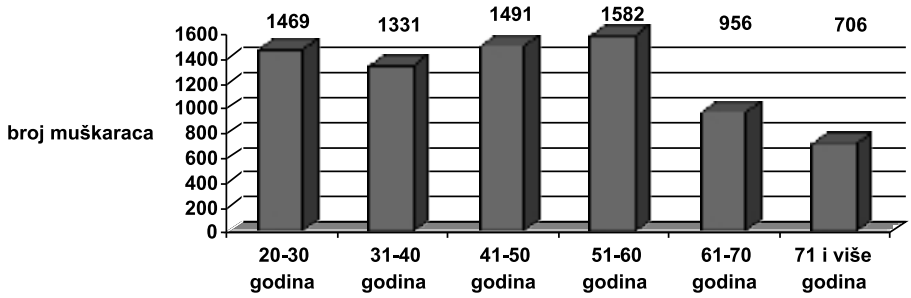

Ured državne uprave Istarske županije, Ispostava Poreč, 2007. godina

Prema ovim pokazateljima vidljivo je da je najbrojnija populacija žena koje žive na području Grada Poreča u dobi od 41. do 61. godine života.

Grafikon 5.

Dobna struktura muškaraca u Gradu Poreču (2007.)

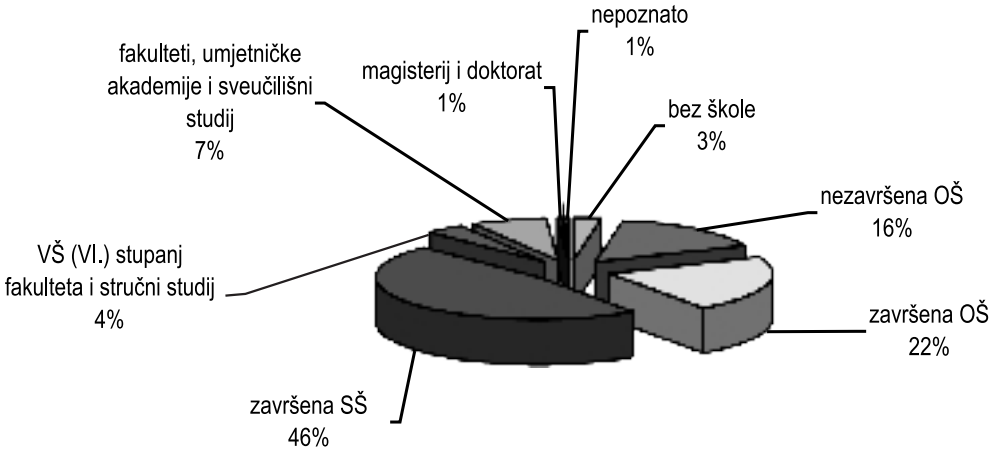

Ured državne uprave Istarske županije, Ispostava Poreč, 2007. godina

Prema ovim pokazateljima vidljivo je da je najbrojnija populacija muškaraca koji žive na području Grada Poreča u dobi od 51. do 60. godine života.

Grafikon 6.

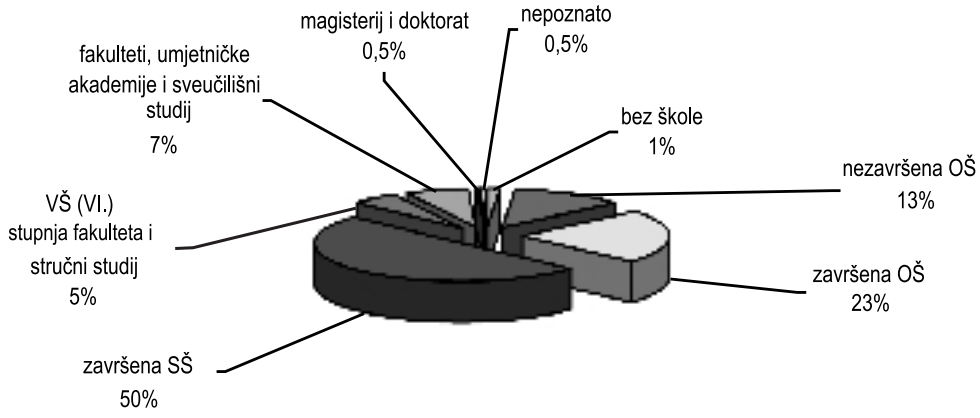
Obrazovni status stanovnika Republike Hrvatske iz 2001. godine

Državni zavod za statistiku, 2001. godina

Grafikon 7.

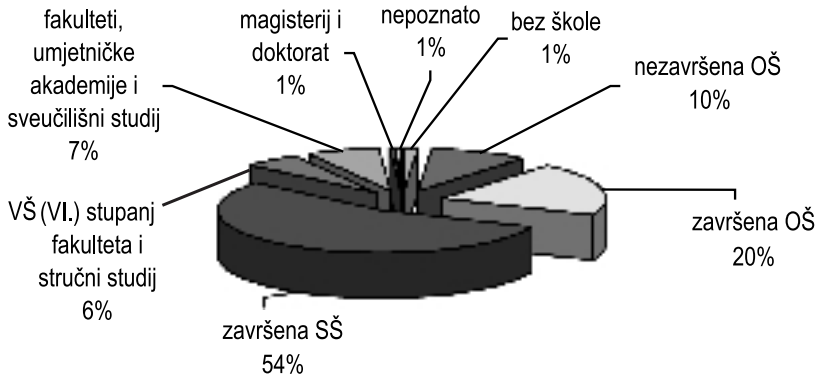
Obrazovni status stanovnika Istarske županije iz 2001. godine

Državni zavod za statistiku, 2001. godina

Grafikon 8.

Obrazovni status stanovnika Grada Poreča 2001. godine

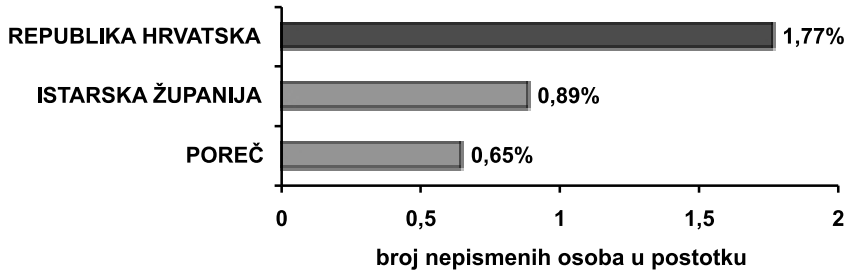

Državni zavod za statistiku, 2001. godina

Prema podacima iz Državnog zavoda za statistiku iz 2001. godine koji se odnose na stupanj obrazovanja stanovnika Grada Poreča, 1% osoba je bez škole (od toga 78% žena), što je u skladu i s podatkom Istarske županije. Što se tiče Republike Hrvatske, 3% osoba je bez škole, od toga 80% žena. Pored toga, u Gradu Poreču je prisutno 10% osoba sa nezavršenom osnovnom školom, što je povoljniji podatak s obzirom na prosjek Istarske županije koji iznosi 13%, te na prosjek Republike Hrvatske koji iznosi 16%. Nadalje, 20% osoba je sa završenom osnovnom školom, dok Istarska županija ima 23% osoba sa završenom osnovnom školom, a Republika Hrvatska njih 16%. Završenu srednju školu ima 54% stanovnika Grada Poreča, što je povoljan pokazatelj s obzirom na 50% stanovnika Istarske županije te 46% stanovnika Republike Hrvatske. Također, što se tiče više stručne spreme, Grad Poreč bilježi povoljnije statističke podatke (6%), u odnosu na Istarsku županiju (5%) i Republiku Hrvatsku (4%). 7% osoba u Gradu Poreču ima završen fakultet, umjetničku akademiju ili sveučilišni studij, što je u skladu s podacima za Istarsku županiju i Republiku Hrvatsku. Magisterij ili doktorat ima završeno 1% stanovnika Grada Poreča, što je u skladu s pokazateljima za Republiku Hrvatsku, a više u odnosu na pokazatelje za Istarsku županiju (0,5%).

Grafikon 9.

Broj nepismenih osoba prema popisu iz 2001. godine

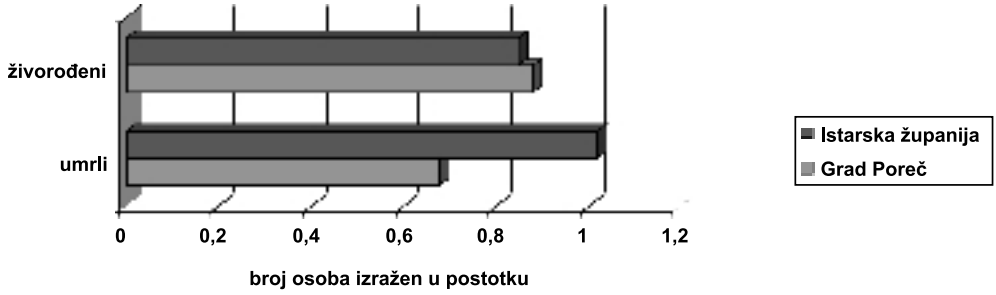

Državni zavod za statistiku, 2001. godina

Vitalni događaji

Grafikon 10.

Broj živorođenih i umrlih u Gradu Poreču i Istarskoj županiji u 2006. godini

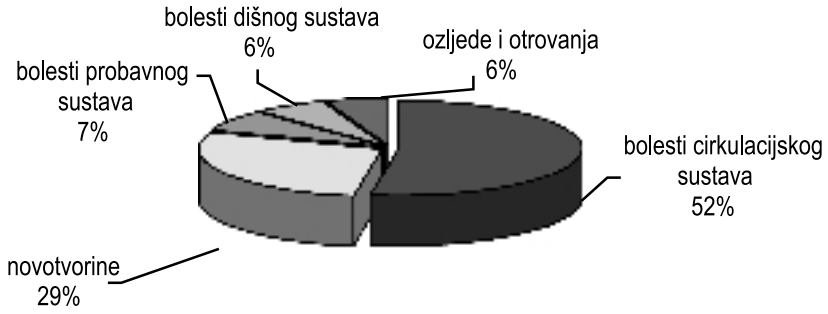
Županijski zavod za javno zdravstvo, Ispostava Pula, 2007. godina

Iz grafikona 1. je vidljivo da je u Gradu Poreču uočen pozitivan prirodni prirast, što znači da je više osoba rođeno (171) nego što ih je umrlo (133). U usporedbi s Istarskom županijom (1.793 rođenih, 2.154 umrlih) i svim gradovima u Istri, Grad Poreč je grad s najvećim pozitivnim prirodnim prirastom, koji iznosi 38, dok je Pazin drugi po veličini sa prirodnim prirastom od 14. To su jedina dva istarska grada s pozitivnim prirodnim prirastom. U Istarskoj županiji prirodni prirast za 2006. godinu iznosi 361. U Republici Hrvatskoj u 2006. godini bilo je 41.446 živorođenih, a 50.378 umrlih, te je prirodni prirast izrazito negativan i iznosi 8.932. Isto tako vitalni indeks koji se odnosi na broj živorođenih u odnosu na 100 umrlih, u Poreču iznosi 128,6 i to je najveći vitalni indeks u Istri. U Istarskoj županiji je vitalni indeks 83,2 dok je u Republici Hrvatskoj 82,3.

Od 171 živorođenih u Gradu Poreču tijekom 2006. godine, 54% rođenih su bili dječaci, a 46% djevojčice. 14% dojenčadi je rođeno izvanbračno, a 86% je rođenih u braku, što je u skladu i s rezultatima na nivou cijele Istarske županije.

Grafikon 11.

Umrli stanovnici Grada Poreča prema uzroku smrtnosti u 2006. godini

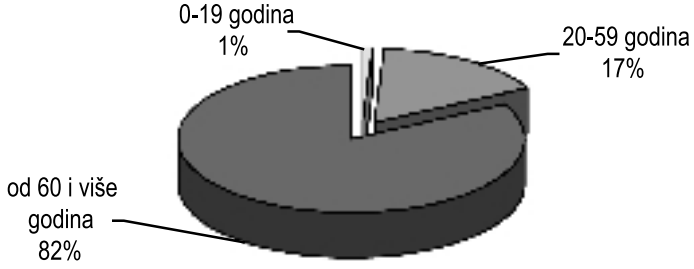

Županijski zavod za javno zdravstvo, Ispostava Pula, 2007. godina

Vodeći uzroci smrti u Gradu Poreču jesu bolesti cirkulacijskog sustava, od kojih je umrlo 66 stanovnika (52%), slijede ih novotvorine (različite vrste tumora) od kojih je umrlo 36 stanovnika (29%), na trećem mjestu kao uzrok pomora bile su bolesti probavnog sustava, od kojih je umrlo 9 stanovnika (7%), a slijede ih bolesti dišnog sustava, od kojih je umrlo 8 osoba (6%), te 7 osoba (6%) od posljedica ozljeda i otrovanja.

Grafikon 12.

Umrli stanovnici prema dobi tijekom 2006. godine

Županijski zavod za javno zdravstvo, Ispostava Pula, 2007. godina

Od ukupnog broja umrlih osoba u 2006. godini, 1% stanovnika umrlo je u dobi od 0-19 godina, 17% u dobi od 20-59 godina i 82% u dobi od 60 i više godina.

3.4.2. ZDRAVSTVENI POKAZATELJI

Prema podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, Registar kadrova iz 2006. godine, u Poreču djeluje zdravstvena ustanova Istarski domovi zdravlja - Ispostava Poreč. To je ustanova u prvom redu primarne zdravstvene zaštite dostupna građanima Poreštine, Istre te posjetiteljima Poreča iz RH i inozemstva.

Osim ambulanta obiteljske medicine Ispostava Poreč osigurava specijalističke preglede, pri čemu su stalne specijalističke ambulante koje ordiniraju u Poreču: ginekološka, urološka, ortopedska, radiološka, pedijatrijska i fizijatrijska. Nadalje, u Porečku ispostavu povremeno dolaze slijedeći specijalisti: psihijatar, kirurg, okulista, otorinolaringolog, neurokirurg i dermatolog.

Na području Grada Poreča ne postoji stacionarna ustanova ili odjel. Od 1955. godine u sklopu tadašnjeg Doma zdravlja Poreč radio je stacionar sa 36 postelja, 50-ih godina preko 50, a ukinut je 1989. godine.

U sljedećoj tablici prikazani su dostupni zdravstveni pokazatelji.

Tablica 1.

Sve privatne ordinacije u Istarskoj županiji po vrsti djelatnosti u 2006. godini

Ordinacije	Istarska županija	Gradovi										Općine ukupno
		Ukupno	Buje	Buzet	Labin	Novigrad	Pazin	**Poreč**	Pula	Rovinj	Umag	
UKUPNO	**348**	**298**	**10**	**9**	**20**	**7**	**13**	**47**	**129**	**30**	**33**	**50**
DR.MED. UKUPNO	188	162	4	5	12	4	6	**26**	69	15	21	26
OPĆE MEDICINE	121	95	4	5	10	3	4	**15**	39	8	7	26
ORL	3	3	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-
GINEKOLOGIJE	12	12	-	-	1	-	1	**2**	5	1	2	-
INTERNE MED.	7	7	-	-	-	-	-	**1**	3	1	2	-
PEDIJATRIJE	10	10	-	-	-	-	1	**1**	6	1	1	-
OPĆE KIRURGIJE	2	2	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
UROLOGIJE	3	3	-	-	-	-	-	**1**	1	-	1	-
OFTALMOLOGIJE	3	3	-	-	-	1	-	**1**	1	-	-	-
DERMATOVENER.	2	2	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
NEUROPSIHIJATRIJ.	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
NEUROLOGIJE	2	2	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
PSIHIJATRIJE	5	5	-	-	-	-	-	-	4	-	1	-
MEDICINE RADA	7	7	-	-	1	-	-	**1**	2	1	2	-
FIZIKALNE MEDICINE	3	3	-	-	-	-	-	**1**	1	-	1	-
ORTOPEDIJE	4	4	-	-	-	-	-	**2**	1	-	1	-
RADIOLOGIJE	3	3	-	-	-	-	-	**1**	-	1	1	-
DR.STOM. UKUPNO	160	136	6	4	8	3	7	**21**	60	15	12	24
STOMATOLOŠKE	151	127	6	4	8	3	6	**20**	57	12	11	24
ORTODONCIJE	6	6	-	-	-	-	1	**1**	1	2	1	-
ORALNE I DENTALNE	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
ORALNE KIRURGIJE	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
PROTETIKE	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-

Napomena: obuhvaćene i privatne ordinacije u zakupu Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Registar kadrova

Procijepljenost djece u 2007. godini

Obaveza provođenja cijepljenja regulirana je provedbenim programom obaveznog cijepljenja u Hrvatskoj, kojeg svake godine izdaje Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi.

Cijepljenjem protiv difterije, tetanusa i poliomijelitisa na području Grada Poreča u prvom razredu osnovne škole obuhvaćeno je 153 učenika, što znači 100%. U osmom razredu osnovne škole protiv difterije, tetanusa i poliomijelitisa cijepljeno je 135 učenika (100%).

Cjepivo protiv difterije i tetanusa u završnom razredu srednje škole dobilo je 233 učenika, što iznosi 93,57% jer je odaziv učenika u ovoj dobi nešto slabiji.

Cijepljenje protiv morbila, rubeole i parotitisa u prvom razredu osnovne škole provedeno je na 153 učenika (100%). Protiv hepatitisa B u šestom razredu osnovne škole cijepljeno je 130 učenika (100%). Tuberkulinom su testirana sva djeca drugih (152) i sedmih razreda osnovnih škola (167). Tuberkulin negativne osobe u sedmom razredu osnovne škole cijepljene su cjepivom BCG, ukupno 15 učenika.

Sistematski pregledi djece u 2007. godini

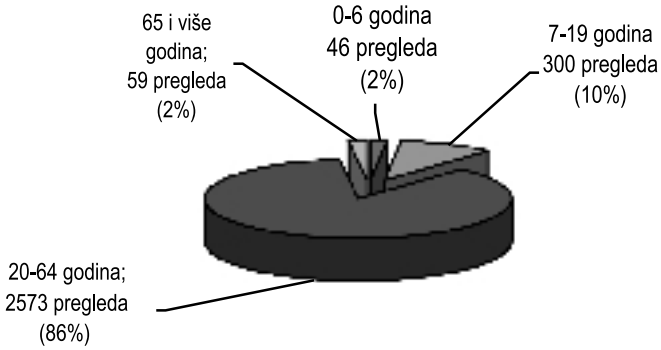
Obaveza provođenja sistematskih pregleda regulirana je zakonom („Specifične preventivne mjere zdravstvene zaštite za djecu i mladež školske dobi“ - NN 30/2002).

Sistematske preglede prije upisa u prvi razred osnovne škole obavila su 153 djeteta. U petim razredima osnovne škole 146 učenika je obavilo sistematske preglede, a 128 učenika osmih razreda također je pregledano na sistematskim pregledima. U srednjim školama sistematski pregled je obavilo 202 učenika. U trećim razredima osnovne škole obavljen je screening vida na boje (probir kojim su obuhvaćena sva djeca) kod 151 učenika, kojom prilikom su otkriveni daltonisti. Kod 167 učenika sedmih razreda osnovnih škola obavljen je screening sluha i učenici s otkrivenim poremećajima upućeni su na daljnju obradu. Screeningom deformacija kralježnice, probir kojim su obuhvaćena sva djeca šestih razreda osnovnih škola (130), otkriveni su najčešći deformiteti kralježnice: loše držanje 21, skolioza 21, kifoza 4, te su svi upućeni na daljnju obradu.

Podaci dobiveni od dr. Danijele Puniš, iz Službe za školsku medicinu, Istarski domovi zdravlja, Ispostava Poreč.

Grafikon 1.

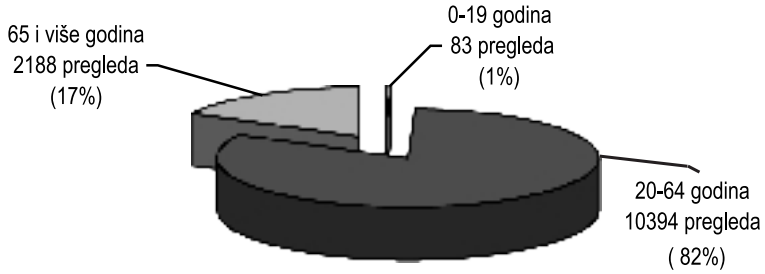
Pregledi kod privatnih liječnika psihijatara u specijalističkim ordinacijama (bez ugovora s HZZO) prema dobi u Istarskoj županiji u 2006. godini

Županijski zavod za javno zdravstvo, Ispostava Pula, 2007. godina

Grafikon 2.

Psihijatrijski pregledi (ugovor s HZZO) prema dobi u Istarskoj županiji u 2006. godini

Županijski zavod za javno zdravstvo, Ispostava Pula, 2007. godina

Iz prethodnih grafikona uočljivo je da je najveći broj specijalističkih pregleda kod psihijatara obavljen u dobi od 20 do 64 godine. Navedeni podatak je tim značajniji jer se radi o populaciji radno sposobnog stanovništva. Pokazatelji ukazuju na potrebu jačanja psihosocijalne komponente zdravlja građana Istarske županije kao suvremene regije čiji su stanovnici izloženi stresnom načinu života te zapadnoeuropskim trendovima (ovisnosti, osamljenost, agresija...).

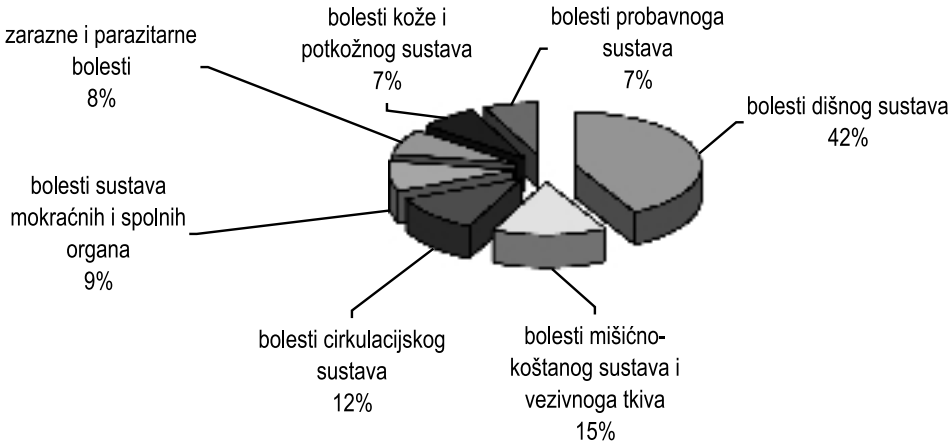
Ovaj podatak je relevantan i u odnosu na Grad Poreč koji godinama u programu Savjetovališta "Zdravog grada" ukazuje na kontinuirani porast potreba građana za jačanje njihovog psihičkog zdravlja i socijalne sigurnosti uopće.

Pobol stanovništva

Prema podacima Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije na prvom mjestu, kao uzrok pobola stanovništva Grada Poreča u 2006. godini, jesu bolesti dišnog sustava, nakon njih bolesti mišićno- koštanog sustava i vezivnoga tkiva, a slijede ih bolesti cirkulacijskog sustava.

Grafikon 3.

Uzroci pobola stanovništva Grada Poreča u 2006. godini

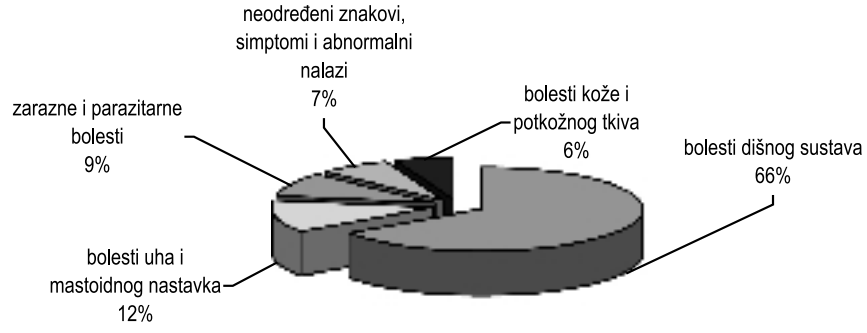

Županijski zavod za javno zdravstvo, Ispostava Pula, 2007. godina

Pobol prema godinama starosti

Grafikon 4.

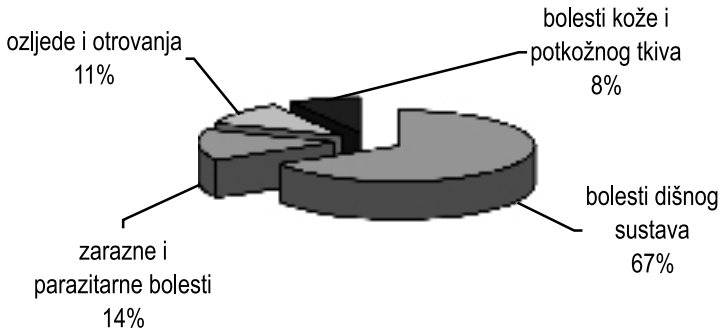
Pobol stanovnika od 0 do 6 godina

Županijski zavod za javno zdravstvo, Ispostava Pula, 2007. godina

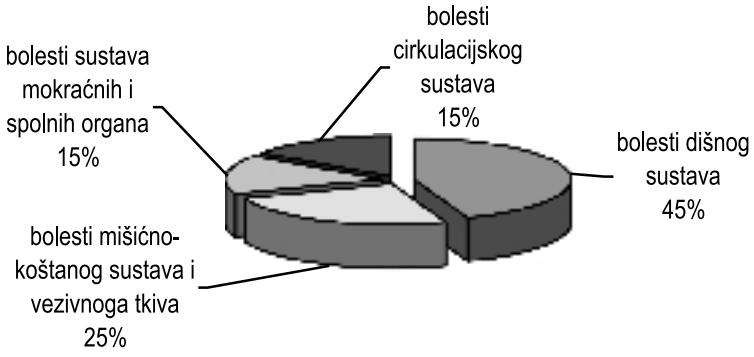
Grafikon 5.

Pobol osoba od 7 do 19 godina starosti

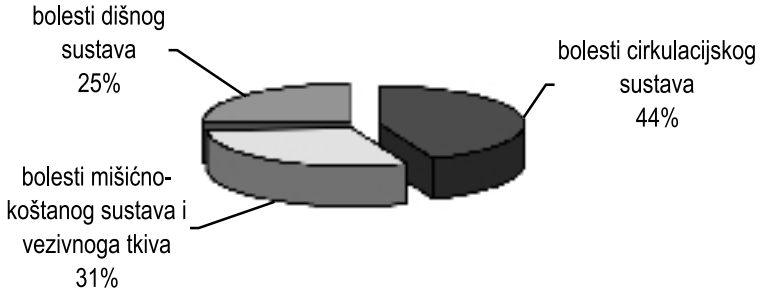
Grafikon 6.

Pobol osoba od 20 do 64 godine starosti

Grafikon 7.

Pobol osoba od 65 i više godina

Županijski zavod za javno zdravstvo, Ispostava Pula, 2007. godina

Navedeni zdravstveni pokazatelji o pobolu stanovništva ukazuju da stanovnici Grada Poreča najviše oboljevaju od bolesti dišnog sustava, bez obzira na dob. S toga, bolesti dišnog sustava djece i odraslih zahtijevaju posebnu pažnju kao i mjere preventivnog djelovanja u zajednici. Nadalje, s porastom dobne granice stanovništva raste zastupljenost bolesti mišićno-koštanog i cirkulacijskog sustava što također nameće potrebu preventivnog djelovanja u cilju suzbijanja, smanjenja i odgode učestalosti navedenih bolesti u srednjoj i starijoj dobi.

Mamografski preventivni pregledi žena

Mamografski pregledi kao oblik prevencije raka dojke zastupljeni su na nacionalnoj, županijskoj i lokalnoj razini, te predstavaljaju oblik sveobuhvatne skrbi.

Nacionalni program

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi pokrenulo je u listopadu 2006. godine provedbu Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka dojke - mamografski screening.

Za provedbu Nacionalnog programa u Istarskoj županiji posebni ugovor s HZZO-om su sklopile mamografske jedinice, koje imaju mamograf ne stariji od 10 godina, te koje posjeduju valjano rješenje za uporabu mamografa, te Rješenje o obavljanju radiološke djelatnosti dobiveno od strane Zavoda za zaštitu od zračenja Hrvatske. Obzirom da je mamografska jedinica u Poreču u postupku dobivanja navedenih rješenja, s njom nije potpisan ugovor o provedbi Nacionalnog programa. Stoga se ženama Poreča najbliži mamograf uključen u Nacionalni program nalazi u Kmačićima, Općina Tinjan, te se žene Poreča na mamografiju pozivaju u navedenu najbližu mamografsku jedinicu, što nije najsretnije rješenje. U sklopu Nacionalnog programa u odaziv se uračunavaju i one žene koje su unutar 12 mjeseci učinile mamografiju po drugoj osnovi. U 2006. godini pozvane su žene rođene 1937., 1955. i 1954. godine, ukupno 5 408 žena u županiji. Iz Grada Poreča pozvana je 531 žena, a odaziv je bio 30,70% (Istarska županija 53,12%). Iz Grada Poreča je u 2007. godini pozvano još 1 195 žena. Rezultati za navedena godišta se još zbrajaju.

Upravni odjel društvenih djelatnosti Grada Poreča, 2007. godina

Županijski program

U ožujku 2005. godine (odlukom ravnateljice Istarskih domova zdravlja) imenovano je Povjerenstvo za preventivnu mamografiju na razini Istarske županije. Povjerenstvo je osmislilo pilot projekt besplatnih preventivnih mamografija, koji je pokrenut 01. lipnja 2005. godine.

Njime su obuhvaćene sve žene određenih godišta s područja Županije koje nisu obavile mamografiju u posljednje 2 godine.

U sklopu pilot projekta pozvano je 178 žena iz Grada Poreča rođenih 1959. godine, učinjene su 72 mamografije, dok je kod još 13 žena dokumentirano da su mamografiju učinile unutar 2 godine. Također je pozvano 200 žena rođenih 1960. godine, učinjeno je 66 mamografija, dok je još kod 31 žene dokumentirano da su mamografiju učinile unutar dvije godine. U 2007. godini pozvano je 188 žena (od toga 23 iz nove općine Tar-Vabriga), a mamografije su još u toku.

U najrazvijenijim regijama Europe obuhvat od najmanje 70% žena, koje su obavile mamografiju, smatra se kvalitetno odrađenim programom. Obuhvat žena sa područja Grada Poreča, rođenih 1959. godine bio je 47,75%, žena rođenih 1960. godine 48,50%, što je manje od županijskog prosjeka od 56,38% odnosno 50,25%.

Kod žena rođenih 1959. godine projektom preventivne mamografije otkriven je rak dojke kod jedne žene iz grada Poreča.

Upravnl odjel društvenih djelatnosti Grada Poreča, 2007. godina

Gradski program

Grad Poreč je 2005. godine započeo s provođenjem programa besplatnih mamografskih pregleda žena. Proračunom Grada Poreča za 2005., 2006. i 2007. godinu osigurano je ukupno 400.000,00 kn za financiranje mamografskih pregleda (po 100.000,00 kn za 2005. i 2006. godinu, te 200.000,00 kn za 2007. godinu).

Člankom 3. Pravilnika o financiranju mamografskih pregleda žena ("Službeni glasnik Grada Poreča" br. 07/05) propisano je da pravo na besplatne preglede imaju žene s prebivalištem na području Grada Poreča rođene do 31.12.1955. godine. U svibnju 2006. godine donesen je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o financiranju mamografskih pregleda žena ("Službeni glasnik Grada Poreča" br. 06/06) kojim su promijenjene odredbe članka 3. i pravo na besplatan pregled stekle su sve žene s prebivalištem na području Grada Poreča s navršenih 40 godina života.

Tijekom 2005.g. i u I. kvartalu 2006.g. pregledano je 345 žena rođenih između 1950. i 1955. godine, što predstavlja odaziv od cca 30%. U drugoj polovici 2006. godine pregledano je 455 žena s navršenih 40 godina života. Od početka provođenja programa pa do kraja 2006. godine pregledano je ukupno 800 žena. Nakon mamografskog pregleda kod 25-30% žena postavljena je indikacija za dodatnom obradom. Kod 10 pacijentica postavljena je sumnja na visoko suspektan nalaz, 8 pacijentica je podvrgnuto operativnim zahvatima, kod 6 pacijentica je potvrđena maligna bolest i one se nalaze u fazi liječenja i/ili rehabilitacije.

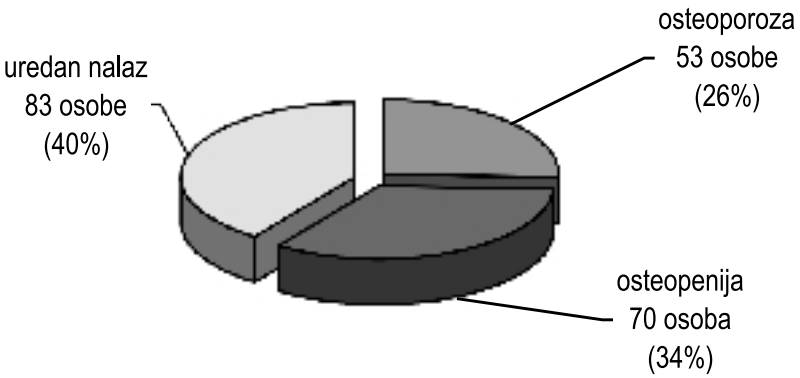
Tijekom 2007. godine je obuhvaćeno i pregledano ukupno 960 žena dobne skupine 39/40 godina i starijih.

Upravni odjel društvenih djelatnosti Grada Poreča, 2007. godina

Pobol od osteoporoze

Grafikon 8.

Rezultati pregleda u Poreču tijekom 2006. i 2007. godine

Od ukupno 206 pregledanih osoba s područja Grada Poreča uvrđeno je da ukupno 53 osobe boluju od osteoporoze, 70 osoba od blažeg oblika osteoporoze (osteopenije), dok su 83 osobe s urednim nalazom.

Procjene statističkih projekcija govore da se produljenjem životnog vijeka broj starijih osoba penje na 18% od ukupnog stanovništva, što bi za našu županiju iznosilo oko 30 000 stanovnika. Ako svaka treća žena i svaki sedmi muškarac boluje od osteoporoze, onda je jasno da je potreba zajednice za ovakvim projektima veoma značajna, a s ciljem ranog otkrivanja i suzbijanja ove masovne nezarazne bolesti kakva je osteoporoza. Ovome u prilog govore i statistički pokazatelji o broju oboljelih od ukupnog broja pregledanih. Također je zabrinjavajući postotak oboljelih od blažeg stupnja osteoporoze i pri tome je veliki značaj tih akcija u ranom otkrivanju ovih oblika bolesti i nastojanju da se bolest spriječi, a time preveniraju i najteže posljedice, a to su osteoporotični prijelomi.

Hrvatska liga protiv reumatizma Istarske županije, 2007. godina

3.4.3. SOCIOEKONOMSKI UVJETI

Predškolski odgoj

Predškolski odgoj obuhvaća programe odgoja, naobrazbe, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi koji se ostvaruju u dječjim vrtićima, prilagođenim razvojnim potrebama djece te njihovim mogućnostima i sposobnostima.

Dječji vrtić stvara primjerene uvjete za rast i razvoj svakog djeteta, dopunjuje obiteljski odgoj i svojom otvorenošću uspostavlja suradnju s roditeljima i neposrednim dječjim okruženjem. U dječjim vrtićima Grada Poreča provodi se odgojno-obrazovni rad koji je usklađen s potrebama djece i zaposlenih roditelja, a provodi se s djecom raspoređenom u skupine cjelodnevnog ili poludnevnog boravka. Dječji vrtići obavljaju djelatnost na temelju godišnjeg plana i programa rada ustanove.

Predškolske ustanove imaju neobično važan zadatak u ispunjavanju osnovnog cilja izgradnje samostalne i zdrave ličnosti. Osim što pružaju pomoć zaposlenim roditeljima, jaslice i vrtić pružaju savjete i surađuju s roditeljima u zajedničkim oblicima rada.

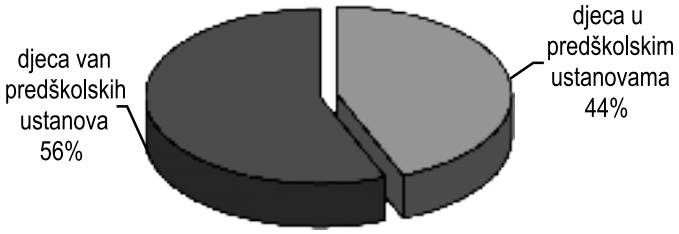
Predškolski odgoj čini početnu strukturu integralnog odgojnog sustava. Kao temeljni dio sustava ima nezamjenjivu ulogu u odgoju i obrazovanju djece.

Odgoj predškolske djece zasniva se na humanističko razvojnoj koncepciji koju čine ideje humanizma, spoznaje o specifičnim osobinama i zakonitostima razvoja djeteta predškolske dobi, spoznaje o značajkama izvan obiteljskog odgoja predškolske djece. Polazišta su humanističke razvojne koncepcije odgoja predškolske djece, spoznaje i opredjeljenja: da je dijete vrijednost po sebi koja se prihvaća u svojoj osobitosti, da dijete ima i posebna prava izražena u Deklaraciji o pravima djeteta (UN 1959.), da se u odgoju uvažava djetetovo dostojanstvo te stalno razvija njegov pozitivan identitet.

Odgojno obrazovni rad razrađuje se prema programskom usmjerenju, na način da se razvojne zadaće planiraju prema razvojnim područjima, a to su: tjelesni i psihomotorni razvoj, socio-emocionalni i razvoj ličnosti, spoznajni razvoj, govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo. Planovi prema razvojnim područjima razrađuju se kroz: životno praktične i radne aktivnosti, raznovrsne igre, druženja i društveno-zabavne aktivnosti, umjetničke sadržaje, istraživanje i stvaranje, istraživačko-spoznajne aktivnosti, specifične aktivnosti, kretanje,….Zadaća dječjih vrtića je i stalno unaprjeđenje cjelokupnog procesa rada i stvaranja poticajne i kreativne sredine koja pozitivno utječe na razvoj svakog djeteta, istodobno vodeći računa o njegovim psihofizičkim potrebama i mogućnostima. Važnost i uloga predškolskih ustanova je da dijete ima mogućnosti za uspješno uspostavljanje i proširivanje emocionalnih i socijalnih veza, kvalitetnih odnosa s odraslima i djecom u neposrednoj poticajnoj okolini.

Grafikon 1.

Obuhvaćenost djece smještajem u predškolske ustanove Grada Poreča

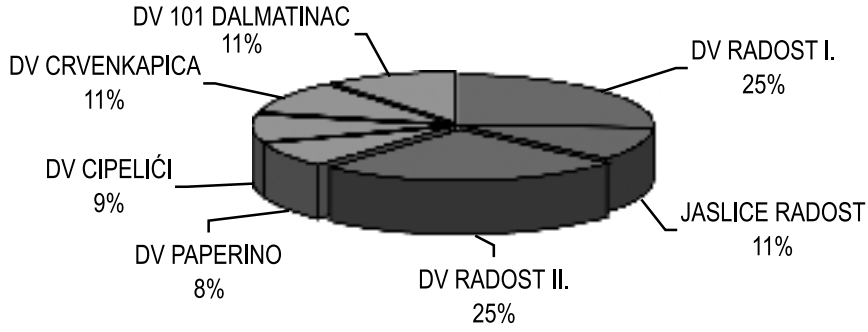

Upravni odjel društvenih djelatnosti Grada Poreča, 2007. godina

Prosječna obuhvaćenost djece predškolske dobi smještajem u predškolske ustanove na području Grada Poreča, računajući s podatkom od cca 200 novorođene djece godišnje na području Grada Poreča, iznosi 44% (djeca u dobi od 1. do 7. godine života; 6,5 generacija).

Grafikon 2.

Obuhvat djece u porečkim predškolskim ustanovama

Upravni odjel društvenih djelatnosti Grada Poreča, 2007. godina

Grafikoni i tabela 1. prikazuju djelatnost predškolskog odgoja Grada Poreča te organizaciju u okvirima sadašnjih kapaciteta i mogućnosti. Nadalje, poslijednjih godina sve značajniju ulogu u pokrivanju potreba mladih obitelji preuzimaju privatni dječji vrtići i jaslice. Iz pokazatelja se jasno vidi da je obuhvaćenost porečke djece u svim predškolskim ustanovama još uvijek manja (44%) od broja djece koja nisu zahvaćena programom predškolskih odgojnih ustanova (56%).

Tablica 1.

Osnovne odrednice predškolskih ustanova Grada Poreča
(god. 2006/07.)

Red. br.	Naziv vrtića/jaslica	Program sati	Broj odgojnih skupina	Broj djece	Broj djelatnika
I.	DV/J "RADOST"				
	- Poreč I	10	6	148	28
	- Jaslice	10	4	60	11
	- Poreč II	10	6	144	17
	UKUPNO	**30**	**16**	**352**	**56**
II.	DV "PAPERINO" Poreč	9	2	46	11
	UKUPNO	**9**	**2**	**46**	**11**
III.	PRIVATNI VRTIĆI I JASLICE				
	1. DV "Cipelići"	10	2	50	5
	2. DV/J "Crvenkapica"	10	3	60	8
	3. DV/J "101 dalmatinac"	10	3	62	8
	UKUPNO	**30**	**8**	**172**	**21**
	SVEUKUPNO	**69**	**26**	**570**	**88**

Osnovnoškolski odgoj i obrazovanje

Osnovnoškolsko obrazovanje učenika na području Grada Poreča realizira se u Osnovnoj školi Poreč i područnim odjeljenjima te škole od I-IV razreda u Velom Maju, Žbandaju i Novoj Vasi. U Gradu Poreču imamo i OŠ "Bernardo Parentin" s nastavom na talijanskom jeziku i pismu koju polaze najvećim dijelom učenici s područja našega Grada, ali i čitave Poreštine.

Broj polaznika i odjela u navedenim školama u školskoj 2006./2007. godini iznosi:

OŠ Poreč:		
- Matična škola Poreč	959 učenika,	raspoređenih u 40 odjela od I-VIII
- PŠ Veli Maj	47 učenika,	raspoređenih u 4 odjela od I-IV
- PŠ Nova Vas	59 učenika,	raspoređenih u 4 odjela od I-IV
- PŠ Žbandaj	59 učenika,	raspoređenih u 4 odjela od I-IV
OŠ B. Parentin:	96 učenika,	raspoređenih u 8 odjela od I-VIII
UKUPNO OŠ POREČ	1124 učenika	52 odjela
SVEUKUPNO	**1220 učenika**	**raspoređenih u 60 odjela**

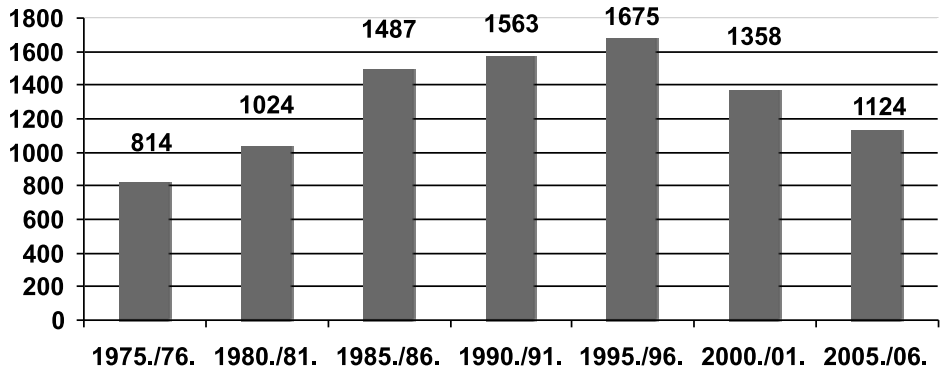
Pri MŠ Poreč djeluje i posebni odjel s 5 učenika s teškoćama u razvoju.

Tijekom 2006./2007. godine je 41 učenik u OŠ Poreč, te 35 učenika iz OŠ B.Parentin bilo u produženom boravku. Produženi boravak 50% financiraju roditelji, a 50% Grad Poreč.

Sveukupno, na području Grada Poreča polaznika osnovnoškolskog uzrasta ima 1220, raspoređenih u 60 razrednih odjela, te jedan razredni odjel za djecu s teškoćama u razvoju.

Grafikon 3.

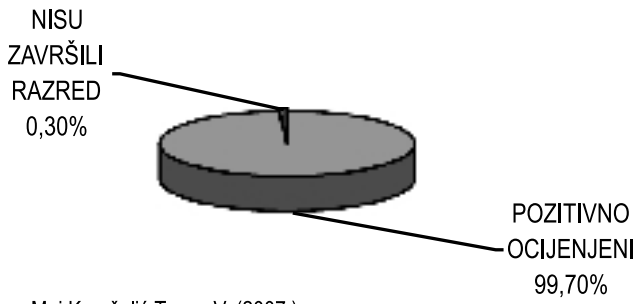
Podaci o broju djece u OŠ Poreč u razdoblju od 1975./1976. do 2006./2007. školske godine

Iz navedenog pregleda o broju djece po školskim godinama vidljivo je da je najveći broj učenika OŠ Poreč bilo školske 1995./96. godine, te da od te godine, kada je Poreč prihvatio veliki broj prognanika i izbjeglica broj djece kontinuirano pada. Škola je u navedenom razdoblju smanjila broj polaznika za 546 učenika.

Grafikon 4.

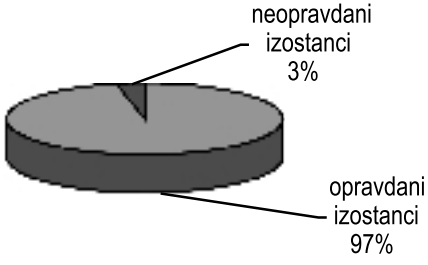
Osnovne škole Poreštine - pozitivno ocijenjeni učenici i učenici koji nisu završili razred školske 2003./2004. godine

Bašić, J., Ferić Šlehan, M. i Kranželić Tavra, V. (2007.)

Grafikon 5.

Osnovne škole Poreštine - opravdani i neopravdani izostanci (prosjek po učeniku) u školskoj 2003./2004. godini

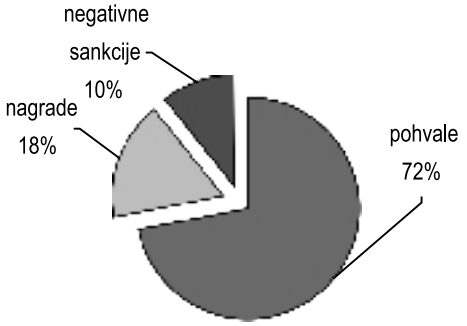

Bašić, J., Ferić Šlehan, M. i Kranželić Tavra, V. (2007.)

Uspoređujući podatke za osnovne škole Istarske županije o broju izostanaka, najmanje opravdanih izostanaka je zabilježeno na Pazinštini i Poreštini. Najviše neopravdanih sati po učeniku je zabilježeno u osnovnim školama Puljštine, a zatim slijede učenici s Poreštine.

Grafikon 6.

Osnovne škole Poreštine - pohvale, nagrade i negativne sankcije (prosjek po učeniku) u školskoj 2002./2003. godini

Bašić, J., Ferić Šlehan, M. i Kranželić Tavra, V. (2007.)

Srednjoškolsko obrazovanje

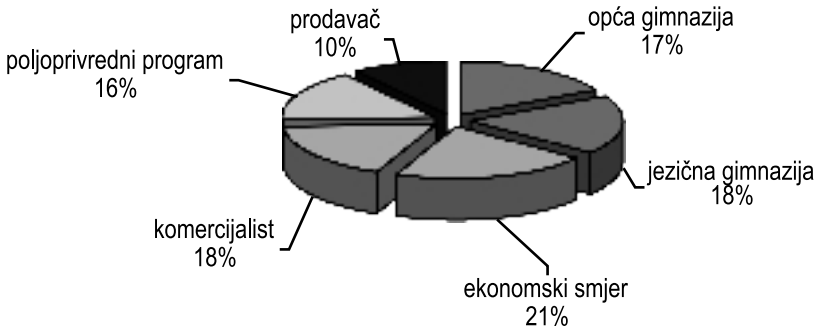
Srednje školstvo doživljavalo je značajne sustavne promjene. Tijekom 1991. i 1992. godine došlo je do osnivanja dviju srednjih škola, nastalih iz bivšeg Centra usmjerenog obrazovanja Mate Balota Poreč. To su: Srednja škola Mate Balote Poreč i Srednja ugostiteljska i trgovačka škola Antona Štifanića Poreč.

Srednja škola Mate Balote ima cca 600 učenika godišnje, od toga u prvim razredima 24%, u drugim razredima 25%, u trećim razredima 26% te u četvrtim razredima 25%.

Obzirom na program, opću gimnaziju pohađa 17% učenika, jezičnu gimnaziju 18% učenika, ekonomski program 21% učenika, komercijalni smjer 18% učenika, poljoprivredni smjer 16% te smjer prodavač 10% učenika.

Grafikon 7.

Zastupljenost po programima u SŠ Mate Balote

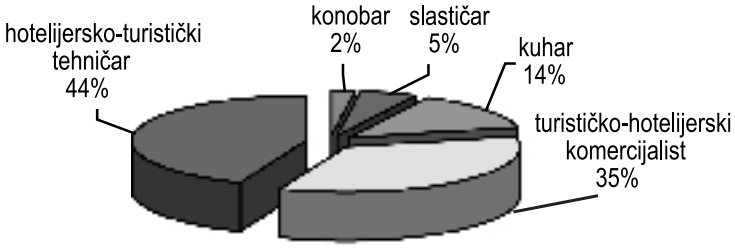

Iz navedenog grafikona uočava se da je najpopularniji smjer kod učenika gimnazijski smjer, a važno je uzeti u obzir i podatak da smjer prodavača traje tri godine.

Turističko-ugostiteljska škola Antona Štifanića ima oko 300 učenika godišnje i to učenika prvih razreda 24%, učenika drugih razreda 27%, učenika trećih razreda 32% te učenika četvrtih razreda 17%.

Grafikon 8.

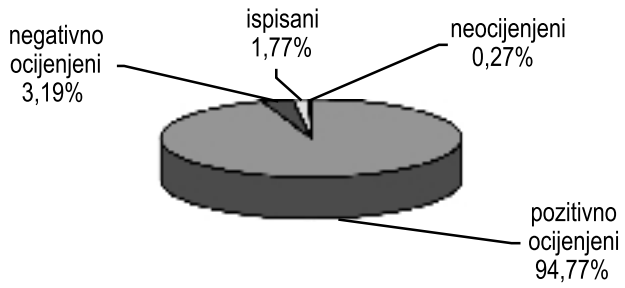
Zastupljenost po programima u SŠ Antona Štifanića

Četverogodišnji program pohađa 79% učenika od toga hotelijersko-turističkog tehničara 44% a program turističko-hotelijerskog komercijalista 35%. Program kuhara pohađa 14% učenika, program slastičara 5% te najmanje učenika pohađa program konobara 2%.

Grafikon 9.

Ishod školovanja u SŠ-a Poreštine
pozitivno i negativno ocijenjeni učenici (2003./04.)

Bašić, J., Ferić Šlehan, M. i Kranželić Tavra, V. (2007.)

Grafikon 10.

Opravdani i neopravdani izostanci učenika SŠ-a Istarske županije
u školskoj 2003./04. godini

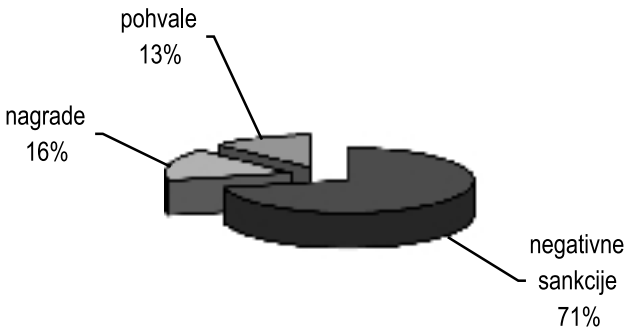
Bašić, J., Ferić Šlehan, M. i Kranželić Tavra, V. (2007.)

Opravdani izostanci srednjoškolaca u promatranim srednjim školama Istarske županije iznose oko 65 sati godišnje. Pod pretpostavkom da je dnevna satnica 6 sati, ispada da je svaki učenik opravdano izostao iz škole više od 10 dana kroz godinu. Neopravdano izostajanje u ukupnom uzorku iznosi 6,46 sati po učeniku. Kako je statistika "po glavi stanovnika" prilično nezahvalna kao metoda, teško je zaključivati o stvarnim izostancima one skupine učenika koja

je vjerojatno "odgovorna" za navedene opravdane ili neopravdane izostanke. Isto tako treba dodati i prisutnu činjenicu da je dobivanje ispričnica "relativno lako", te da je unutar ispričanih i dio tamne brojke neopravdanih izostanaka (Bašić, Ferić Šlehan i Kranželić Tavra, 2007.)

Grafikon 11.

Nagrade, pohvale, negativne sankcije
SŠ-a Poreštine (prosjek po učeniku) u školskoj 2003./04. godini

Bašić, J., Ferić Šlehan, M. i Kranželić Tavra, V. (2007.)

U Istarskoj županiji najviše negativnih sankcija u srednjoj školi ima na Poreštini, zatim slijedi Puljština. Najmanje pozitivnih mjera po učeniku je prisutno u srednjim školama Puljštine, a zatim slijedi Poreština.

Znanstvene institucije

Znanstveno-istraživački i stručni rad u poljoprivredi je od osnivanja Pokusne stanice pa do 1987. godine bio usko povezan s radom Poljoprivredne škole u Poreču. Krajem prošlog i početkom ovoga stoljeća znanstveni i stručni rad dao je najveći doprinos u spašavanju vinograda od filoksere i kasnije njihovom obnavljanju. Najveći doprinos u tom značajnom poslu dao je Carlo Hugues, direktor Poljoprivredne škole i Stanice, koji je imao renome svjetskog znanstvenika toga vremena.

Snažniji poticaj razvoju znanstvenog i stručnog rada u novije vrijeme dat je počevši od 1984. godine, kada je u okviru Centra usmjerenog obrazovanja Poreč osnovan Poljoprivredni znanstveni centar. On je registriran od strane Republičkog komiteta za znanost, informatiku i tehnologiju SR Hrvatske 16. veljače 1984. godine kao znanstveno-istraživačka jedinica. Do

reverifikacije, 25. veljače 1987. godine, ova znanstveno-istraživačka jedinica imala je status jedinice u osnivanju. Godine 1987. Poljoprivredno- znanstveni centar prerasta u samostalnu znanstveno-istraživačku organizaciju pod sadašnjim nazivom, proširujući svoju djelatnost na turizam i zaštitu okoliša.

U Poreču djeluje visokoškolska ustanova, Poljoprivredni odjel pri Institutu za poljoprivredu i turizam Veleučilišta Rijeka, koja u studijskoj godini 2007./2008. obrazuje 400 studenata u dva usmjerenja i to: smjer vinarstvo i smjer mediteranska kultura.

Kulturne ustanove

Oblast kulture Grada Poreča je do 1994. godine činila sastavni dio kulturne djelatnosti bivše Općine Poreč, čiji se program kontinuirano provodio najvećim dijelom putem Narodnog sveučilišta, a potom i još nekih subjekata. Kao i većina društvenih djelatnosti, tako je i oblast kulture u turističkom gigantu Poreču bila, nažalost, dugi niz godina marginalizirana. Prednost se davala dominantnoj gospodarskoj grani - turizmu, koji je u svom zamahu i uzletu zaboravljao na ovaj vrlo važan segment kompletnog razvoja jednog kraja. Rezultat toga su, pored ostalog, dvije vrlo negativne činjenice: zapuštena povijesna jezgra - taj graditeljski biser i jedinstvena spomenička cjelina, te manjkava prepoznatljivost Poreča u smislu organiziranih kulturnih programa i manifestacija. Organizacija kulturnih aktivnosti provodila se putem Narodnog sveučilišta, Amaterske kulturne djelatnosti, Fonda za zaštitu spomenika kulture Grada Poreča, Osnovne glazbene škole.

Danas je zadaća kulturnih djelatnosti Pučkog otvorenog učilišta Poreč predstaviti publici raznorodne i vrijedne novosti iz kulture i obrazovanja.

Glazbeno-scenska djelatnost predstavlja tijekom cijele godine događaje, manifestacije i koncerte uz značajna imena hrvatskog i međunarodnog odabira: drama, teatar, balet, koncerti. U galerijskim prostorima POUP-a, Istarske sabornice i galerije Zuccato likovna djelatnost predstavlja hrvatske i međunarodne likovne umjetnike. Od mnogobrojnih samostalnih i skupnih priredbi posebno se izdvaja Annale koje već 46. godinu za redom predstavlja suvremeni prikaz umjetničkih djela od 1961. g. pa nadalje.

Obrazovna djelatnost u svom programu uključuje razne tečajeve, verificirane programe usavršavanja, škole stranih jezika, informatike te kreativne i hobi radionice. Ova djelatnost svojim vlastitim financijskim prihodom doprinosi zaokruživanju plana i programa Ustanove, te pruža mogućnost edukacije gradske populacije i okolice.

Kinematografska djelatnost, uz redovite predstave filmskih hitova tijekom cijele godine, posebnu pažnju poklanja i filmskim revijama u vlastitom odabiru.

Amaterska djelatnost uključuje u svoje članstvo gradsku populaciju i zainteresirane entuzijaste, a odnosi se na Mješoviti pjevački zbor „Joakim Rakovac“, „Porečke delfine“, Jazz Big Band, te dramsku radionicu.

Osnovna glazbena škola Slavka Zlatića osnovana je pri Pučkom otvorenom učilištu Poreč 1974. godine. Prve godine se upisalo 156 učenika. Škola je tada imala tri odjela: harmoniku, glasovir i puhački odjel (truba i klarinet), a predavalo je pet učitelja. Školske godine 2002./2003. otvorio se gudački odjel i violinu je upisalo 14 učenika. Istovremeno se osnovao i Područni odjel Osnovne glazbene škole u Vrsaru, koji ima već četvrtu generaciju učenika. U školskoj godini 2007./08. škola ima 262 učenika. Matičnu školu u Poreču pohađa 162 učenika od I.-VI. razreda i 43 učenika u pripremnom razredu, a Područni odjel u Vrsaru pohađa 58 učenika.

Zavičajni muzej Poreštine najstarija je muzejska institucija u Istri, osnovana 1884. godine. Primarna zadaća Muzeja je sakupljanje, čuvanje, istraživanje civilizacijskih i kulturnih dobara Poreštine, njihova stručna i znanstvena obrada te prezentacija javnosti temeljem stručnih, znanstvenih i drugih obavijesnih sredstava. Zavičajni muzej Poreštine izdvojen je iz sastava Pučkog otvorenog učilišta Odlukom Gradskog vijeća Grada Poreča od 02. 08. 2007. godine.

Gradska čitaonica i knjižnica osnovana je u Poreču odmah poslije drugog svjetskog rata, ali zvanično kao institucija u zasebnom prostoru, u ulici Alda Negrija, počinje djelovati 1956. godine s glavninom fonda socijalističke literature, ruske književnosti i ponešto školske lektire. Tri desetljeća kasnije (1986.g.) seli u adaptiran foaje, predvorje kazališta iz vremena Austro-Ugarske. Ambijent je estetski vrlo dojmljiv, no ubrzo se osjeća skučenost prostora. Osnivač, Grad Poreč, prepoznaje te potrebe i godine 2003. započinje s rekonstrukcijom prostora na Trgu Marafor broj 3. Osim toga, dodjeljuje na korištenje prostor u kojem danas djeluje Dječja knjižnica. Gradska knjižnica Poreč narodna je knjižnica, a djeluje kao samostalna ustanova od 2007. Knjižnična građa broji 40 000 svezaka i dostupna je u slobodnom pristupu korisnicima. Cjelokupan fond je katalogiziran i pretraživ preko elektroničkog knjižničnog kataloga u čitaonici knjižnice. Pretraživati se može po: autorskom, naslovnom, stručnom i predmetnom katalogu. Godine 1999. uveden je internet za korisnike, čime knjižnica postaje prva narodna knjižnica u Istri s tom uslugom.

Prostorni plan Grada Poreča, 2002. godina
Pučko otvoreno učilište Poreč

SPORT I REKREACIJA

Sport kao djelatnost koja doprinosi zdravom životu građana, odgoju i obrazovanju, gospodarskom promicanju, te razvoju međuljudskih odnosa, od posebnog je interesa za Grad Poreč. Obaveza Grada u tom segmentu je tim veća jer je cjelokupna briga o sportu i sportskim objektima spuštena na nivo jedinica lokalne samouprave. Grad Poreč raspolaže velikim vrijednostima u sportu i to ljudskim i stručnim potencijalom, te sportskim objektima. Temeljem Zakona o sportu, radi ostvarivanja potreba i interesa sportskih organizacija (udruga i klubova), te usmjeravanja i koordiniranja ukupnih aktivnosti u sportu, kao i realiziranja javnih potreba u sportu, na nivou Grada Poreča osnovana je Udruga sportskih zajednica Grada Poreča (dalje u tekstu Savez sportova). Ukupno evidentiranih sportskih organizacija u Savezu sportova ima 25 u 18 grana sporta. Aktivnih sportaša svih uzrasnih kategorija u sportskim klubovima Grada Poreča ima 2 500.

Prostorni plan Grada Poreča, 2002. godina

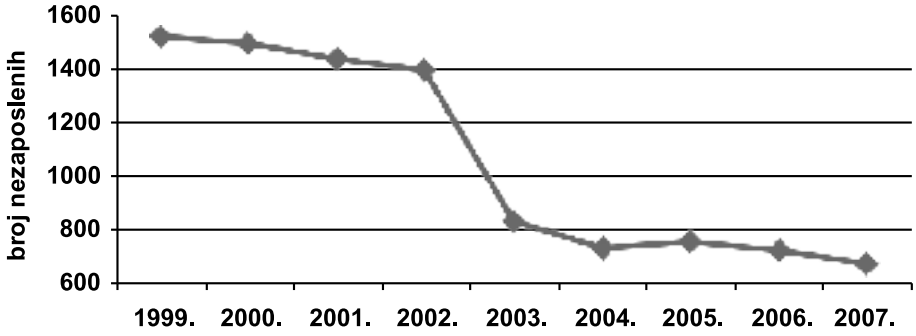
NEZAPOSLENOST

Zbog svog izvanrednog geografskog položaja, te prirodnih i kulturnih ljepota, Poreč je danas, jedan od najjačih turističkih centara u Hrvatskoj. Nezaposlenost u Gradu Poreču je daleko ispod državnog prosjeka od 16,80% i iznosi 6,08% sa sezonskim učincima, te 9,6% bez sezonskih učinaka, uz evidentan trend pada. Prosječna plaća u 2007. godini iznosi 4 331 kn, a potrošačka košarica za četveročlanu obitelj iznosi 7 097, bez troškova prijevoza. Bitno je naglasiti da je prosječna plaća za Istarsku županiju u prosincu 2007. godine iznosila 4 439 kuna, a u Republici Hrvatskoj 4 971 kn, što znači da je prosječna plaća u Gradu Poreču niža od prosječne plaće u Istarskoj županiji i Republici Hrvatskoj, dok je potrošačka košarica tijekom 2007. godine za Republiku Hrvatsku iznosila 6 288 kuna, što znači da Grad Poreč ima veći iznos košarice od hrvatskog prosjeka.

Državni zavod za statistiku, 2001. godina

Grafikon 13.

Prosječan broj nezaposlenih od 1999.-2007. godine u Gradu Poreču

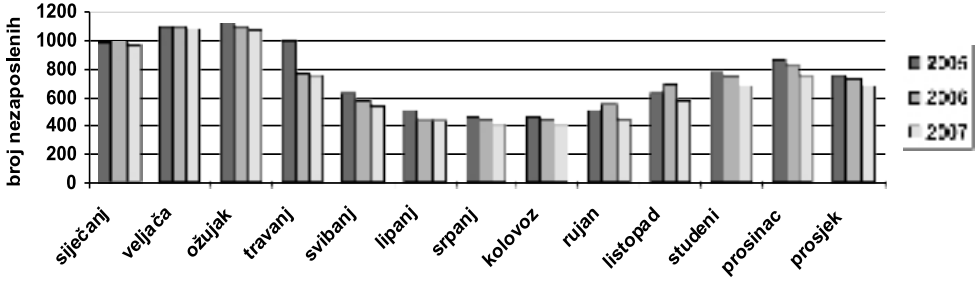

Statistički bilten Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Podružna služba Pula, 2007. godina

Iz grafikona se vidi da Grad Poreč bilježi značajan pad broja nezaposlenih osoba, te da se na području Grada Poreča ukupno smanjila prosječna stopa i broj nezaposlenih osoba.

Grafikon 14.

Stupanj nezaposlenosti u Gradu Poreču tijekom razdoblja 2005.-2007. godine po mjesecima

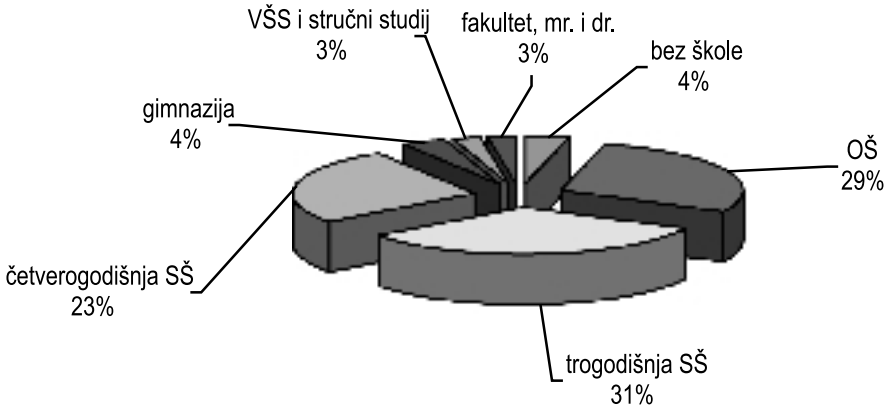

Statistički bilten Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Podružna služba Pula, 2007. godina

Grafikon zorno pokazuje sezonske oscilacije, te produžetak efekta sezone i sezonskog zapošljavanja, kao i sve izraženiji pad nezaposlenosti od 2005. do 2007. godine.

Grafikon 15.

Nezaposlene osobe u Gradu Poreču prema razini obrazovanja

Statistički bilten Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Podružna služba Pula, 2007. godina

Iz grafikona se vidi da najveći broj nezaposlenih ima završenu trogodišnju srednju školu (od toga 54,3% žena), a zatim slijede osobe sa završenom osnovnom školom (od toga 70% žena) te osobe sa završenom četverogodišnjom školom, u koju se ne ubraja gimnazija (od toga 70% žena). Što se tiče nezaposlenosti po spolu (siječanj 2008. godine) utvrđeno je da su od ukupnog broja nezaposlenih, koji iznosi 874, ima 64,42% žena (563). Obzirom na dob, najviše nezaposlenih osoba ima od 50 do 54 godine, njih 163 (18,64%), od toga 131 žena (80%).

SOCIJALNA SKRB

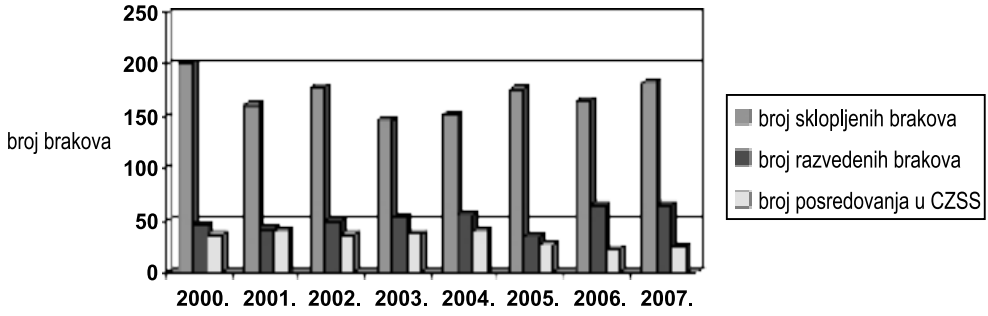
Socijalna skrb o građanima Grada Poreča ostvaruje se temeljem Zakona o socijalnoj skrbi, podzakonskih akata i gradske Odluke o socijalnoj skrbi ("Službeni glasnik Grada Poreča br.1/02 i 2/07).

Tijekom 2007. godine temeljem Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine br. 73/97,27/01,59/01,82/01 i 103/03), prema podacima Centra za socijalnu skrb Poreč 51 korisnik ostvario je pravo na pomoć za uzdržavanje, 39 korisnika prima osobnu invalidninu, doplatak za pomoć i njegu primalo je 65 korisnika, 13 roditelja primalo je naknadu za skrb o djetetu, a 4 osobe s posebnim potrebama primale su nakon završenog školovanja naknadu do zaposlenosti, 54 osobe s područja Poreča nalazile su se na smještaju u ustanovama za stare i nemoćne osobe, te ustanovama za psihički bolesne osobe.

Sveukupan broj evidentirane djece, maloljetnika i mlađih punoljetnika s poremećajima u ponašanju, prema kojima su poduzimane potrebne mjere, na području Poreštine tijekom 2007. godine iznosio je 200.

Grafikon 16.

Broj razvedenih i sklopljenih brakova od 2000. do 2007. godine na Poreštini

Izvještaj Centra za socijalnu skrb Poreč, 2007. godina

Na području Grada Poreča je 2006. godine bilo 87 sklopljenih brakova, a 18 razvedenih brakova.

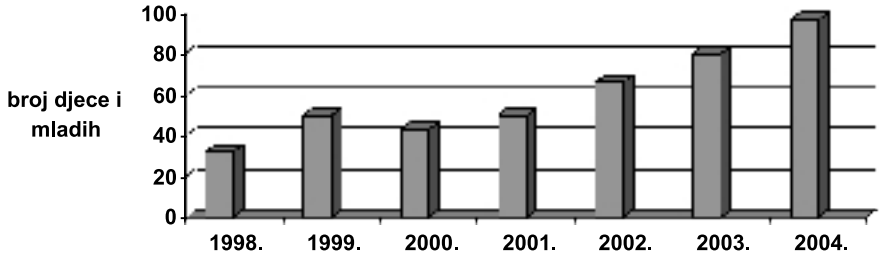
Tijekom 2007. godine je na Poreštini sklopljeno 182 braka, s time da je 91 brak sklopljen samo građanski, a 91 brak je sklopljen na vjerski način s učinkom i građanskog braka.

Vrlo je važan pokazatelj da je broj provedenih postupaka posredovanja prije rastave braka uvijek znatno manji od broja razvedenih brakova, što znači da se razvodi sve više brakova u kojima su zajednička djeca punoljetna, vjerojatno su bračni odnosi bili nekvalitetni i u vrijeme dok su djeca bila maloljetna, te su prolazila kroz različite krizne situacije i loše odnose u obitelji. Ili su u pitanju mladi brakovi bez djece, ali sigurno u manjem broju.

Značajan pad broja posredovanja vidljiv je od 2005. godine, od stupanja na snagu izmjena i dopuna Obiteljskog zakona, prema kojem bračni drugovi najprije pokreću postupak za razvod braka kod Općinskog suda, koji potom određuje posredovatelja, a to je za sada samo Centar za socijalnu skrb Poreč. Centru su se prije toga obraćali i bračni drugovi koji kasnije i nisu pokretali postupke za razvod braka kod suda.
Vidljiv je pad broja sklopljenih brakova od 2000. do 2003., te ponovni porast od 2004. godine. Znatan je i porast broja rastavljenih brakova, s iznimkom 2005. godine, što se donekle može povezati s izmjenama i dopunama Obiteljskog zakona koje su se očekivale, te se čekalo na podnošenje tužbi za razvod braka.

Grafikon 17.

Ukupan broj djece i mladih Grada Poreča (8-18 godina) s poremećajima u ponašanju u razdoblju od 1998. do 2004. godine

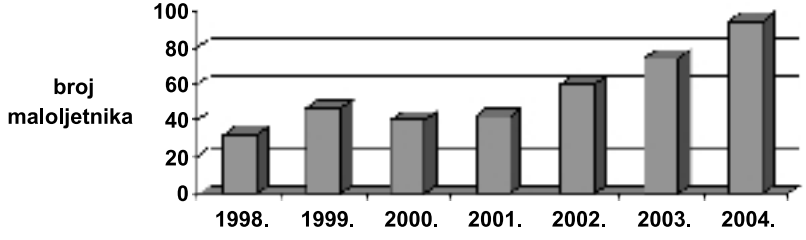

Bašić, J., Ferić Šlehan, M. i Kranželić Tavra, V. (2007.)

Iz pokazatelja u svim centrima za socijalnu skrb Istarske županije zabilježen je značajan porast broja djece i mladih s poremećajima u ponašanju pa tako i u Poreču.

Grafikon 18.

Ukupan broj maloljetnika u Gradu Podreču (14-18 godina) s poremećajima u ponašanju, počinitelji kaznenih djela i počinitelji prekršaja

Bašić, J., Ferić Šlehan, M. i Kranželić Tavra, V. (2007.)

Vidljivo je da je u Poreču značajan porast broja maloljetnika s poremećajima u ponašanju u 2004. godini. Dobiveni podaci nameću potrebu kontinuiranog preventivnog djelovanja i rada s rizičnim skupinama mladih i njihovim obiteljima.

Od ukupnog broja djece s poremećajima u ponašanju (od 8 do 14 godina) u evidenciji i tretmanu Centra za socijalnu skrb Poreč, po spolu su značajno zastupljeniji dječaci u odnosu na djevojčice (od desetero evidentirane djece, jedna je djevojčica i devet su dječaci).

Grafikoni od 19. do 21. odnose se na pokazatelje broja djece i maloljetnika u evidenciji Centra za socijalnu skrb Poreč za 2007. godinu.

Grafikon 19.

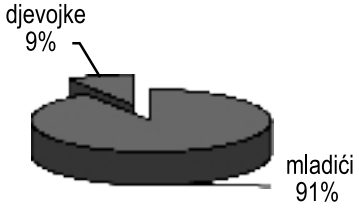
Djeca s poremećajima u ponašanju (168 djece od 14 do 18 g.) prema spolu

Izvještaj Centra za socijalnu skrb Poreč, 2007. godina

Grafikon 20.

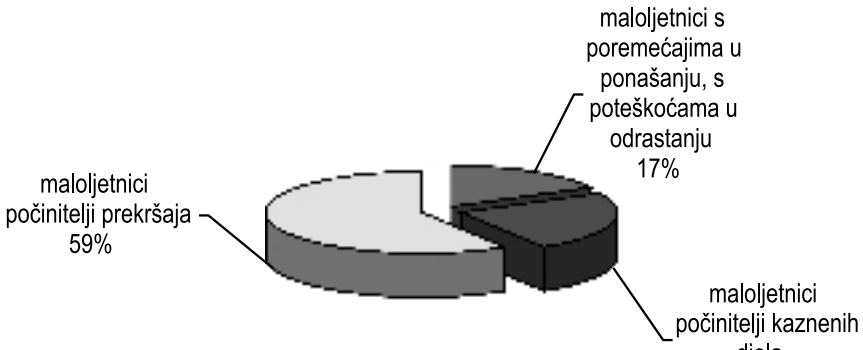
Mlađe punoljetne osobe s poremećajima u ponašanju (22 osobe od 18 do 23 g.) prema spolu

Izvještaj Centra za socijalnu skrb Poreč, 2007. godina

Grafikon 21.

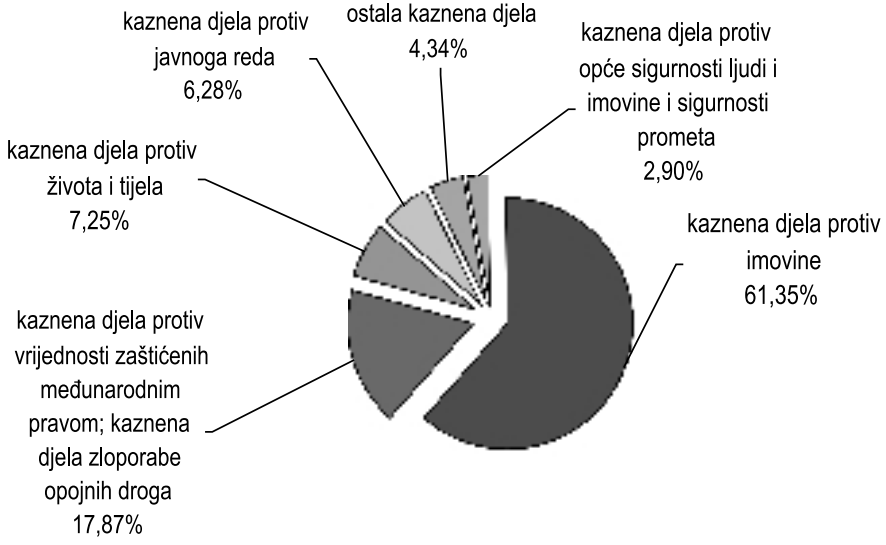
Maloljetnici od 14 do 18 godina prema vrsti kaznenog djela, počinjenog prekršaja ili poremećaja u ponašanju

Izvještaj Centra za socijalnu skrb Poreč, 2007. godina

Grafikon 22.

Struktura kriminaliteta maloljetnika za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2004. godine za Istarsku županiju prema apsolutnom broju prijavljenih osoba u ODO-u Pula

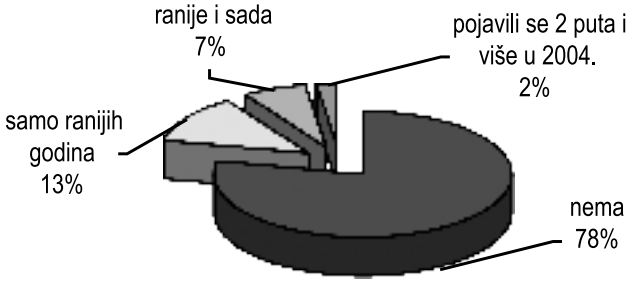

Bašić, J., Ferić Šlehan, M. i Kranželić Tavra, V. (2007.)

Najveći broj maloljetnika Istarske županije vrši kaznena djela protiv imovine (61,35%), slijede kaznena djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, tj. kaznena djela zlouporabe droga (17,87%). Gotovo podjednako maloljetnici su počinitelji kaznenih djela protiv života i tijela (7,25%) te protiv javnoga reda (6,28%). Kaznena djela protiv opće sigurnosti ljudi i imovine i sigurnosti prometa čini čak 3% maloljetnika, dok je ostalih kaznenih djela nešto više od 4%. Svi rezultati su u skladu i s rezultatima na razini Republike Hrvatske. Posebno treba usmjeriti pažnju na kaznena djela zlouporabe opojnih droga koja su iz godine u godinu i na razini Republike Hrvatske u porastu (Bašić, Ferić Šlehan i Kranželić Tavra, 2007.).

Grafikon 23.

Vrijeme recidiva u 2004. godini prema realnom broju prijavljenih maloljetnih osoba za Istarsku županiju

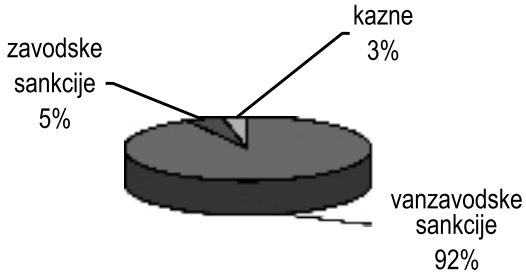

Bašić, J., Ferić Šlehan, M. i Kranželić Tavra, V. (2007.)

Praćenje recidivizma djece i maloljetnika, počinitelja kaznenih djela i prekršaja, jedna je od mjera uspješnosti postupanja koja se na svim razinama intervencija jednog društva posebno prati. Državno odvjetništvo u Puli u 2004. godini je zabilježilo da 78,26% ne recidivira, što znači da u toj godini recidivira oko 22% maloljetnika. Promatrano u apsolutnim brojkama, za oko 40 maloljetnika mogla bi se hipotetski prognozirati "upitna" odraslost. To znači da je za njih predvidiv rizik nastavka činjenja kaznenih djela i drugih rizičnih ponašanja (Bašić, Ferić Šlehan i Kranželić Tavra, 2007.).

Grafikon 24.

Vrste sankcija izrečenih prema apsolutnom broju maloljetnih osoba u 2004. godini za Istarsku županiju

Bašić, J., Ferić Šlehan, M. i Kranželić Tavra, V. (2007.)

Iz grafikona se vidi da je praksa izricanja sankcija prema maloljetnicima gotovo isključivo usmjerena na vaninstitucionalne mjere. Svega 5% su institucionalne mjere prema maloljetnicima, a 3% su kazne. Jesu li odluke o izricanju mjera prema maloljetnicima uvažavale sve nužne kriterije ili je neka druga logika odigrala važniju ulogu, veliko je pitanje. Stručna saznanja u posljednje vrijeme upozoravaju da logika često jest na strani nekih uvjeta izricanja i provođenja mjera, više nego što to zahtijevaju stručne procjene problema i načini njegovog rješavanja (nedostatak adekvatnih institucionalnih ili drugih rješenja) (Bašić, Ferić Šlehan i Kranželić Tavra, 2007.).

Tablica 2.

Osnovni pokazatelji stanja sigurnosti na području Grada Poreča u odnosu na čitavu populaciju građana bez obzira na dob

VRSTA KAZNENOG DJELA	BROJ SLUČAJEVA U 2006.	BROJ SLUČAJEVA U 2007.
UBOJSTVA	-	1
NANOŠENJE TEŠKIH OZLJEDA	13	9
DJELA NA ŠTETU MALOLJETNIKA	24	25
SUICID	3	1
BROJ MALOLJETNIKA KOJI SU POČINILI KAZNENO DJELO	19	27
BROJ IZREČENIH KAZNI MALOLJETNICIMA	32	26
NASILJE U OBITELJI	42	43
BROJ PROMETNIH NESREĆA	740	642
KAZNENA DJELA ZLOUPORABE OPOJNIH DROGA	58	43
SMRT USLIJED PREDOZIRANJA	-	-

PU Istarska Policijska postaja Poreč

4. SOCIJALNI I ZDRAVSTVENI PROGRAM GRADA POREČA

Socijalni i zdravstveni program Grada Poreča je usmjeren na razvoj i poboljšanje kvalitete života svih njegovih građana.

Osnivanjem Fonda "Zdravi grad" Poreč 1994. godine može se definirati početak kontinuiranog programskog djelovanja usmjerenog građanima Grada Poreča i njihovim obiteljima.

Krajem travnja 2007. godine osniva se također Vijeće za socijalnu politiku Grada Poreča čije su zadaće: definiranje i kontinuirano praćenje socijalnih indikatora u skladu s Europskom socijalnom poveljom, predlaganje dugoročnog programa socijalnog razvoja u skladu sa europskim socijalnim modelom, izrada socijalne slike Grada Poreča i njene kontinuirane revizije kao osnove za socijalnu intervenciju, te suradnja s nadležnom službom socijalne skrbi i drugim udrugama, tijelima i ustanovama Grada Poreča, Istarske županije i Republike Hrvatske, radi osiguravanja racionalnog, učinkovitog i ravnomjernog korištenja dostupnih robnih i novčanih resursa te posebno zalaganje za realizaciju prioriteta navedenih u Planu socijalnog razvoja Grada Poreča.

U području socijalne skrbi prednost se, sukladno Programskim smjernicama socijalnog razvoja Grada Poreča, donešenim na sjednici Gradskog vijeća Grada Poreča od 02. kolovoza 2007. godine, daje određenim programima/projektima. Ti programi/projekti su:

1. ZAŠTITA DJECE, MLADIH, BRAKA I OBITELJI

Prednost se daje programima i projektima kojima je cilj :

- kreativno provođenje slobodnog vremena djece i mladih,
- razvoj socioemocionalnih vještina kod djece i mladih,
- prevencija ovisnosti i drugih rizičnih ponašanja
- razvijanje roditeljskih znanja i vještina
- razvijanje suradnje vrtića/škola sa obitelji/zajednicom,
- pružanje psihosocijalne pomoći traumatiziranoj djeci i kvalitetan rad sa obiteljima u kojima se događa nasilje
- aktivnosti prihvatilišta za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja,
- savjetodavni individualni, obiteljski i grupni rad .

2. SKRB O STARIJIM OSOBAMA

Prednost se daje programima i projektima kojima je cilj jačanje i poticanje:

- poboljšanje kvalitete života osoba starije životne dobi, a posebno razvoja izvaninstitucionalnih oblika skrbi za starije,
- kvalitetno provođenje slobodnog vremena, te aktivno sudjelovanje u životu zajednice osoba starije životne dobi,
- uključivanje osoba starije životne dobi u sportske i rekreativne aktivnosti u zajednici,

3. SKRB O OSOBAMA S POSEBNIM POTREBAMA

Prednost se daje programima i projektima kojima je cilj jačanje i poticanje:

- sprječavanje rizika društvene isključenosti osoba s posebnim potrebama, osiguravanje punog i aktivnog sudjelovanja osoba s invaliditetom u životu zajednice,
- uključivanje osoba s invaliditetom u sportske i rekreativne aktivnosti u zajednici,
- povećanje integracije djece s teškoćama u razvoju,
- olakšavanje zapošljavanja i pristupima svim izvorima, pravima, dobrima i uslugama zajednice.

4. PROGRAMI IZ PODRUČJA ZDRAVSTVA

- unapređivanja i očuvanja zdravlja i prevencija bolesti (zdravstveni odgoj i zdravstveno prosvjećivanje),
- ispitivanja i praćenja čimbenika okoliša štetnih za zdravlje ljudi (voda, hrana, predmeti opće uporabe i dr.),
- prevencija kroničnih masovnih nezaraznih bolesti (malignih bolesti, bolesti srca i krvožilnog sustava, osteoporoze),
- podizanje kvalitete zdravlja i života osjetljivih skupina (djece i mladih, trudnica, starijih osoba, te bolesnika u terminalnoj fazi bolesti).

Dugi niz godina Grad Poreč organizacijama civilnog društva pruža tehničku i financijsku pomoć, stoga je poticanje i unaprjeđivanje razvoja civilnog društva, partnerskih odnosa i suradnje jedan od strateških ciljeva za Grad Poreč. Zajedno s ostalim partnerima Grad koristi sve resurse koje ima na raspolaganju i sudjeluje u projektu "Izgradnja kapaciteta i potpora organizacijama civilnog društva u pružanju socijalnih usluga", kojeg provodi organizacija EPRD iz Poljske u suradnji s Ministarstvom financija i Uredom za udruge Vlade RH, a u okviru programa potpore CARDS 2003 Europske Unije u periodu od 5. do 11./ 2007.godine. Svrha programa je poboljšati opću kvalitetu socijalnih usluga u skladu s najboljim primjerima prakse u RH i odgovarajućim standardima EU.

Grad Poreč sudjeluje u projektu radeći na uspostavljanju partnerskih odnosa s predstavnicima zainteresiranih udruga i pojedinaca (Gradsko društvo Crvenog križa i Centar za građanske inicijative Poreč), a nastavno na intenzivne višegodišnje aktivnosti prikupljanja informacija s terena o postojećim i novim potrebama u području pružanja socijalnih usluga, te pružanjem potpore istima.

U pripremnom periodu partneri su razvili osnovu za uspostavljanje partnerstva usmjerenog na animaciju i senzibilizaciju zajednice ka većoj socijalnoj osjetljivosti, izgradnju povjerenja u cilju poboljšanja socijalnih uvjeta, te socijalno zapošljavanje osoba koje žele i mogu izaći iz sustava socijalne skrbi. Kao prvi korak u izgradnji ovog partnerstva utvrđena je potreba prikupljanja informacija o:

1. potencijalima znanja i iskustva koji postoje u lokalnim udrugama (kako bi ih se moglo najučinkovitije uključiti kao partnere u projekte koji će uslijediti),

2. potrebama socijalno marginaliziranih skupina u području pružanja socijalnih, zdravstvenih i obrazovnih usluga.

Partnerstvo utemeljeno na tim osnovama predstavljat će temelj za realizaciju zajednički dogovorenih ciljeva i osmišljavanje aktivnosti koje bi polučile željene rezultate.

4.1. RAD UPRAVNOG ODJELA ZA DRUŠTVENE DJELATNOSTI, SOCIJALNU SKRB I ZDRAVSTVENU ZAŠTITU GRADA POREČA TIJEKOM 2007. GODINE

Grad Poreč sve do danas kontinuirano podržava, financira i prati brojne programe i projekte. To su prije svega oni projekti i programi koji se realiziraju u okviru projekta "Zdravi grad" i Povjerenstva "Zajedno protiv ovisnosti", zatim mjere i programi koji se realiziraju pri Odjelu za društvene djelatnosti, socijalnu skrb i zdravstvo Grada Poreča.
Niz je mjera koje djeluju u korist građana i njihovih obitelji:

1. ZAŠTITA BRAKA, OBITELJI, DJECE I MLADIH

A/ OBITELJI SA MALOLJETNOM DJECOM:

Mjere u okviru socijalnog programa (financira isključivo Grad Poreč):

- hrana za dojenčad, 4 korisnika,
- dječji vrtić i jaslice, 20 korisnika,
- produženi boravak učenika u osnovnim školama, 9 korisnika,
- marenda učenika u osnovnim školama, 87 korisnika,
- prijevoz učenika srednjoškolaca, 6 korisnika.

B/ UČENICI, STUDENTI, UDRUGE

- učeničke/studentske stipendije i krediti za 155 korisnika,
- sufinanciranje rada Skloništa za žrtve obiteljskog nasilja, Sigurne kuće Istra,
- podrška i financiranje projekata i programa za kvalitetno i organizirano provođenje slobodnog vremena djece i mladih ljeti i zimi,
- podrška i financiranje projekata i programa udruga koje djeluju na području Grada Poreča.

C/ MJERE POPULACIJSKE POLITIKE

Subvencije troškova u iznosu od 50% za sve polaznike:

- boravka djece u vrtiću i jaslicama za 570 korisnika,
- produženog boravka učenika osnovnih škola za 76 korisnika,
- prijevoza srednjoškolaca koji polaze srednje škole van Grada Poreča za 154 korisnika,
- naknadu za novorođenčad za 211 obitelji,
- putem programa Poticajne stanogradnje stanove kupilo 30 obitelji.

2. SKRB O STARIJIM OSOBAMA

Mjere u okviru socijalnog programa:

- pomoć umirovljenicima sa najnižim primanjima, 180 korisnika, dostava toplog obroka u kuću, 10 korisnika,
- subvencije troškova stanovanja (komunalne naknade i odvoza smeća, najamnine, struje i vode, pričuve i sl.),
- podrška bolesnicima u terminalnoj fazi kroz program Hospicij koji godišnje koristi cca 70-ak obitelji.

3. SKRB O OSOBAMA S POSEBNIM POTREBAMA

- sufinanciranje rada poludnevnog boravka za djecu i osobe s posebnim potrebama Centra za inkluziju,
- financiranje posebnog odjela Osnovne škole Poreč,
- podrška i financiranje Društva invalida Poreč,
- dijeljenje prigodnih paketa za osobe s invaliditetom.

4. PREVENTIVNI ZDRAVSTVENI PROGRAMI

A/ EKOLOŠKO - ZDRAVSTVENI PROJEKTI:

- lokalni program suzbijanja ambrozije,
- lokalni program kontrole populacije galebova,
- program određivanja rizika kontaminiranih javnih površina razvojnim oblicima parazita opasnih po ljudsko zdravlje,
- program *Odmor bez rizika* s aspekta čistoće mora, tla i zraka te otklanjanja opasnosti vezane uz krpelje, pauke, komarce, divlje i domaće životinje.

B/ PREVENCIJA KRONIČNIH NEZARAZNIH BOLESTI

- preventivni mamografski pregledi
- prevencija osteoporoze

4.2. "ZDRAVI GRAD" POREČ

Razvojni put projekta "Zdravi grad" Poreč

Kasnih 80 tih godina u Poreč je doprla planetarna ideja zdravlja Svjetske zdravstvene organizacije pretočena u projekt Zdravi grad, a definirana krilaticama "Misli globalno, djeluj lokalno" i "Zdravlje za sve za 21. stoljeće". Promovirali su je porečki stručnjaci (liječnici, psiholozi, pedagozi i dr.) vjerujući u velike mogućnosti projekta Zdravi grad za Grad Poreč.
Razvojni put projekta Zdravi grad Poreč zasigurno zaslužuje pažnju jer predstavlja jedinstven, vrlo specifičan primjer lokalne organizacije ovog svjetskog projekta na razini Nacionalne mreže Zdravih gradova.

Poreč se priključio pokretu zdravih gradova 1993. godine odlukom Gradskog Vijeća Grada Poreča i od tada kontinuirano inicira, osmišljava i realizira programe koji su odgovor na realne potrebe građana u zajednici. Stručni suradnici Zdravog grada godinama ostvaruju stalni kontakt s građanima i neprestano prate njihove potrebe te razvijaju programe koji predstavljaju put za unapređenje zdravlja u zajednici u područjima koja ne zahvaćaju postojeće institucije društva.

Građani Poreča, zbog čitavog niza različitih čimbenika, među kojima i specifičnog proeuropskog načina života, već godinama izražavaju potrebu za unaprjeđenjem psiho-socijalne komponente zdravlja pojedinaca, podizanje kvalitete života i socijalne sigurnosti obitelji u zajednici. Porečke obitelji žive i rade u okruženju male zajednice, ali značajnog turističkog i tranzitnog središta kojeg karakterizira neujednačena dinamika života i rada ljeti i zimi, intenzivna izloženost brojnih obitelji stresu te miješanje stanovništva i prijenos brojnih, pozitivnih ali i negativnih europskih trendova (nasilje, osamljenost, ovisnosti, masovni turizam, koncentracija automobila na uskom prostoru malog grada). Stoga je naša lokalna zajednica prepoznala europski projekt Zdravi grad kao novu, inspirativnu i kreativnu mogućnost za realizaciju odgovornog puta unapređenja zdravlja i kvalitete života svih građana u zajednici.

Želja grupe, od petnaestak porečkih profesionalaca, da u okviru vlastitih znanja pronađu put za veću kvalitetu života u svom gradu te da ostvaruju pozitivne promjene za grad bila je najvažnija spona za dopiranje do građana Grada Poreča i njihovo aktivno uključivanje u projekt "Zdravi grad" Poreč, te za podizanje svijesti o važnosti aktivnog djelovanja za zdravlje svih sudionika u socijalnom životu zajednice.

Tako, Poreč svojim visokim dostignućima u razvoju glavne gospodarske grane turizma, svom kulturno povijesnom identitetu kao središta svjetske spomeničke baštine, dodaje postignuće koje ga opisuje kao grad ZDRAVLJA.

Projekt "Zdravi grad" Poreč danas…

Danas projekt Zdravi grad Poreč ima nekoliko osnovnih smjernica djelovanja:

- informativni centar za upite građana;
- inkubator ideja (mjesto na kome se ideje prihvaćaju, produciraju, prepoznaju, razvijaju za grad Poreč do razine lokalne implementacije raznih programa usmjerenih zdravlju građana);
- realizacija lokalnih programa pomoći i podrške građanima, preventivnih i socijalnih akcija kojima se podiže kvaliteta života i unapređuje zdravlje u gradu;
- strateško planiranje za zdravlje u vidu pisanih dokumenata kojima se planiraju dugoročne intervencije za zdravlje u zajednici.

Projekt Zdravi grad Poreč ima i svoje izuzetno važno mjesto u Gradu Poreču:

- Prepoznaje ga gradska vlast kao projekt koji gradu daje mogućnost odgovornog političkog upravljanja za zdravlje te daje Poreču perspektivu - grada zdravlja.
- Prepoznaju ga građani kao mogućnost za zadovoljavanje specifičnih potreba u zajednici (mogućnost aktivnog uključivanja u projekt i osobnog angažiranja u projektima za zdravlje svojega grada, mogućnost dobivanja podrške i pomoći kada je to potrebno, sudjelovanje u socijalno preventivnim i humanitarnim akcijama u gradu, prisustvovanje edukacijama na najrazličitije teme koje potiču zdrave životne izbore svih građana..).
- Projekt Zdravi grad Poreč godinama potiče projektno partnerstvo u zajednici te stvara okruženje za otvorenu, kvalitetnu i poticajnu međusobnu komunikaciju i suradnju profesionalaca, građana, gradske vlasti, udruga, ustanova, građanskih inicijativa odnosno svih sudionika u kreiranju društvenog života i prosperiteta grada naročito u segmentu unapređenja zdravlja.

Ostvaruje suradnju s Gradom i resornim gradskim odjelima u strateškom planiranju za zdravlje te postaje nosilac i koordinator realizacije dugoročnih, razvojnih planova za zdravlje.

ISHODI razvoja projekta :

- Pokretanjem projekta Zdravi grad Poreč stvorene su pretpostavke za sustavno ulaganje u zdravlje građana naše zajednice kao osnovnu pokretačku snagu gospodarskog razvoja Poreča.
- Otvorena je i mogućnost da grad živi sa svojim građanima, kontinuirano ispituje njihove potrebe, formulira jasne prioritete djelovanja za zdravlje te stvara okruženje u kojem se unapređuje zdravlje i socijalna sigurnost građana uopće.
- Osmišljeni su brojni autorski programi za unapređenje zdravlja u zajednici.

"Zdravi grad" Poreč pobjednik Hrvatske mreže zdravih gradova 2008.

Uspjeh projekta Zdravi grad Poreč, kao šampiona prve Lige hrvatskih zdravih gradova provedene tijekom 2008. godine, utoliko je veći što se radi o realizaciji projekta zdravi grad u malom gradu. Baš zbog toga, porečki projekt Zdravi grad svih ovih 15 godina svog postojanja bio utoliko kreativniji i specifičniji!

Utvrđivanje uspješnosti realizacije svakog projekata "Zdravi grad" u Hrvatskoj mreži zdravih gradova, u okviru prve Lige kao objektivnog ocjenjivanja uspješnosti pojedinačnih projekta, odnosilo se na veoma opsežno dokazivanje:

- efikasnog razvojnog puta kroz sve godine djelovanja projekta u nekom hrvatskom gradu,
- strateškog planiranja za zdravlje sa pisanim dokumentima i gradskim razvojnim planovima za zdravlje,
- ostvarivanje međunarodne suradnje i suradnje u Nacionalnoj mreži,
- realizacija projektnog partnerstva struke, politike, građana, NGO-a na razini grada,
- kontinuirana istraživanja kojima se ispituju potrebe građana i na njima temelje lokalni, kontinuirani i dugoročni programi za zdravlje.

Ključni ljudi porečkog projekta uložili su godine rada na utvrđivanje prioritetnih pravaca djelovanja za zdravlje te njihovo oblikovanje u strateške dokumente za zdravlje!

Projektni timovi "Zdravog grada" Poreč kontinuirano ispitujući potrebe svojih građana, iniciraju i realiziraju programe za unaprjeđenje psiho-socijalne komponente zdravlja i podizanje kvalitete života obitelji u zajednici. Pri tom Grad Poreč u najvećoj mjeri osigurava vlastite resurse (prostor, stručne kadrove, opremu, financijska sredstva). Unazad godinu dana projektni ured "Zdravog grada" Poreč djeluje u vlastitom, novom prostoru od 390 m2 koji je za realizaciju svih lokalnih projekta i programa "Zdravog grada" namjenski sagradio Grad Poreč te još jednom potvrdio svoje dugoročno planiranje za zdravlje u zajednici.

"Zdravi grad" Poreč, kao pobjednik prve Lige zdravih gradova 2008., nacionalna koordinatorica, doc. dr. Selma Šogorić opisala je kao projekt koji je tijekom godina primjene osnovnih načela Svjetske zdravstvene organizacije razvio najbolju komunikaciju i suradnju projektnih timova Zdravog grada, gradskih vlasti i građana te da je razvio najveći broj servisa koji osiguravaju lokalnu podršku građanima te tako dugoročno doprinose brizi za zdravlje u zajednici.

Lokalne zajednice, kao Poreč, koje su razvile i dalje razvijaju razne strategije djelovanja za zdravlje, a u okviru njih specifične programe kao odgovor na zahtjeve građana današnjice, stvaraju uvjete za sretniji, dulji, kvalitetniji i zdraviji život, prosperitet i napredak zajednice u cjelini.

Programi u zajednici koji su se razvili u okviru projekta "Zdravi grad" Poreč

Godine djelovanja u gradu (1993. do 2008.) pokazale su da je "Zdravi grad" Poreč projekt koji je najviše od svih gradskih projekata u službi svih skupina građana ovoga grada te koji istinski fokusira ljude i njihove potrebe (djecu i mlade, roditelje i druge odrasle, starije, zdrave i bolesne, čitave obitelji …, potiče rješavanje brojnih važnih pitanja za grad arhitektonske barijere, ispravnost namirnica, kontrola populacije galebova, stvaranje uvjeta za odmor bez rizika i dr.).

Svi programi usmjereni su istom cilju: povećanje kvalitete života i zdravlja u zajednici podržavajući optimalan rast i razvoj građana Grada Poreča te funkcionalnost i socijalnu sigurnost porečkih obitelji.

Autorski programi "Zdravog grada" Poreč su:

1. Savjetovalište za djecu, mlade, brak i obitelj,
2. Ginekološko savjetovalište za mlade,
3. Mladi volonteri Zdravog grada - Vršnjak pomagač,
4. Priprema trudnica i budućih tata za porod,
5. "Biti roditelj" tečaj kvalitetnog roditeljstva,
6. Grupa podrške za roditelje djece s emocionalnim teškoćama
7. Antistres program,
8. Grupa podrške za osobe s invaliditetom,
9. Preventivni program Povjerenstva "Zajedno protiv ovisnosti",
10. Centar za prevenciju i vanbolničko liječenje ovisnosti,
11. Terapijska zajednica za prihvat, praćenje, liječenje i rehabilitaciju ovisnika o alkoholu,
12. Vaninstitucionalni oblici skrbi o starijima:
    - Hospicij kućna skrb,
    - Medicinska rekreacija
13. Ekološko zdravstveni program "Ambrozija opasnost iz prirode".

Program: SAVJETOVALIŠTE ZA DJECU, MLADE, BRAK I OBITELJ

Vrijeme u kojemu živimo izrazito je dinamično, pruža ogromnu količinu informacija i obiluje promjenama. Tranzicija, ratna i poslijeratna događanja, dinamika života koja uzrokuje stres, izlazak žena (majki) iz obitelji i njihovo obnašanje raznih funkcija, poremećeni vrijednosni sustavi… samo su neke od globalnih i lokalnih promjena koje ugrožavaju psihički integritet ljudi

i njihovu socijalnu sigurnost uopće. Ljudi sasvim olako napuštaju sebe i svoj emocionalni svijet, gušeći svoju posebnost i autentičnost kako bi slijedili pojedince, grupe, trendove i tako zadovoljili potrebe za pripadanjem ali i za moći. Čovjek je društveno biće te je potreba za pripadanjem temeljni ljudski motiv koji pretpostavlja da sva ljudska bića teže formiranju i održavanju ugodnog i trajnog interpersonalnog odnosa. Takve promjene i potrebe zahtijevaju cjelovit, složen, dugoročan i sustavan pristup pružanju pomoći i podrške ljudima današnjice.

Neke od metoda izbora u takvoj postavci stanja i potreba svakako su i savjetovanja.

I veoma zdrave, inače dobro prilagođene osobe, u stresnoj situaciji mogu postati neuspješne i trebati pomoć i podršku. Stoga je mogućnost da se, u okviru lokalne zajednice, osiguraju uvjeti za direktni kontakt sa građanima kroz koji se može djelovati na povećanje osjećaja uključenosti, osobne kompetentnosti i funkcionalnosti svake osobe i/ili obitelji, imperativ današnjice i uvjet gospodarskog napretka sredine.

Savjetovanje

Savjetovanje/psihoterapija je proces psihičkog osnaživanja osobe osobe koja se suočava s poteškoćama koje ne može prevladati sama, u cilju postupnog prevladavanja problema i postizanja većeg životnog zadovoljstva.

Bitni elementi savjetovanja su:

- savjetovanje provode osobe specijalizirane za pomaganje drugim ljudima,
- to je specifična metoda pomoći kojom se trenutačno neuspješne osobe osposobljavaju za samostalno i uspješno djelovanje, rješavanje problema te uspješan i zdrav život.
- nudi se pojedincu, parovima, obitelji i grupama.

Savjetovatelji su stručnjaci u pojedinom području, najčešće psiholozi, psihijatri, defektolozi, socijalni radnici.

U savjetodavnom radu koriste se specifične spoznaje, vještine, metode i tehnike ovisno o profesionalnom usmjerenju specifičnim edukacijama savjetovatelja (najčešće realitetna terapija, bihevior-kognitivna terapija, gestalt terapija, psihoanaliza i dr.).

Svrha savjetovanja najčešće je „pomoći ljudima da sami sebi postanu najbolji pomagači“.

Namjena savjetovališta

Kako bi odgovorili na različite potrebe klijenata, Savjetovalište nudi različite usluge savjetodavnog i grupnog rada, edukacije i specifičnih programa.

Osnovna djelatnost Savjetovališta je **savjetodavni rad** s osobama kojima je potrebna podrška i pomoć u rješavanju svakodnevnih životnih problema i poteškoća kako bi podigli razinu kvalitete svog življenja.

Savjetovanje i rad s djetetom može započeti tek nakon pristanka roditelja (po mogućnosti pismenog).

Ukoliko se roditelji djeteta i sami ne uključe u savjetovališni rad najčešće nema dugotrajnog učinka savjetovanja na dijete.
Moguće je razlikovati tip savjetodavnog rada obzirom na:

- broj zahvaćenih osoba (individualno, partnersko, obiteljsko, grupno savjetovanje)
- oblik komunikacije sa korisnicima (direktno i indirektno)
- korisnike (djeca, mladi, odrasli, partneri, obitelji, ovisnici, osobe u kriznim stanjima, zlostavljane osobe …).

Prema vrsti komunikacije sa korisnicima razlikuje se:

- direktni savjetodavni rad - licem u lice
- indirektno - posredstvom nekih medija (telefon, Internet, sredstva javnog priopćavanja).

Razlozi dolaska u Savjetovalište

Gradska savjetovališta su mjesta dostupna svim građanima, naročito onim osobama koje se javljaju za podršku na izrazito ranoj razini osobnog i/ili obiteljskog rizika te stručno djelovanje u odnosu na njih ima znatno veću mogućnost prevencije poremećaja u ponašanju pojedinca ili odstupanja u funkcioniranju obiteljskog sistema. Na taj način građanima se pruža mogućnost korištenja stručnog i dostupnog savjetovališno-informativnog centra kao punkta koji potiče razvoj ljudskih potencijala u našoj zajednici.

Građani se tijekom godine javljaju u Savjetovalište "Zdravog grada" najčešće iz dolje navedenih razloga ali i mnogih drugih:

Djeca - teškoće socijalizacije i adaptacije, teškoće u učenju, poremećaji u ponašanju, razne druge emocionalne teškoće.

Mladi - adolescentne i druge razvojne krize, emocionalne teškoće, problemi socijalizacije i adaptacije, neslaganje s roditeljima, teškoće u učenju, eksperimentiranje sa sredstvima ovisnosti i drugi poremećaji u ponašanju.

Odrasli - predbračni i bračni problemi, loša komunikacija u obitelji, nesklad odgojnih postupaka roditelja, fizičko, seksualno ili psihičko zlostavljanje u obitelji, emocionalni poremećaji kod odraslih.

S postojećim kapacitetom u vidu profesionalnih, financijskih i prostornih resursa u Savjetovalištu se realiziraju sljedeće usluge:

1. savjetovališni rad (u individualnom, obiteljskom, grupnom i savjetovanju u paru)
2. psihološka dijagnostika,
3. edukacijske aktivnosti (predavanja, radionice, prezentacije),
4. psihološka istraživanja,
5. supervizija i evaluacija,
6. izrada edukativno informativnih letaka, brošura i publikacija,
7. osmišljavanje i izrada pisanih projekata, razvojnih planova i strategija za zdravlje.

Tablica 1.

Ukupan broj korisnika Savjetovališta i usluga tijekom 2007. godine

Klijenti po dobi		Ukupan broj klijenata 2007.	Klijenti po spolu		Broj starih klijenata	Broj novih klijenata u 2007. godini	Broj individualnih terapija	Broj obiteljskih terapija	Broj terapija u paru
			M	Ž					
DJECA (do 14 g.)		51	35	16	20	31	622	15	29
MLADI (14-21 g.)	Učenici	22	12	10	9	13	116	8	5
	Studenti	3	2	1	2	1	30	4	1
	Nezaposleni	4	3	1	1	3	20	-	-
	Zaposleni	2	1	1	2	-	24	-	-
MLAĐI ODRASLI (22-27 g.)	Studenti	3	1	2	1	2	11	-	-
	Nezaposleni	2	-	2	1	1	82	-	-
	Zaposleni	12	3	9	2	10	51	3	-
ODRASLI (iznad 28 g.)	Nezaposleni	10	2	8	1	9	66	-	-
	Zaposleni	54	10	44	15	39	377	5	17
	Umirovljenici	7	4	3	2	5	65	-	-
UKUPNO		170	73	97	56	114	1 464	35	52

Legenda:
Obiteljska terapija podrazumijeva uključenost svih članova obitelji
Terapija u paru podrazumijeva, kako bračnu terapiju (par partnera), tako i par u smislu roditelj-dijete

Tablica 2.

Korisnici grupnih oblika rada u Savjetovalištu "Zdravog grada" tijekom 2007. godine

VRSTA GRUPE (korisnici usluga)	Ukupan broj korisnika	Od toga broj trudnica	Br. starih korisnika iz 2006.	Br.novih korisnika u 2007.	Broj ind. savjetov.	Broj savjeto. u paru (partneri)	Br. grupnih susreta
TRUDNICE I PARTNERI Tečaj pripreme za porod	123	67	1	122	4	4	45
Grupa osoba s INVALIDITETOM	15	-	11	4	-	-	45
Grupa roditelja DJECE S EMOCIONALNIM TEŠKOĆAMA	10	-	8	2	-	-	44
ANTISTRES PROGRAM	10	-	-	10	-	-	25
MLADI VOLONTERI-VRŠNJAK POMAGAČ	40	-	-	40	20	-	43
UKUPNO	198	67	20	178	24	4	202

Program: GINEKOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE ZA MLADE

U vremenu informacijskog obilja teško je tvrditi da djeca i mladi ne posjeduju informacije vezane uz spolnost. No, ono što je zasigurno moguće tvrditi je činjenica da u sustavu zdravstva i školstva nedostaje, a vrlo često i ne postoji sveobuhvatan, kontinuiran te stručno osmišljen i praćen spolni odgoj. Drugim riječima, današnja je omladina prepuštena sebi i vlastitim obiteljima u kojima također često izostaje spolni odgoj.

Stoga je ginekološko savjetovalište za mlade specifično savjetovalište kojim se potiče odgovornost u kontekstu spolnog sazrijevanja te zrelo planiranje obitelji. Djevojke, mladići, mladi parovi ili manje grupe javljaju se u terminima rada savjetovališta i informiraju o svemu što ih zanima vezano uz spolnost. U programu se planira i posjet ginekološkoj ambulanti. Posjet ima za cilj da se djevojke upoznaju sa prostorom kako bi se umanjio strah od nepoznatog prije potrebe za prvim ginekološkim pregledom. Tijekom 2007. Savjetovalište je posjetilo 35 mladih.

Program: MLADI VOLONTERI - VRŠNJAK POMAGAČ

Na osnovu teorijskih spoznaja i ispitivanja potreba mladih u našoj lokalnoj zajednici, prije desetak godina osmišljen je specifičan program koji obuhvaća univerzalnu i selektivnu prevenciju *Mladi volonteri Zdravog grada Poreč.*

Temeljem utvrđenih potreba program *Mladi volonteri Zdravog grada* nametnuo se kao izvaninstitucijsko rješenje za sljedeće potrebe mladih (korisnika programa), organizacije "Zdravi grad" Poreč i čitave lokalne zajednice:

1. Pomoć mladima u specifičnim razvojnim fazama (kvalitetno zadovoljavanje potreba u adolescentnom razdoblju, osobni rast i razvoj);
2. Preuzimanje uloge vršnjaka pomagača unutar socijalnih grupa;
3. Iniciranje i provođenje socijalnih akcija u rješavanju konkretnih problema mladih;
4. Promoviranje ideja *Zdravog grada* (Projekt WHO - «zdravlje za sve»);
5. Volontersko uključivanje mladih u aktivnosti "Zdravog grada" i drugih građanskih udruga prema široj lokalnoj zajednici, organiziranje socijalnih akcija;
6. Jačanje zaštitnih faktora u zajednici u cilju prevencije rizičnih ponašanja.

Program *Mladi volonteri Zdravog grada* sustavno obuhvaća mlade Grada Poreča sa ciljem prevencije rizičnog ponašanja, ulaganjem u osobni rast i razvoj mladih te provođenje socijalnih akcija. Zamišljen je kao višegodišnji kontinuirani rad s motiviranim srednjoškolcima. Okruženje u kojem se program provodi je lokalna zajednica. Model je primjenjiv i u radu s grupama u osnovnoj i srednjoj školi.

U viziji rada na programu *Mladi volonteri Zdravog grada Poreč* željelo se djelovati na tri segmenta u lokalnom okruženju:

- Individualnu razinu djelovanja ponuditi mladima program edukacije za ljudsko ponašanje i usvajanje socijalnih vještina u cilju osobnog rasta i razvoja.
- Neposredno okruženje djelovanje na grupu vršnjaka s ciljem pružanja vršnjačke pomoći, reduciranja rizičnih čimbenika i jačanja zaštitnih čimbenika utjecaja vršnjaka.

- Lokalnu zajednicu kroz socijalne akcije i volonterske aktivnosti osmišljene i vođene od strane mladih, a usmjerene kako mladima, tako i drugim skupinama građana.

Program je koncipiran na način da ga mladi prolaze razvojno i kontinuirano u periodu od 2 do 3 godine. Program se realizira već 9. godinu i specifičan je na razini RH, predstavlja autorski projekt voditeljica programa (u više navrata je prezentiran na stručnim skupovima te u stručnoj literaturi-publikacijama).

Kroz edukativni dio mladi usvajaju znanja o ljudskom ponašanju i vlastitom ponašanju kako bi bolje upoznali sebe i zakonitosti ljudskog ponašanja uopće.

Slijedi rad na sebi kroz svladavanje procesa donošenja odluka i jačanja vrijednosti odgovornog ponašanja u odnosu na sebe i druge osobe u bližoj i široj okolini.

Posljednja razvojna faza odnosi se na prenošenje stečenih znanja i pružanje pomoći drugim osobama u vlastitoj sredini (vršnjacima sa razvojnim teškoćama - vršnjak pomagač, invalidnim osobama, starima...) te razvijanje senzibiliteta i spremnosti za humanitarni rad. Educirani mladi volonteri uključuju se u sve akcije na nivou Grada Poreča u kojima mogu biti od koristi (Dječji maskenbal, Porečka bajka, Poreč 24, sportske manifestacije Triatlon, Porečki delfin, stručne konferencije, humanitarne akcije prikupljanje pomoći za bolesne, Svjetski dan zdravlja, Mjesec borbe protiv ovisnosti, Drvored zdravlja, aktivnosti NGO-a i slično).

Višegodišnji rad na programu je pokazao da mladi ljudi imaju velik potencijal i motivaciju da u ovako strukturiranom programu adekvatno djeluju na unapređenje vlastitog zdravlja kao i zdravlja u zajednici.

Evaluacija pilot programa pokazala je uspješnost prema svim općim kriterijima evaluacije (ostvarivanje individualnih ciljeva i napretka, zadovoljstvo članova sudjelovanjem u grupnom radu, visoku razinu ostvarivanja grupnih ciljeva i zadataka i izuzetno dobru kvalitetu socio-emocionalnih odnosa u grupi).

Tijekom 2007. godine u programu je educirano 40 volontera.

Program: PRIPREMA TRUDNICA (I BUDUĆIH TATA) ZA POROD

Program omogućava trudnicama i budućim očevima (ukoliko žele prisustvovati porodu) psiho-fizičku pripremu za porođaj. Tečaj ima za cilj omogućiti ovladavanje tehnikama za kontrolu vlastitog ponašanja u situaciji poroda, osvijestiti mehanizme izbora ponašanja, smanjiti strah od boli u porodu te povećati spremnost za doživljaj prihvaćanja novog člana obitelji.

Program se realizira kroz 5 radionica kojima se obrađuju medicinski i psihološki aspekti porođaja, uče vježbe relaksacije i vježbe disanja za porod. Trudnice se pripremaju za aktivno sudjelovanje u porodu kako bi najviše pomogle sebi i djetetu koje dolazi na svijet. Edukacija na tečaju prilika je za rad sa mladim obiteljima (parovima), koristi jačanju partnerskih veza, doprinosi skladu odnosa i udruživanju partnera u pripremama koje se tiču njihova zajedničkog života, te ih priprema na prihvaćanje novih uloga u brizi za dijete. Parovima se pruža potpora da zajedno sazrijevaju u pripremama za ulogu roditelja te da se zajedno uključe u roditeljsku ulogu. Program se realizira tijekom čitave godine, a grupe se formiraju prema prijavama trudnica i terminu porođaja.

Program realiziraju: psiholog, liječnici i fizioterapeut u prostorima "Zdravog grada".

Program: BITI RODITELJ

Osnovne vrijednosti i znanja stječemo u obitelji. Način na koji komuniciramo naučen je u obitelji. Kakva ćemo ličnost biti i kakvu ćemo obitelj formirati u velikoj mjeri rezultat je odnosa obitelji iz koje dolazimo. Važnost koju obitelj ima za razvoj zdrave ličnosti je nemjerljiva. Ipak, kao da se samo po sebi podrazumijeva činjenica da ljudi znaju kako odgajati djecu da odrastu u zdrave, samostalne i odgovorne osobe.

Roditeljska uloga uvijek je predstavljala veliku odgovornost, međutim, nikada se ona nije teže nosila i nikada nije bila zahtijevnija nego što je danas. Od suvremenog se roditelja očekuje da dobro poznaje razvoj djeteta, da primjenjuje adekvatne odgojne postupke, da koristi i traži nova znanja i vještine. Od roditeljske uspješnosti u odgojnom djelovanju uvelike ovisi na koji će se način dijete razvijati, hoće li imati prilike za razvoj svojih potencijala.

Edukativni program *Biti roditelj* koncipiran je na ciklusu tematskih predavanja (posjedovanje znanja) i pratećih radionica (razvijanje vještina). Novim specifičnim znanjima želimo doprinijeti osvještavanju i jačanju roditelja u sagledavanju utjecaja promijenjenih životnih okolnosti na obitelj, a posjedovanjem raznih vještina utjecati na razvijanje novih navika i selekcijskih obrazaca ponašanja koji će biti efikasniji u odgojnim situacijama. Naglasak u programu *Biti roditelj* je na procesu rasta, razvoja i mijenjanja.

Pretpostavka je da ćemo programom *Biti roditelj* unaprijediti obiteljske odnose, podržati roditelje u rješavanju složenih situacija, a posredno utjecati na daljnji rast i razvoj njihove djece.

Program: GRUPA PODRŠKE ZA RODITELJE DJECE S EMOCIONALNIM TEŠKOĆAMA

Terapijski rad s roditeljima je integralni dio psihoterapije obitelji s konačnim pozitivnim ishodima za dijete. U psihoterapiji djeteta potreban je pozitivan transfer njegovih roditelja. Dijete, najčešće, svojim emocionalnim teškoćama frustrira roditelja jer se roditelj često osjeća krivim zbog psihičkih smetnji svog djeteta.Roditelji doživljavaju bespomoćnost pred nastalim problemom pa im se radom u grupi i grupnom interakcijom uz stručnog voditelja može značajno olakšati i pomoći. U grupu će se uključuju roditelji čija djeca pokazuju emocionalne teškoće: separacije i individualizacije u razvojnom periodu, roditelji bez supružnika, roditelji kod kojih postoji izražen rivalitet među djecom, ljubomora, dosada, osjećaj krivnje i nesigurnosti kod djeteta, odbijanje škole ili strah od škole, emocionalna regresija i druge poteškoće u emocionalnom razvoju. Roditelji se u grupu uključuju dobrovoljno na temelju sugestije i mišljenja stručnih timova CZSS Poreč, "Zdravog grada" Poreč, te stručnih službi vrtića i škola.

Program: ANTISTRES

Ako smo po nečemu već ušli u Europu, onda je to definitivno količina svakodnevnog stresa kojeg proživljavamo. Stoga nema razloga da ne budemo u toku i s njegovom prevencijom. *Antistres program* namijenjen je osobama koje doživljavaju i teško se nose sa stresom u radnom okruženju. Prvenstveni cilj programa je osvještavanje izvora stresa, te kako se zaštiti od njegovog djelovanja, bilo da je riječ o stresu kojeg možemo kontrolirati, ili o stresu koji je izvan naše kontrole.

Prepoznavanje uzroka stresa, učenje strategija nošenja sa stresom ili njegovo prevladavanje, usvajanje socijalnih i komunikacijskih vještina omogućit će lakše uklapanje u radno okruženje, a samim tim povećati sveopće životno zadovoljstvo i kvalitetu života.

Program: GRUPA PODRŠKE ZA OSOBE S INVALIDITETOM

Suportivno - terapijska grupa za osobe s invaliditetom ima za cilj pružanje podrške i savjetovanje osoba s visokim stupnjem invaliditeta različite etiologije, u grupnom obliku rada. Rad u grupi s 10-15 odraslih članova pokazao se vrlo efikasnim za unaprjeđenje psihičke komponente zdravlja osoba s invaliditetom koja znatno utječe i na opće tjelesno funkcioniranje i na psihičku stabilnost osoba s invaliditetom. Grupnim sastancima postiže se zbližavanje članova, stvaranje prijateljstava te potiče topla podržavajuća atmosfera među invalidnim osobama u grupi, kao i u odnosu s terapeutom. Program realiziraju dva suvoditelja, stručna suradnika "Zdravog grada", i to defektologinja i sociologinja.

Program: POVJERENSTVO "ZAJEDNO PROTIV OVISNOSTI"

Temeljem Zaključka Gradskog vijeća Grada Poreča od 21. siječnja 2001. godine, glede osnivanja Povjerenstva za izradu integralnog i dugoročnog Programa prevencije ovisnosti djece i mladeži za Grad Poreč pod nazivom "Zajedno protiv ovisnosti", Gradsko poglavarstvo imenovalo je 21. rujna 2001. godine Povjerenstvo za izradu integralnog i dugoročnog Programa prevencije ovisnosti djece i mladih za Grad Poreč pod nazivom "Zajedno protiv ovisnosti".

Temeljna zadaća Povjerenstva bila je utvrđivanje osnovnih smjernica za izradu i operacionalizaciju programa i financijskog plana "Zajedno protiv ovisnosti". Povjerenstvo predlaže Poglavarstvu Grada Poreča konačan prijedlog preventivnog djelovanja, financijskog plana i operacionalizaciju programa "Zajedno protiv ovisnosti" koji sve do danas postaje i ostaje sveobuhvatni program prevencije ovisnosti djece i mladeži za Grad Poreč. "Zajedno protiv ovisnosti" je kontinurani, dugoročni, razvojni projekt skrbi o djeci i mladima u Gradu, koji objedinjava različite programske aktivnosti i relevantne gradske institucije koje se bave djecom i mladima, u cilju podizanja kvalitete života i zdravlja djece i mladih u Gradu. Program je od prioritetnog značaja za Grad, te ga Gradsko vijeće Grada Poreča podržava kao svoje dugoročno opredjeljenje u skrbi o djeci i mladima u Gradu. Oko programa su okupljeni predstavnici svih relevantnih institucija Grada Poreča koje se bave djecom i mladima, a program preventivnog djelovanja kojeg osmišljavaju jedinstven je u RH.

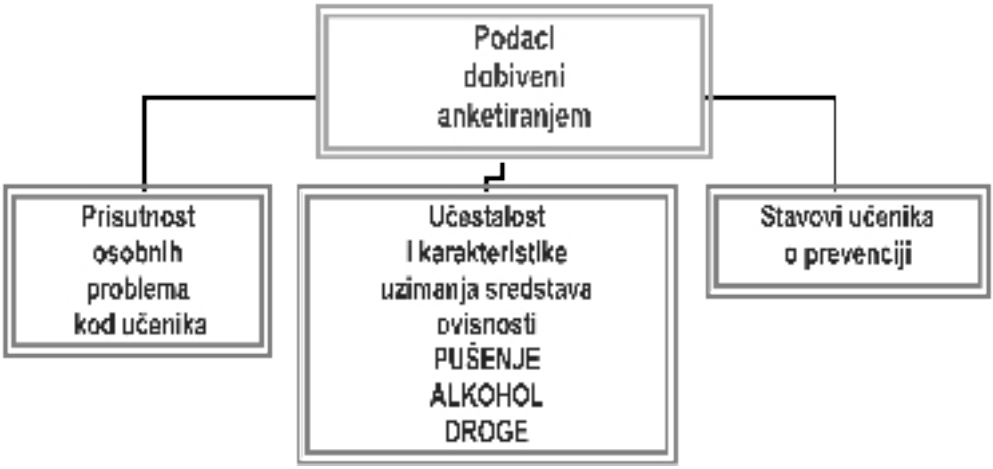
Operativa Povjerenstva povjerena je „Zdravom gradu" te su stručni timovi Povjerenstva nastavili realizirati preventivne aktivnosti u suradnji s projektnim uredom „Zdravog grada". U Poreču se preventivni programi provode od 1994. godine, a u sklopu istih kontinuirano praćenje pojavnosti ovisnosti kod djece i mladih Poreštine. Poreč je jedini grad u Istri, a i šire, koji već 14 godina kontinuirano provodi istraživanja o pojavnosti ovisnosti, te već može govoriti o postojećim trendovima.

ISTRAŽIVANJE O POJAVNOSTI OVISNOSTI

Prikaz rezultata posljednje provedene ankete o pojavnosti ovisnosti 2006.
Nosilac istraživanja: Povjerenstvo "Zajedno protiv ovisnosti"
i "Zdravi grad" Poreč

Tijekom školske godine 2005./06. provedena je anketa o pojavnosti ovisnosti. Anketom je bilo obuhvaćeno 399 učenika 7. i 8. razreda Osnovne škole Poreč, Osnovne škole Tar, Osnovne škole Lovreč i Talijanske osnovne škole Bernardo Parentin, te 464 učenika prvih i završnih razreda Srednje škole A. Štifanića i Srednje škole M. Balote.

Shema 1.

Podaci iz ankete:

- 80% učenika procjenjuje zdravlje kao najveću vrijednost u životu.

Osobni problemi:

- 66% učenika izjavljuje da ima osobnih problema,
- obzirom na vrstu problema, najviše učenika (47%) ima problema u vezi sa školom (školski uspjeh, preopterećenost…),
- ostali problemi odnose se na odnos sa roditeljima (22%), društvom (17%) i samim sobom (23%).

U rješavanju **osobnih problema** većina učenika obratila bi se:

- roditeljima (54%),
- prijateljima (46%),
- mali postotak stručnim osobama i učiteljima u školi.

Podaci iz ankete o **pušenju duhana:**

Povremeno ili redovito puši

- 11,9% učenika VIII. raz. osnovne škole (2002. g. - 23%),
- 45,9% učenika zav. raz. srednje škole (2002. g. - 45%).

U završnim razredima osnovne škole puši 30% više dječaka u odnosu na djevojčice. U završnom razredu srednje škole **puši više djevojaka** (49,6%) u odnosu na muške vršnjake (40%). Više od 5 cigareta dnevno puši 12% učenika.

Podaci iz ankete o **konzumiranju alkohola:**

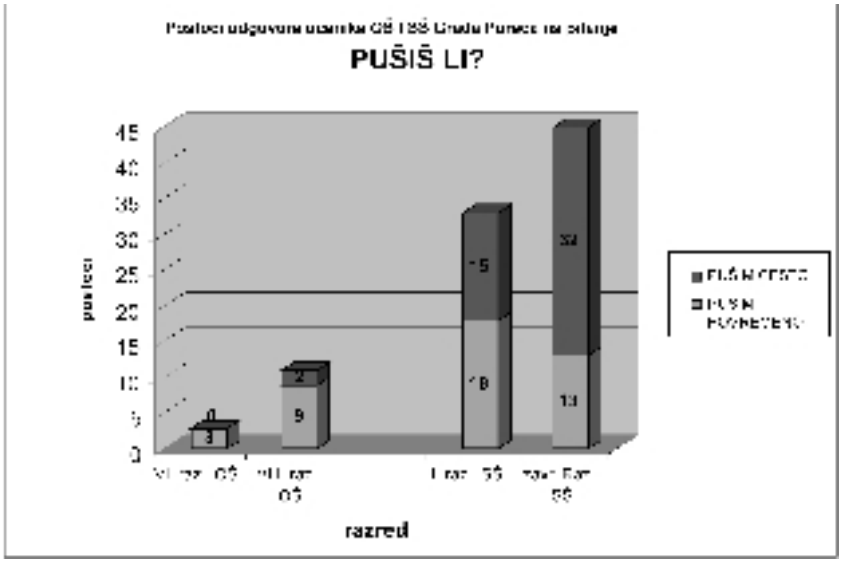
Povremeno ili često konzumira alkohol (vikendom i/ili svaki dan):

- 10% učenika VIII. raz. osnovne škole (2002.g. - 20%),
- 53,7% učenika zav. raz. srednje škole (2002.g - 47%).

Pet puta više dječaka VII. i VIII. razreda osnovne škole pije u odnosu na svoje vršnjakinje.

Na kraju srednje škole postotak muških i ženskih ispitanika koji piju vikendom je gotovo izjednačen (44.6% ženskih i 51,8% muških). Muški ispitanici značajno češće piju svakodnevno (13% muških u odnosu na 1,7% ženskih ispitanika).

Grafikon 1.

Opijanje

Jednom ili više puta bilo je pijano:

- 32% učenica i 44% učenika OŠ,
- 69,3% učenica i 87,2% učenika završnih razreda SŠ.

Često se opija:

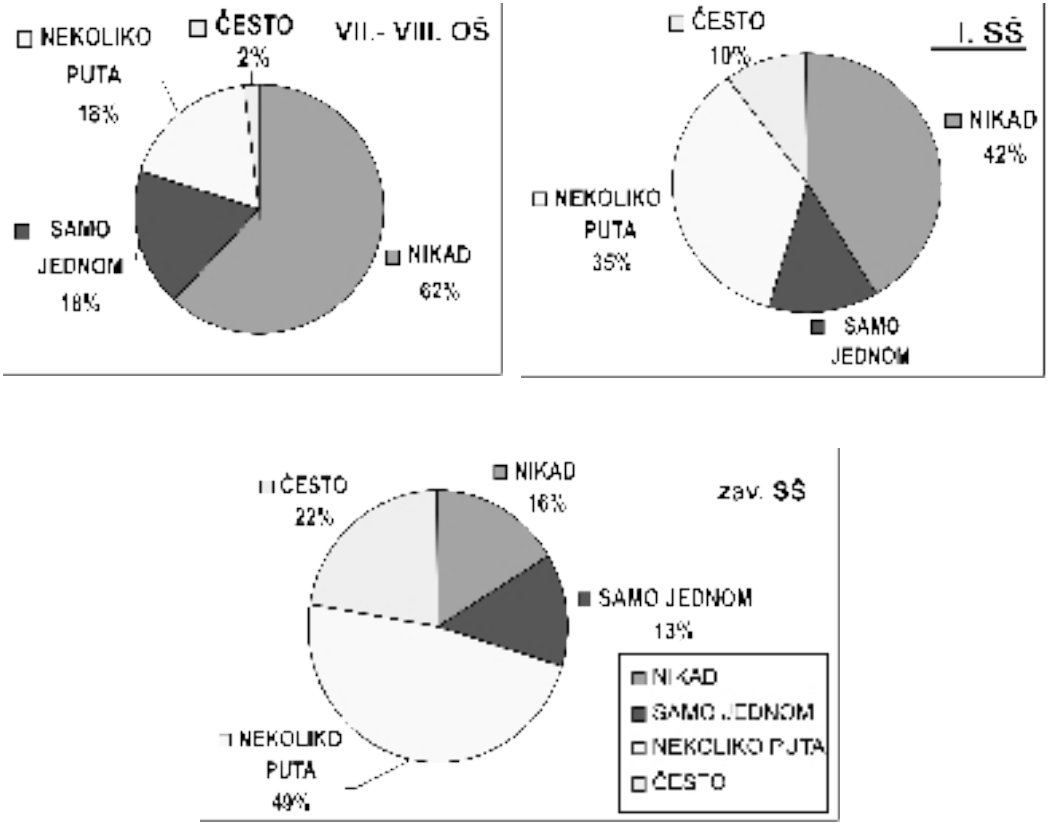
- u završnim razredima SŠ 15% ženskih ispitanika i 31,8% muških ispitanika.

U odnosu na ispitivanje unatrag tri godine:

- raste broj učenika koji se povremeno ili često opijaju

Grafikon 2.

Postoci odgovora na pitanje "**Jesi li ikada bio pijan/a?**"

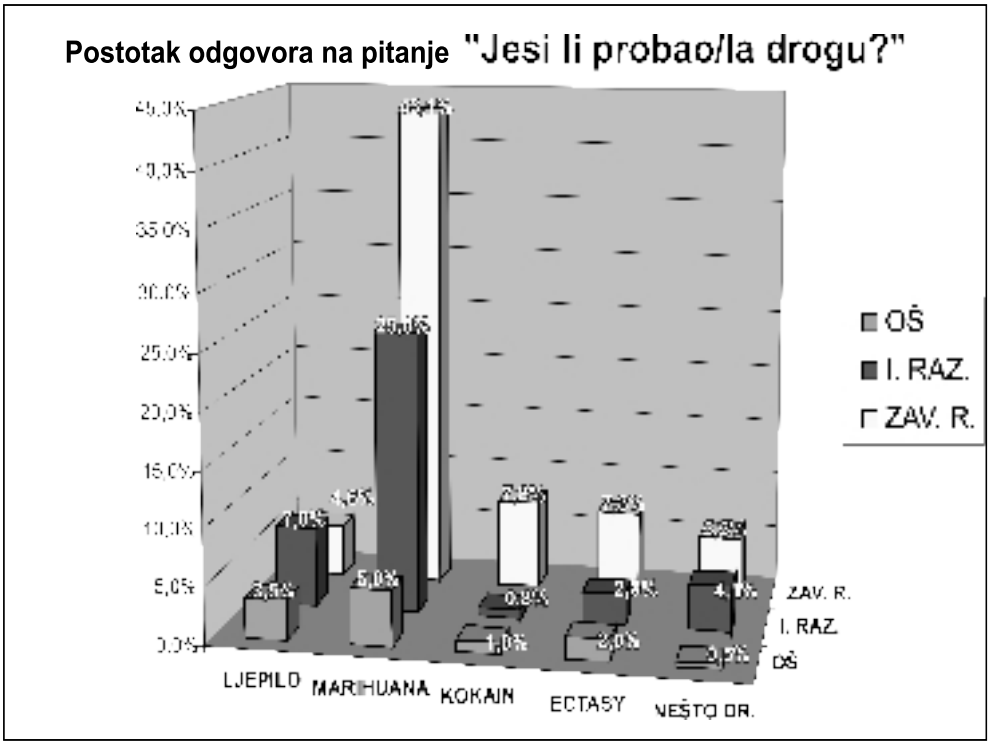
Eksperimentiranje s ilegalnim sredstvima ovisnosti:

- 13,5% učenika VIII. razreda osnovne škole probalo je neku ilegalnu drogu najčešće marihuanu - (prije tri godine 15%),
- 43% učenika završnih razreda srednje škole probalo je drogu najčešće marihuanu (prije tri godine 45%).

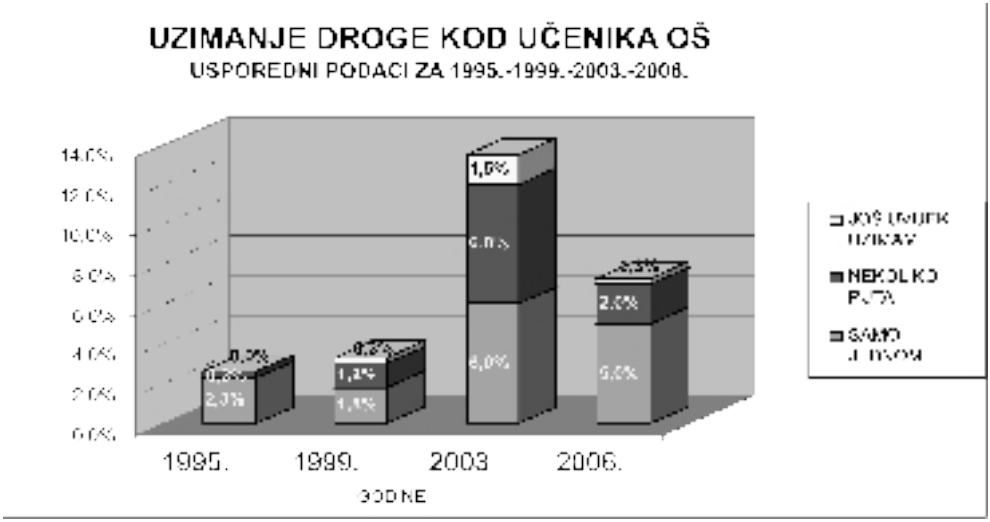
Primjećuje se blagi pad eksperimentiranja s ilegalnim sredstvima ovisnosti u odnosu na prošlo razdoblje.

Do kraja srednje škole izjednačava se broj muških i ženskih ispitanika koji su više puta konzumirali neku ilegalnu drogu (28% ž i 30,6% m).

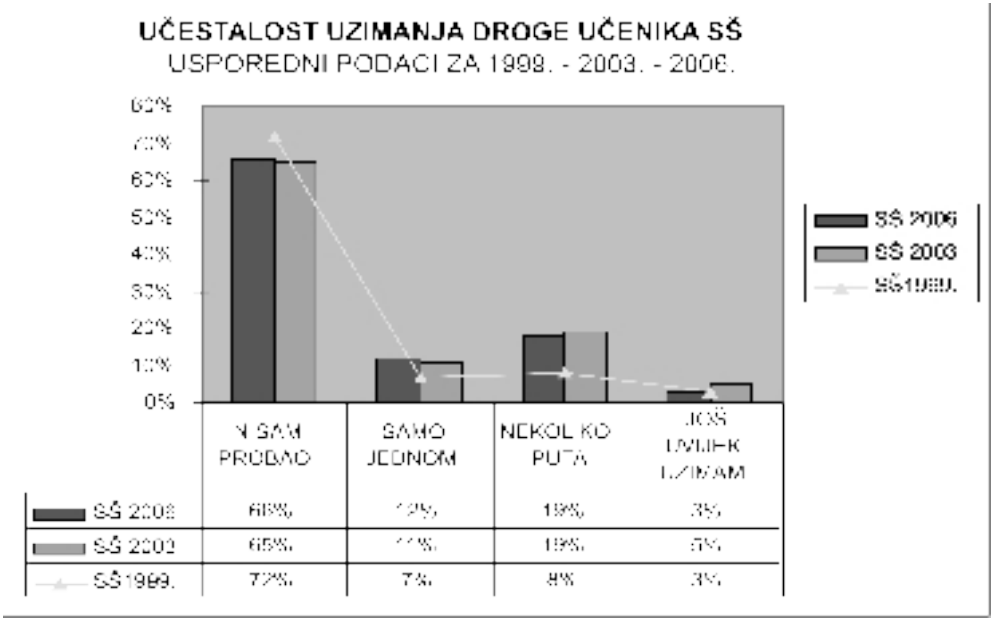
Grafikon 3.

Grafikon 4.

Grafikon 5.

Kao razloge zbog kojih započinju uzimati drogu mladi najčešće navode: radoznalost (46%), na nagovor prijatelja (42%), zbog pripadnosti grupi (36%), u nešto manjem postotku zbog problema, samodokazivanja.

UTVRĐENI TRENDOVI PRAĆENJEM POJAVNOSTI OVISNOSTI U POREČU

Obzirom na ispitivanje unatrag 3 godine:

- manji je broj učenika mlađe dobi (OŠ) koji eksperimentiraju s legalnim i ilegalnim sredstvima ovisnosti,
- konzumiranje duhana i droga na srednjoškolskom uzrastu se ustalilo,
- značajno je porastao broj učenika koji piju vikendom i koji se često opijaju.

Obzirom na spol

- za ženske ispitanike zamjećuje se porast konzumiranja svih vrsta ovisnosti, te se razlika među spolovima smanjuje. Osobito se za ženske ispitanike povećava učestalost pijenja i opijanja.
- muški ispitanici u većem postotku konzumiraju legalna i ilegalna sredstva ovisnosti. Veći postotak ženskih ispitanika zamjećuje se jedino u pušenju i to pri završetku srednje škole.

Obzirom na dob

- raste učestalost konzumiranja svih sredstava ovisnosti,
- u dječaka i djevojčica je pijenje i opijanje sve češće u mlađoj dobi,
- kritičan je prijelaz iz osnovne u srednju školu.

Obzirom na sredstvo ovisnosti

- od ilegalnih sredstava učenici najviše eksperimentiraju s marihuanom, uporaba marihuane gotovo je jednaka ukupnoj uporabi droga u životu,
- svaki drugi učenik je do kraja srednje škole probao barem jednom marihuanu, svaki dvanaesti kokain, svaki trinaesti ecstasy,
- jedan posto učenika eksperimentira s heroinom.

Program: CENTAR ZA PREVENCIJU I VANBOLNIČKO LIJEČENJE OVISNOSTI

Zlouporaba droga u Poreču i na Poreštini ima tradiciju dugu već gotovo 20 godina i Poreč je bio drugi grad u Istri, nakon Pule, u kome je izbila epidemija heroinske ovisnosti. Poreč je kao turistički centar u kojem se sredinom 80-tih "okretao novac", organizirani kriminal tadašnje države prepoznao kao odlično mjesto za razvoj biznisa. Naši najstariji pacijenti mogu detaljno opisati putove opskrbe heroinom direktno iz Beograda, Niša i drugih lokaliteta „balkanske rute".

Od prvih slučajeva do danas problem ovisnosti o drogama u Poreču je prošao kroz tri faze:

- **prva, od 1987. do 1991**., kad je epidemija tinjala i broj je rastao postepeno,
- **druga, od 1991. do kraja 90.-tih**, kad je bila kulminacija problema,
- **treća, od 2001. do danas**, kad se može govoriti o stabilizaciji stanja i stagnaciji heroinske ovisnosti.

Poreč je bio prvi grad u RH koji je pokrenuo samostalni gradski program prevencije i liječenja ovisnosti. Bez pomoći državnih ili regionalnih tijela, koristeći samo stručnu pomoć ekipe prof. Sakomana, Poreč je stvorio stručnjake, pronašao prostor i odvojio sredstva za rad Centra, koji je započeo s djelovanjem 1995. godine.

Fond „Zdravi grad" ima danas karakteristike pravog centra za mentalno zdravlje, kakvog još uvijek nema ni jedan drugi grad u zemlji.

Centar nije nositelj preventivnih aktivnosti, budući da u okviru Fonda „Zdravi grad" postoji poseban projekt "Zajedno protiv ovisnosti", koji se cjelovito bavi prevencijom, ali su suradnici Centra uključeni u rad Povjerenstva za praćenje projekta, kao i u provođenje preventivnih aktivnosti kad god je to potrebno.

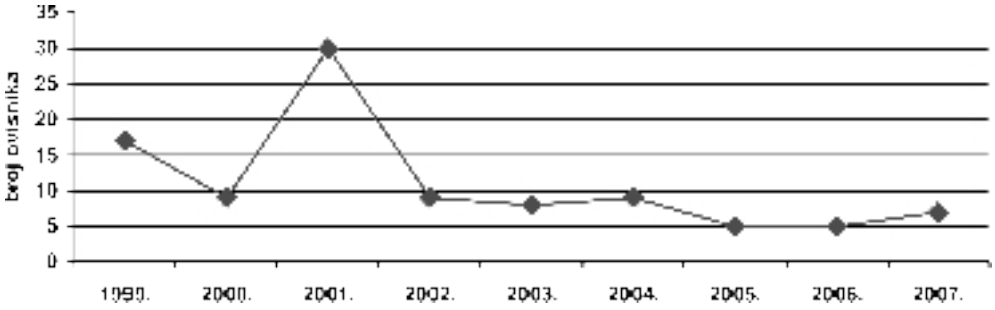
Centar je kroz djelovanje duže od desetljeća akumulirao znanje i iskustvo, afirmirao se kod pacijenata i njihovih obitelji i prema svim pokazateljima najveći broj ovisnika na našem području se javio u Centar. Broj pacijenata koji se javljaju je praktički konstantan kao i broj usluga. To, osim o radu Centra, govori i o stanju ovisnosti na području Grada i Poreštine.

Stanje ovisnosti na području Poreča

Svi pokazatelji, kao i podaci koji se dobivaju od policije, Centra za socijalnu skrb, samih ovisnika i njihovih obitelji, upućuju na zaključak da problem ovisnosti u Poreču stagnira i da nije bitno promijenjen u odnosu na proteklih nekoliko godina. Nema pojave značajnijeg konzumiranja novih droga. Najčešće se i dalje konzumira marihuana, a prema podacima policije, sve se više koristi kokain. Jedan od najvažnijih podataka za procjenu trenda je podatak o novoregistriranim ovisnicima.

Grafikon 6.

Broj novoregistriranih heroinskih ovisnika sa područja Grada Poreča od 1999. do 2007. godine

Tablica 3.

Broj novoevidentiranih ovisnika i eksperimentatora u 2007. godini

Mjesto stanovanja	Broj novih ovisnika u 2007.	Broj novih eksperimentatora u 2007.
Ukupno	**46**	**16**
Poreč	7	4
Vrsar	2	2
Novigrad	1	4
Umag	7	2
Buje	5	2
Pazin	-	1
Buzet	-	-
Labin	2	-
Rovinj	2	-
Motovun	4	-
Hrvatska	15	-
Stranci	1	-

O stanju u Poreču indirektno govore i podaci o svim novoevidentiranim u Centru, iz kojih je moguće usporediti stanje u Poreču sa stanjem u drugim okolnim mjestima. Treba naglasiti da samo pacijenti sa sjeverozapadnog dijela Istre gravitiraju i, u pravilu, se javljaju u porečki Centar, dok ostali u pravilu odlaze u centar u Puli.

Tablica 4.

Broj usluga u Centru od 2000. do 2007. godine

Godina	Broj individualnih savjetovanja	Broj obiteljskih savjetovanja	Ukupno
2000.	438	182	620
2001.	516	311	827
2002.	625	251	876
2003.	729	183	912
2004.	971	292	1263
2005.	910	309	1219
2006.	964	340	1304
2007.	974	303	1277

Tablica 5.

Broj korisnika usluga Centra tijekom 2007. i broj savjetodavnih usluga u individualnom i obiteljskom radu po mjestu stanovanja

Mjesto stanovanja	Broj	%	Broj individualnih savjetovanja	Broj obiteljskih savjetovanja
Ukupno	**208**	**100**	**974**	**303**
Poreč	65	31,2	328	111
Vrsar	28	13,5	104	44
Novigrad	16	7,7	81	27
Umag	34	16,3	169	49
Buje	19	9,1	97	29
Pazin	9	4,3	34	14
Buzet	1	0,5	5	-
Labin	3	1,4	14	4
Motovun	5	2,4	22	8
Rovinj	3	1,4	17	4
Hrvatska	23	11,0	98	13
Stranci	2	0.9	5	-

Tablica 6.

Prikaz ishoda liječenja heroinskih ovisnika u porečkom Centru od početka rada do 2007. godine

	Poreč	Vrsar	Druge općine Poreštine	Drugi dijelovi Istre	Ukupno	Ukupno %
Apstinenti do 6 mjeseci	2				2	0,6
Apstinenti preko 6 mj.	3			2	5	1,5
Apstinenti preko 2 godine	9		2	5	16	4,9
Apstinenti preko 5 godina	27	5		9	41	12,5
Detoksifikacija	3			4	7	2,1
Održavanje na buprenorfinu - metadonu	44	19	4	54	121	36,8
U komuni	3			7	10	3,0
U zatvoru	6			5	11	3,3
U inozemstvu	5	2	2		9	2,7
Odselio- nepoznato	13	6	1	43	63	19,1
Bez poboljšanja, redovito uzima droge	6	4	1	4	15	4,6
Umrli	14	2	1	12	29	8,8
UKUPNO	**134**	**39**	**10**	**145**	**329**	**100**

Budući da najveći broj korisnika ostaje u kontaktu sa Centrom, imamo i uvid u rezultate liječenja i stanje naših pacijenta nakon dugog perioda. Dobivamo tako uvid u težinu problema ovisnosti za pojedinca, ali i za zajednicu. Ova tablica prikazuje i koliki broj pacijenata, od onih koji su se javili, do sada uspješno rješava svoj problem ili ga održava bitno manjim od onog s kakvim su se javili u liječenje.

Smrtnost ovisnika

U 2007. sa područja Poreča i Poreštine od predoziranja nije umro niti jedan ovisnik, ali je jedan umro od bolesti.

HIV, AIDS, hepatitisi

Još uvijek na području Poreča i Poreštine nije zabilježen niti jedan slučaj HIV pozitivnog ovisnika, a postotak oboljelih od hepatitisa C i B je kod novoevidentiranih ovisnika u padu. S obzirom da je od početka 2007. liječenje hepatitisa C besplatno i za ovisnike o drogama koji su apstinenti ili stabilni na terapiji, veliki broj naših pacijenta se odlučuje na liječenje.

Prezentacija:

U 2006. je uslijedilo značajno priznanje voditelju Centra, što je ujedno priznanje i za rad Centra. Radi se o nagradi EUROPAD-a, (European Opiate Addiction Treatment Association - Europske udruge za liječenje opijatske ovisnosti), koja se dodjeljuje stručnjacima za liječenje ovisnosti koji su doprinijeli kvaliteti liječenja ovisnosti na europskom nivou. U obrazloženju nagrade se ističe doprinos promociji liječenja ovisnosti u općoj medicini, te unapređenju liječenja opijatske ovisnosti u jugoistočnoj Europi. Nagrada je uručena za vrijeme kongresa EUROPAD-a koji je održan od 6. do 8. listopada u Bratislavi.

Podaci za 2007. godinu dobiveni od dr. Ante Ivančića, voditelja Centra za vanbolničko liječenje ovisnosti

Program: TERAPIJSKA ZAJEDNICA ZA PRIHVAT, LIJEČENJE I REHABILITACIJU OVISNIKA O ALKOHOLU

Alkoholizam je najveći javno zdravstveni problem, te mu je potrebno dati prioritet.

U Hrvatskoj ima 250 000 alkoholičara. Uz svakog alkoholičara, u prosjeku, od posljedica njegovog pijenja pate još tri osobe. Ukupan broj onih koji pate iznosi, dakle, četiri puta više, tj. oko milijun osoba, što je gotovo četvrtina ukupnog stanovništva Hrvatske.

Iz navedenog proizlazi:

- 6% ukupnog stanovništva pati od alkoholne bolesti,
- 20% prekomjerno pije i blizu je ovisnosti-bolesti,
- 50% djece do 15 godina bilo je barem jednom pijano (djeca danas počinju piti između 10. i 12. godine života),

- 50% smrtnih slučajeva u prometu događa se pod utjecajem alkohola,
- 20% alkoholičara ima i neku drugu-e kroničnu bolest,
- sve više je žena alkoholičara,
- na bolnička liječenja troše se ogromna sredstva, a postižu mali rezultati (jedno bolničko liječenje jednog bolesnika iznosi i do 20.000 kn).

Pojavnost ovisnosti o alkoholu za Poreštinu:
- ukupan broj bolesnika - 1873
- ukupan broj ugroženih (sa članovima obitelji) 7488

Tablica 7.

Novi ovisnici tijekom 2007. godine po općinama

Općine i gradovi	Broj novih ovisnika	Broj članova obitelji		Motivacijski postupak		Uključeni u liječenje 2007.	Neprihvaćeno liječenje
		Odrasli	Djeca	Individualni	Obiteljski		
Poreč	5	-	-	7	6	3	2
Višnjan	7	-	-	12	7	1	6
Vižinada	1	1	-	2	1	-	1
Kaštelir	1	1	-	-	3	-	1
Novigrad	1	2	2	2	14	1	-
Pazin	3	2	3	6	7	1	2
Druge općine	2	2	1	1	5	1	1
Ukupno	20	8	6	30	43	7	13

Tablica 8.

Broj ovisnika-apstinenata tijekom 2007. godine

	Br. ovisnika	Apstinencija					Recidiv		Nisu prihvatili liječenje	Odselili	Uspješna rehabilitacija
		Do 6 mj.	Preko 6 mj.	Preko 2 g.	Preko 5 g.	Preko 10 g.	Uz liječenje	Napustili liječenje			
Poreč	22	3	5	7	3	2	2*	1	2		20
Vrsar	2			1							1
Višnjan	10	1	1	2					6		4
Vižinada	1								1		-
Kaštelir	3		1		1				1		2
Sv. Lovreč	1				1						1
Tar	1			1							1
Novigrad	3	1		2						1*	3
Pazin	4		2						2		2
Druge općine	2	1							1		1
Ukupno	49	6	9	13	5	2	2*	1	13	1*	35

* apstinira

Tablica 9.

Ovisnici o alkoholu i članovi obitelji uključeni u liječenje, te broj usluga Terapijske zajednice tijekom 2007. godine

Broj korisnika/ Grad-Općina	Ukupni broj klijenata 2007.	SPOL		Broj novih korisnika		BROJ ČLANOVA OBITELJI		Broj samaca	TERAPIJSKI POSTUPCI		
		M	Ž	M	Ž	Odrasli	Djeca		Broj individ. terapija	Broj obiteljskih terapija	Broj više obiteljskih terapija
Poreč	72	27	44	2	4	18	18	3	38	21	52
Vrsar	9	5	4			7	-				
Višnjan	25	11	14	5	2	13	2	2	9	8	
Vižinada	2	1	1	1	-	1	-		1	2	
Kaštelir – Labinci	8	3	5	1	-	3	2		1	4	
Sv. Lovreč	2	1	1			1					
Tar-Vabriga	3	1	2			1	1		1	3	
Novigrad	7	2	5	1	-	2	2		2	16	
Pazin	10	3	7	2	1	3	3	1	8	8	
Druge općine	5	2	3	2	-	2	1	1	1	5	
UKUPNO	**143**	**56**	**87**	**14**	**7**	**51**	**29**	**7**	**61**	**67**	**52**

Podaci za 2007. godinu dobiveni od dr. Ivana Jovanovića, voditelja Terapijske zajednice

Vaninstitucionalna skrb o strijim osobama

Program: HOSPICIJ KUĆNA SKRB

Krajem 90-tih godina u okviru projekta "Zdravi grad" Poreč započinje intenzivna inicijativa za poticanje programa skrbi o starim i nemoćnim osobama Poreča. Ovu inicijativu i novi programski segment "Zdravog grada" pokreće dr. Nino Basanić, stručni voditelj programa za stare pri "Zdravom gradu". U okviru navedenog, voditelj formira novi stručni tim "Zdravog grada" koji ima za cilj pokretanje i realizaciju programa za ovu populacijsku skupinu u okviru postojećih resursa Grada Poreča. 1998. godine iz projektnog ureda "Zdravog grada" provedeno je prvo istraživanje potreba starih pod nazivom "Stavovi i vrijednosti seniora Poreštine". Voditeljica istraživanja bila je, tada nova stručna suradnica "Zdravog grada", sociologinja Sandra Ćakić-Kuhar. Nakon prezentacije rezultata istraživanja, stručni tim "Zdravog grada" započinje s pripremama programa sustavnog organiziranja vaninstitucionalne skrbi za starije osobe na području Grada Poreča s ciljem iniciranja operativnih aktivnosti i programa za pomoć starijim i nemoćnima i prije stvaranja uvjeta za institucionalnu skrb o starijim osobama.

Operativna realizacija programa Hospicij započela je 2003. godine. Program je obuhvatio najprije najugroženiji segment starije populacije, bolesnike u terminalnoj fazi ili fazi privremene/trajne neautonomnosti izazvane bolešću ali s idejom postepenog uvođenja različitih gerontoloških aktivnosti na primarnoj i sekundarnoj razini prevencije primjerenih osobama starije dobi (rekreacija za starije, program kluba za starije...i dr.).

Program "Hospicij - kućna skrb", iniciran i osmišljen u okviru projekta "Zdravi grad", realiziran je u segmentima zdravstvenog, socijalnog i psihološkog aspekta skrbi o terminalnim i neautonomnim bolesnicima.

Program je u najvećoj mjeri financiran iz proračuna Grada Poreča, a u manjoj mjeri iz proračuna Istarske županije i okolnih općina Poreštine.

Tablica 4.

Financiranje programa Hospicij - kućna skrb iz proračuna Grada Poreča 2004. - 2007.g.

Godina	Plan ukupni		Iz proračuna Grada Poreča	
	Planirano	Ostvareno	Planirano	Ostvareno
2004.	234.000,00	188.766,00	153.500,00	153.255,00
2005.	259.900,00	217.289,00	163.900,00	163.289,00
2006.	304.900,00	282.639,00	183.900,00	183.900,00
2007.	308.900,00	*	183.900,00	183.900,00

* Nedostaju konačni podaci zbog nepostojanja podataka za pojedine jedinice lokalne samouprave (JLS)
Izvještaj stručnog tima Hospicij kućna skrb 2004.-2006. godina

Program: MEDICINSKA REKREACIJA ZA STARIJE PO MJESNIM ODBORIMA

Program medicinske rekreacije za starije provodi se od travnja 2006.g. po mjesnim odborima Grada Poreča koji imaju zadovoljavajuće prostorne uvjete za provođenje programa. Medicinska rekreacija pod vodstvom višeg fizioterapeuta organizirana je dva puta tjedno po sat vremena. Vidljiv je trend povećanja broja polaznica programa, koje kroz program ostvaruju i sve brojnije socijalne kontakte, te smanjuju vlastitu socijalnu izolaciju i osamljenost.

Tablica 5.

Broj redovitih polaznica medicinske rekreacije u 2006. 2007.

MJESNI ODBOR	Broj polaznica u 2006.g.	Broj polaznica u 2007.g.
MO Anka Butorac	29	32
MO Baderna	12	12
SRC Palestra	22	77
MO Fuškulin	25	26
MO Nova Vas	19	26
UKUPNO	**107**	**173**

Mjesečne evidencije Gerontološkog centra Poreč

Program: "AMBROZIJA - opasnost iz prirode"

Posljednjih 30-tak godina zapadni svijet postaje svjestan pandemije alergijskih bolesti prvenstveno dišnog sustava koje su uvjetovane inhalacijskim, dišnim alergenima.

Takozvani "alergijski marš" zajednički je naziv za progresiju alergijskih oboljenja od djetinjstva do odrasle dobi.

Trenutno svaki deseti građanin RH boluje od alergije dišnog sustava. Pokazatelji za Grad Poreč ukazuju na najveći pobol stanovništva našeg grada upravo od bolesti dišnog sustava u periodu od djetinjstva do odrasle dobi (vidi stranu 84 do 86). Poseban problem današnjice predstavljaju razne alergijske reakcije pa tako i one koje se javljaju uslijed širenje biljke ambrozije u priobalju. Tijekom proteklih godina evidentirano je da polen ambrozije izaziva ozbiljne zdravstvene probleme stanovništvu Slavonije i sjeverne Hrvatske te je njegovo širenje uz hrvatsku obalu važno preduhitriti i umanjiti utjecaj njezina polena na smetnje dišnog sustava u ljetnim mjesecima.

Ambrozija je na području Istre i Poreštine identificirana i postoji. Polen ambrozije se oslobađa u toku cvatnje biljke, od srpnja do rujna mjeseca, dakle u špici turističke sezone, pa u tom periodu može ugrožavati stanovnike Grada Poreča ali i turiste. Poznato je da je ambrozija biljka koja uzrokuje ozbiljne alergijske smetnje s naglašenim teškoćama disanja.

Biljka ambrozije najčešće raste na ruralnim staništima (uz putove, ceste, željezničke pruge, po naseljima), na obrađenim površinama (usjevi kukuruza, soje, šećerne repe, suncokreta, povrtnjaci i dr.), u gradskim vrtovima, na neobrađenom zemljištu, po strništima i uz obale rijeka. U povoljnim uvjetima, jedna biljka ambrozije proizvede i do 60 000 sjemenki, koje su vrlo otporne i mogu zadržati sposobnost klijanja više od 30 godina. Širenje ambrozije odvija se pod utjecajem čovjeka: prenošenje sjemenja koje sadrži plodiće ambrozije kao neželjenu primjesu te željezničkim i cestovnim prometom. Građani je najčešće ne poznaju i ne znaju za njen štetni utjecaj na zdravlje.

Osnovni zadatak ovog zdravstveno - ekološkog programa, u okviru projekta "Zdravi grad" Poreč je sustavno uklanjanje biljke ambrozije, odnosno smanjenje koncentracije njezinog polena u zraku ispod 20 zrnaca u m3 zraka. Sadržaj programa za Grad Poreč uključuje screening biljke ambrozije (kartiranje), mjerenje koncentracije polena u zraku, organizirano uništavanje korova i trajnu senzibilizaciju, edukaciju i informiranje stanovništva o karakteristikama biljke, potrebe njezina suzbijanja te o postignutim rezultatima projekta. U program se uključuju profesionalci te brojni volonteri (građani, učenici iz školskih eko grupa, izviđači, lovci, poljoprivrednici…).

4.3. PARTNERSTVO S ISTARSKOM ŽUPANIJOM NA PROJEKTU "ZAJEDNICE KOJE BRINU KAO MODEL PREVENCIJE POREMEĆAJA U PONAŠANJU DJECE I MLADIH"

Znanstveni projekt "Zajednice koje brinu kao model prevencije poremećaja u ponašanju" nastao je kao rezultat dugogodišnjih stručnih i znanstvenih istraživanja u području prevencije poremećaja u ponašanju djece i mladih na Sveučilištu u Zagrebu, Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu, Odsjeku za poremećaje u ponašanju, odnosno u novije vrijeme u osnovanom Centru za prevencijska istraživanja Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta. Projekt je prihvatila i financijski podržala Istarska županija jer je Istra regija koja čitav niz godina intenzivno ulaže vlastite resurse (ljudske, prostorne, financijske) u programe prevencije poremećaja u ponašanju djece i mladih. Tako je projekt "Zajednice koje brinu" iniciran u Istri kao prvoj Hrvatskoj regiji u kojoj se provodi. Nosilac projekta je Edukacijsko - rehabilitacijski fakultet i prof. dr. Josipa Bašić, renomirana znanstvenica na području prevencije u RH i šire.Projekt je za Istru iniciran i provodi se u suradnji s Upravnim odjelom za zdravstvo i socijalnu skrb Istarske županije ispred kojeg su odgovorne osobe, pročelnica odjela, prim. dr. Romanite Rojnić te stručna savjetnica Sonja Grozić Živolić.

Ključne riječi ovog projekta su: otporna djeca, zdravi mladi, mladi"u-riziku", rizični i zaštitni čimbenici, prevencija poremećaja u ponašanju djece i mladih, osnaženi roditelji i obitelji, kvalitetni vrtići/škole, zajednice koje podupiru pozitivan razvoj mladih, zajednice u prevenciji poremećaja u ponašanju. Na toj osnovi postavljen je i cilj projekta: izrada modela prevencije poremećaja u ponašanju koji će biti implementiran u lokalnu zajednicu te opisan kroz pozitivan razvoj, osnažene obitelji, vrtiće/škole koje promiču zdravlje, učenje i zaštitu, zajednice koje brinu. Na osnovu navedenih uvida zadatak je projekta predložiti sveobuhvatne prevencijske intervencije, odnosno model "Zajednice koje brinu" ili "Zajednice u prevenciji poremećaja u ponašanju" za istarske lokalitete

Navedeni projekt se u Istarskoj županiji provodi od kraja 2002. godine. Grad Poreč je od samog početka uključen u projekt. Koordinatorica projekta za Poreštinu je Tihana Mikulčić, soc. pedagoginja dok su porečki profesionalci uključeni u stručne timove putem kojih se projekt realizira za područje Istre.

4.4. SKRB O STARIJIMA I NEMOĆNIM OSOBAMA

Osnovna obilježja stanovništva Grada Poreča prema popisu 2001.g. pokazuju da Grad Poreč, obzirom na starost stanovništva, slijedi trendove uobičajene u ostatku Hrvatske. Prema popisu stanovništva iz 2001.g., na području Grada Poreča živjelo je ukupno 17460 stanovnika, dok je 2078 stanovnika bilo starije od 65 godina, što znači da je udio starijih od 65 godina u ukupnom stanovništvu 11,9%. Prosječna starost u Gradu Poreču iznosila je 37,9 godina, što je nešto bolje od prosjeka Republike Hrvatske (41 godina). Indeks starenja je 70,8, što govori o udjelu stanovnika starijih od 60 godina prema broju stanovnika do 19 godina. Koeficijent starosti iznosi 17, što govori o udjelu stanovnika starijih od 60 i više godina prema ukupnom broju stanovnika.

Tablica 1.

Broj starijih osoba (> 65 g.) prema popisu stanovništva iz 2001. g.

	SPOL	UKUPNO	60 I VIŠE	65 I VIŠE	75 I VIŠE	PROSJEČNA STAROST	INDEKS STARENJA	KOEF. STAROSTI
POREČ	SV	1 7460	2953	**2078**	711	37,9	70,8	17,0
	M	8 430	1295	**885**	262	37,0	61,1	15,4
	Ž	9 030	1658	**1193**	449	38,8	80,9	18,5
VRSAR	SV	2 703	444	**293**	102	37,7	67,7	16,5
	M	1 332	208	**128**	46	36,9	59,8	15,7
	Ž	1 371	236	**165**	56	38,5	75,6	17,3
VIŽANADA	SV	1 137	258	**189**	68	39,9	101,2	27,7
	M	571	113	**85**	32	39,1	91,1	19,8
	Ž	566	145	**109**	36	40,6	110,7	25,6
KAŠTELIR LABINCI	SV	1 334	316	**236**	89	40,3	97,2	23,8
	M	659	149	**110**	35	39,6	87,6	22,7
	Ž	675	167	**126**	54	41,0	107,7	24,8
SV. LOVREČ	SV	1 408	345	**267**	110	40,7	108,5	24,5
	M	716	153	**116**	40	38,6	84,5	21,4
	Ž	692	192	**151**	70	42,8	140,1	27,7
VIŠNJAN	SV	2 187	559	**424**	171	41,3	114,3	25,6
	M	1 079	229	**165**	52	39,3	89,1	21,2
	Ž	1 108	330	**259**	119	43,3	142,2	29,8

Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, 2001. godina

Grafikon 2.

Struktura populacije starijih prema spolu

Među starijima od 65 godina veći je udio žena (57,41%) nego udio muškaraca (42,59%).

Tablica 2.

Broj umirovljenika prema vrsti i visini mirovine

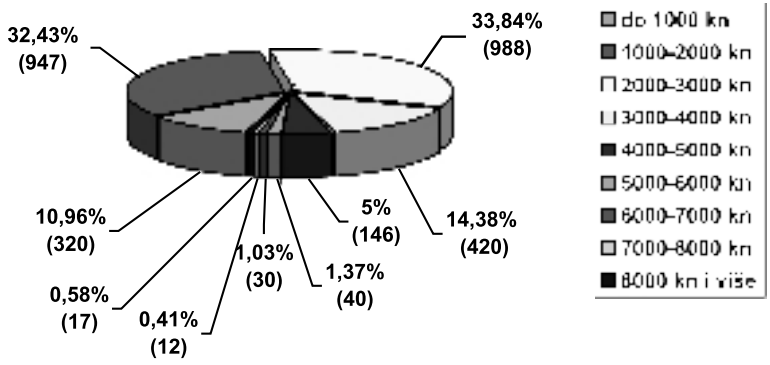
Vrsta mirovine	Broj korisnika	Visina mirovine
Starosna	2055	2.451,50
Invalidska	385	1.866,45
Obiteljska	510	1.866,01
Ukupno	2950	**2.273,93**

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Središnja služba, Zagreb, 2007.g.

Prosječna visina mirovine na dan 31. prosinca 2007.g. za Grad Poreč iznosila je 2.273,93 kune.

Grafikon 3.

Postotak umirovljenika prema rasponima visine mirovine

Najveći postotak umirovljenika (33,84%) prima mirovinu u visini od 2000 do 3000 kuna dok gotovo jednak postotak umirovljenika (32,43%) prima mirovinu u visini od svega 1000 do 2000 kuna.

Tablica 3.

Prosječna visina mirovine

IZNOSI MIROVINA u kn	BROJ KORISNIKA	
	Broj osoba	%
Do 1.000 kn	320	10,96
1.000,01 do 1.200	112	3,84
1.200,01 do 1.400	183	6,27
1.400,01 do 1.600	180	6,16
1.600,01 do 1.800	241	8,25
1.800,01 do 2.000	231	7,91
2.000,01 do 2.500	540	18,49
2.500,01 do 3.000	448	15,34
3.000,01 do 3.500	263	9,01
3.500,01 do 4.000	157	5,38
4.000,01 do 4.500	93	3,18
4.500,01 do 5.000	53	1,82
5.000,01 do 5.500	40	1,37
6.000,01 do 6.500	6	0,21
6.500,01 do 7.000	24	0,82
7.000,01 do 7.500	7	0,24
7.500,01 do 8.000	5	0,17
8.000,01 do 8.500	6	0,21
Preko 8.500,01	11	0,38
UKUPNO	**2920**	**100,00**

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Središnja služba, Zagreb, 2007.g.

INSTITUCIONALNA SKRB ZA STARIJE OSOBE S PODRUČJA GRADA POREČA

Do prosinca 2007.g. starije osobe s područja Grada Poreča smještavane su u domove socijalne skrbi u Istarskoj županiji koji su u Mreži domova socijalne skrbi Republike Hrvatske.

Tablica 6.

Struktura korisnika domova za starije i nemoćne s područja Grada Poreča prema načinu plaćanja na dan 31. 12. 2006.g.

Grad/Općina	Način plaćanja			
	MZSS	MZSS-djel.	Privatno	Ukupno
Grad Poreč	3	6	32	41
Ukupno u % Poreč	**7,32**	**14,63**	**78,05**	**100**

Centar za socijalnu skrb Poreč

Iz podataka je vidljivo da je s područja Grada Poreča na dan 31. prosinca 2006.g. u domove bilo smješteno troje korisnika za koje je troškove boravka u instituciji snosilo Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi Republike Hrvatske, jer osobe nemaju imovinu niti zakonske obveznike uzdržavanja, a ostvaruju pretpostavke iz čl. 72. Zakona o socijalnoj skrbi (da je odrasloj nemoćnoj osobi zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju i nemoći prijeko potrebna stalna pomoć i njega druge osobe).

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi djelomično financira smještaj u ustanovi za starije i nemoćne osobe za 6 osoba s područja Grada Poreča, dok 32 osobe smještaj plaćaju privatno, dakle plaćaju punu cijenu smještaja.

Usporedba 2005. i 2006.g. pokazuje da se struktura korisnika domova za starije i nemoćne osobe nije značajno promijenila obzirom na način plaćanja smještaja.

Tablica 7.

Usporedba strukture korisnika domova za starije i nemoćne s područja Grada Poreča prema načinu plaćanja na dan 01. 12. 2005. g. i 31. 12. 2006. g.

Grad Poreč	Način plaćanja u %					
	MZSS		MZSS-djel.		Privatno	
	2005.	2006.	2005.	2006.	2005.	2006.
% Grad Poreč	5,1	7,32	23,1	14,63	71,8	78,05

OSNIVANJE DOMA ZA STARIJE I NEMOĆNE GRADA POREČA 2007.GODINE

Značajan pomak u kvaliteti života starijih osoba Grada Poreča započinje stavljanjem u funkciju Doma za starije i nemoćne osobe Poreč, koji je s prijemom korisnika započeo 17. prosinca 2007.g. Kapacitet Doma je 83 osobe, 42 u stacionarnom dijelu i 41 osoba u stambenom dijelu. Do 01. veljače 2008.g. u Domu je smješteno 25 korisnika, 16 u stacionarnom i 9 u stambenom dijelu. Popunjavanje kapaciteta nastavit će se predviđenom dinamikom.

PROGRAM POLUDNEVNOG BORAVKA ZA STARIJE OSOBE

Program poludnevnog boravka za starije osobe počinje s provedbom 04. veljače 2008.g., a u ovaj je program uključeno 8 osoba s područja Grada Poreča (prostorni uvjeti postoje za 15 korisnika uz mogućnost eventualnog proširenja kapaciteta). Poludnevni boravak za starije osobe kao jedna od djelatnosti vaninstitucionalne skrbi Gerontološkog centra,

organiziran je u predviđenim prostorima Doma za starije i nemoćne osobe u Poreču. Aktivnosti i usluge poludnevnog boravka spadaju u osnovnu djelatnost Doma koja je propisana aktom o osnivanju, kao i Zakonom o socijalnoj skrbi. Poludnevni boravak je infrastrukturno povezan s Domom za starije i nemoćne, kako bi se čim više iskoristili svi resursi i racionalizirali troškovi. Poludnevni boravak pružat će korisnicima usluge prijevoza, prehrane, medicinske i opće njege i radne okupacije.

Usluge poludnevnog boravka starije osobe mogu koristiti u vremenu od 6,30 do 16 sati od ponedjeljka do petka, svakim radnim danom.

Smještajem starijih osoba u poludnevni boravak smanjuje se njihova usamljenost i socijalna izoliranost, kao i preuranjena i nepotrebna institucionalizacija, a s druge se strane izbjegava nelagoda članova obitelji, koji nisu u mogućnosti, zbog uvjeta suvremenog života, kvalitetno se skrbiti za potrebe starijih.

S aspekta cjelokupne zajednice, ovaj vid brige za starije predstavlja kvalitetno rješenje, obzirom da iskazuje manje troškove nego trajno smještavanje starijih u ustanovu. Kako je ovaj vid zbrinjavanja starijih, i s aspekta korisnika, i s aspekta zajednice, kvalitetnije, racionalnije i ekonomičnije rješenje, a do sada je relativno nepoznat u zajednici, Grad Poreč ekonomsku cijenu poludnevnog boravka sufinancira za sve korisnike s 50%, te korisnici mjesečno plaćaju iznos od 1.250 kuna po osobi. Grad je za potrebe Poludnevnog boravka proračunom osigurao sredstva u iznosu od 225.000,00 kn.

Podaci su dobiveni od stručne voditeljice Doma za starije i nemoćne osobe Poreč, Sandre Ćakić-Kuhar, prof.

VANINSTITUCIONALNA SKRB za starije i nemoćne, inicirana u programu "Zdravog grada" Poreč, osnivanjem Doma za starije i nemoćne Grada Poreča nastavljena je u okviru Gerontološkog programa Doma. Tako se od početka 2008. godine u okviru Doma realizira program Hospicij - kućna skrb te program Medicinske rekreacije za stare (vidi str. 135. i 136) te planiraju i druge vaninstitucionalne aktivnosti.

4.5. OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA NA PODRUČJU GRADA POREČA

Skrb o osobama s posebnim potrebama je sastavni dio pružanja podrške obiteljima u nastojanju da se podiže kvaliteta života osoba s invaliditetom i razina funkcionalnosti njihovih obitelji.

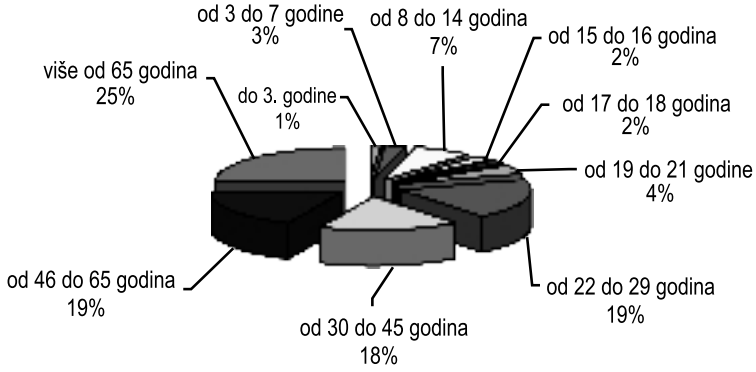
Prema podacima iz Centra za socijalnu skrb Poreč, tijekom 2007. godine je evidentirano 43 tjelesno ili mentalno oštećene djece, dok je u 2006. godini bilo evidentirano 39 takve djece, što upućuje na porast od 10,25%. Tjelesno ili mentalno oštećenih odraslih osoba u 2007. bilo je 231, dok su u 2006. godini evidentirane 204 takve osobe, što upućuje na porast od 13,23%.

Tijekom 2007. godine je bilo pokrenuto 69 postupaka (od toga 24 kod djece) vještačenja za utvrđivanje radne sposobnosti, postojanje trajnih ili privremenih promjena u zdravstvenom stanju, te vrste i stupnja tjelesnog ili mentalnog oštećenja. Utvrđeno je 3 tjelesno ili mentalno oštećene djece koja su smještena u dom za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi, 7 tjelesno ili mentalno oštećenih osoba koje su smještene u dom za psihički bolesne odrasle osobe te 43 tjelesno ili mentalno oštećene osobe koje su pod skrbništvom (od toga 15 djece).

Grafikoni od 1. do 3. predstavljaju prikaz statističkih podataka o osobama s invaliditetom za 2007. godinu iz evidencije Centra za socijalnu skrb Poreč.

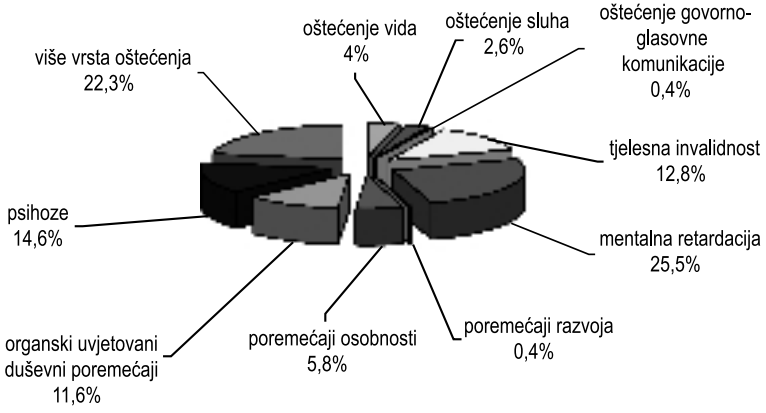
Grafikon 1.

Broj tjelesno ili mentalno oštećenih osoba s obzirom na dob (ukupno 274 osobe)

Grafikon 2.

Broj tjelesno ili mentalno oštećenih osoba s obzirom na vrstu oštećenja

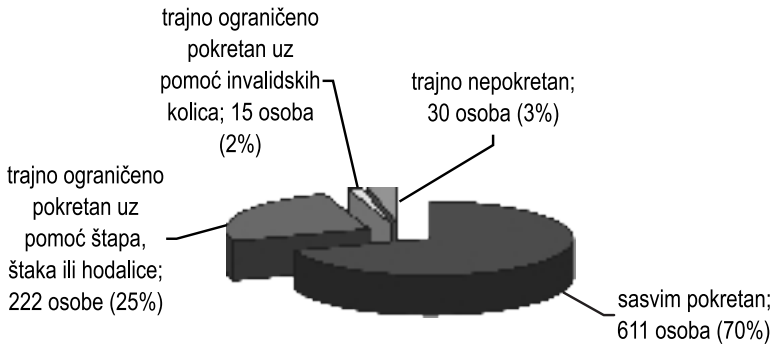

Podaci o osobama s invaliditetom iz 2001. godine iz Državnog zavoda za statistiku:

Prema podacima iz 2001. godine u Gradu Poreču je bilo 878 (od toga 501 muškarac i 377 žena) invalidnih osoba, što je 0,5% s obzirom na ukupan broj stanovnika Grada Poreča. Postotak invalidnih osoba na razini Istarske županije iznosi 0.7%.

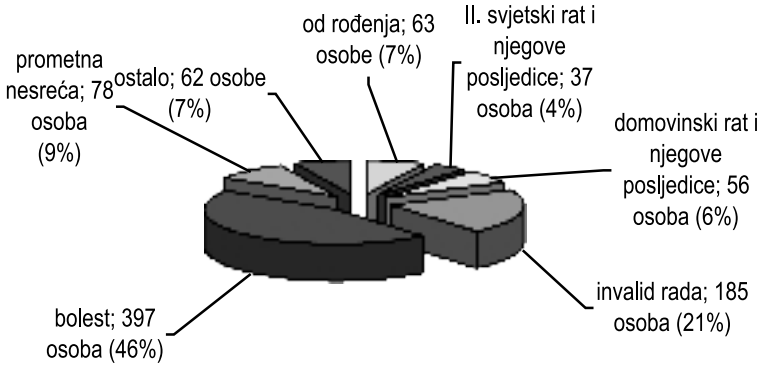
Grafikon 3.

Stupanj pokretljivosti osoba s invaliditetom

Grafikon 4.

Uzrok invalidnosti

4.5.1 DRUŠTVO INVALIDA POREČ

Društvo invalida Poreč (DIP) osnovano je u Poreču 1998. godine sa ciljem okupljanja osoba s invaliditetom različitog uzroka invaliditeta. Prva je lokalna udruga koja okuplja invalidne osobe u gradu, pomaže članovima u ostvarivanju prava temeljem invaliditeta te ih okuplja u raznim programima za kvalitetno slobodno vrijeme i podršku osobama s invaliditetom. Članovi se uključuju u programe Društva uglavnom zbog dostupnosti lokalne udruge i entuzijazma volontera koji osmišljavaju različite kreativne aktivnosti za odrasle i djecu s invaliditetom.

Društvo invalida Poreč, od osnivanja 1998. godine, ima status jedine lokalne udruge koja okuplja osobe sa invaliditetom i nastoji u zajednici zadovoljiti njihove potrebe.

Društvo po svom programu realizira:

1. administrativno tehničke poslove,
2. programske aktivnosti (kreativna radionica, uklanjanje arhitektonskih barijera, edukacija članova, kulturna djelatnost, izleti i druženja, psihološka potpora članovima…).

Udruga od osnivanja snažno djeluje u gradu i ima utjecaj na afirmiranje potreba osoba sa invaliditetom u široj lokalnoj zajednici te stvaranje senzibiliteta kod građana ali i kod lokalne vlasti za potrebe osoba sa posebnim potrebama. Naročito se djelovanje udruge usmjerava na poticanje odgovornih u gradu da rade na uklanjanju arhitektonskih barijera jer je Poreč grad koji je neprilagođen kretanju osoba sa tjelesnim invaliditetom.

Područje djelovanja udruge je široko i pokriva segmente psihosocijalne pomoći i podrške osobama sa invaliditetom te okupacione sadržaje, programe uklanjanja arhitektonskih barijera, solidarnost na djelu, kulturne i zabavne sadržaje.

Djeca i odrasli s posebnim potrebama su osobe, koje u tranzicijskim vremenima brojnih promjena, poslijeratnom razdoblju i socijalnom siromaštvu države, predstavljaju nedovoljno podržanu kategoriju građana. Stoga je važno na državnoj ali i na lokalnoj razini ispitati potrebe osoba sa invaliditetom koje su uglavnom velike te zadovoljiti one koje je moguće zadovoljiti naročiti najneposrednije u lokalnom okruženju.

Važno je da se te potrebe utvrde te da se osobama s invaliditetom osigura unapređenje kvalitete života i zdravlja u zajednici kad god i koliko god je to moguće.

Razmišljajući u upravo navedenom kontekstu, stručni suradnici Društva invalida Poreč krenuli su ispitivati potrebe roditelja djece sa posebnim potrebama Grada Poreča i okolice (okolne općine). U ispitivanju su korišteni upitnici i skale o zadovoljstvu životom te strukturirani intervjui. Odabran je uzorak od 50 roditelja djece sa različitim teškoćama (tjelesni invaliditet, kombinacija poremećaja, mentalna retardacija, emocionalne teškoće) od kojih je 89% roditelja iskazalo potrebu da se osmisle programi za kvalitetno provođenje slobodnog vremena djece sa posebnim potrebama u našem gradu.

Na temelju dobivenih pokazatelja osmišljen je program Kreativnih radionica za djecu s invaliditetom i ponuđen je njihovim roditeljima. Roditelji i djeca su veoma spremno prihvatili program, odazivaju se redovito te ističu da bi radionice trebalo češće održavati.

Radionice se održavaju jedanput tjedno, subotom, iz objektivnih razloga i to prvenstveno zbog nedovoljnih financijskih sredstava za stručne voditelje, troškove prostora i materijala za potrebe radionice.

Kroz rad u radionicama postiže se svrha i realiziraju ciljevi udruge i projekta. Ovim pokušajem sigurno se bar dijelom ublažuju teškoće roditelja i djece sa invaliditetom u dijelu osmišljavanja njihovog slobodnog vremena i osiguravaju uvjeti za lakši i spremniji ulazak u socijalno okruženje kojemu djeca sa posebnim potrebama pripadaju.

Sadržaji za osobe sa posebnim potrebama oskudni su na državnoj, regionalnoj i lokalnim razinama, naročito kada se radi o vaninstitucionalnim oblicima skrbi za kvalitetno slobodno vrijeme osoba sa posebnim potrebama. Samim tim projekt je značajan doprinos unapređenju kvalitete života osoba sa invaliditetom u ovom slučaju djece i mladih koji su ravnopravni sugrađani u našim lokalnim zajednicama te zaslužuju pažnju i uvjete za zadovoljavanje vlastitih potreba.

Statistika članstva u Društvu invalida Poreč tijekom 2007. godine

Društvo invalida Poreč je, 1998. godine, osnovalo 19 članova osnivača, a danas Društvo broji preko 126 članova (najviše osoba s invaliditetom iz Grada Poreča te okolnih općina: Višnjan, Kaštelir-Labinci, Vižinada, Vrsar i Sv. Lovreč).

Popis članova prema vrsti invaliditeta iz 2007. godine:
- 16 osoba s mentalnom retardacijom,
- 5 slijepih osoba,
- 2 gluhe osobe,
- 4 osobe koje su invalidi zbog posljedica moždanog udara,
- 2 osobe koje su invalidne radi tumora,
- 97 osoba koje su tjelesni invalidi,

Ukupno 126 osoba.

5. EKOLOŠKI UVJETI I PROGRAMI

5.1. KLIMATSKI UVJETI

Meteorološke i klimatske okolnosti bitne su značajke za razvojne predispozicije nekog lokaliteta.

Na području Poreča klima je umjerena i blaga bez većih oscilacija. Slijedi prikaz osnovnih meteoroloških pokazatelja, a to su:

- temperatura
- oborine
- kakvoća zraka
- vjetrovi i to po smjeru, intenzitetu i učestalosti.

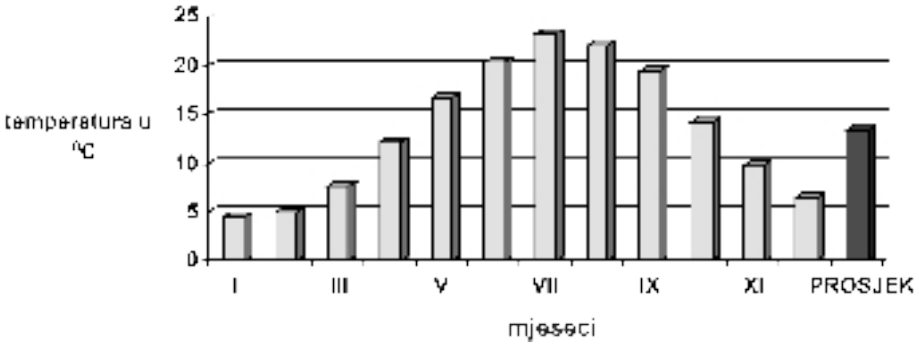
Podaci za navedene pokazatelje uzeti su iz meteorološke postaje u Poreču. Prema Köppenovoj klasifikaciji, obalno područje Poreča spada u toplu umjerenu kišnu subhumidnu klimu oznake Cfsax (izvor Prostorni plan Grada Poreča, 2002. godine).

Temperatura

Zbog svog položaja na sjevernom Jadranu Poreč ima srednju temperaturu za siječanj 4,9°C, dok u kolovozu ona iznosi 22°C. Srednja godišnja temperatura zraka iznosi 13,4°C. Mraza ima u prosjeku 25 dana u godini, kada je srednja temperatura zraka niža od 0°C, a u prosjeku 33 topla dana s temperaturom zraka iznad 25°C. Srednja mjesečna temperatura u periodu 1990.-1994. bila je iznad 10°C tijekom 8 mjeseci u godini, što potvrđuje tvrdnju da je područje Poreča pod utjecajem mediteranskog tipa klime, a blizina mora značajno utječe na ublažavanje temperaturne amplitude.

Grafikon 1.

Srednja mjesečna temperatura zraka tijekom tridesetogodišnjeg razdoblja

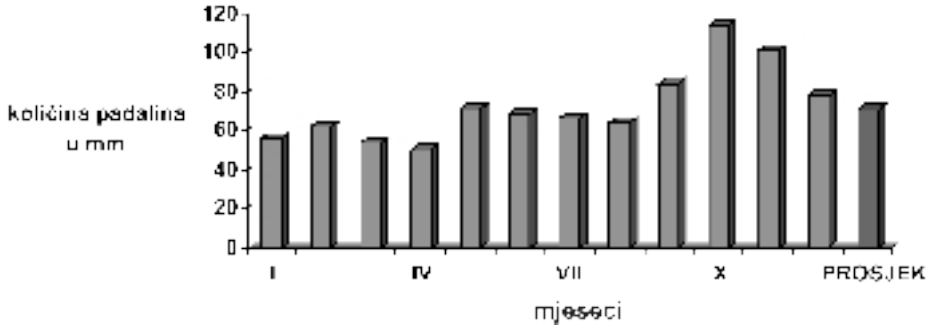
Oborine

Prosječna godišnja količina padalina od 920 mm jednakomjerno je raspoređena tijekom cijele godine pa je vegetacija veoma bujna; šume borova i pinija dopiru mjestimično do mora.

Mjerenja prosječnih mjesečnih količina oborina u periodu 1990.-1997. godine pokazuju da najviše oborina padne tijekom rujna, listopada i studenog. U navedenim je mjesecima količina oborina iznad 100 mm. Najsuši period godine je zima, posebice veljača i ožujak. U tom periodu prosječna mjesečna količina oborina nije viša od 40 mm. U promatranom periodu se suma godišnjih količina oborina kretala od 780 mm u 1991.,1993. i 1997. godini do 1 100 mm u 1996. godini.

Grafikon 2.

Srednja mjesečna količina padalina u Gradu Poreču tijekom tridesetogodišnjeg razdoblja

Zrak

Pod pojmom "kakvoća zraka" podrazumijeva se stupanj onečišćenja zraka. "Onečišćeni zrak" je zrak koji sadrži onečišćujuće tvari u takvoj koncentraciji, takvom trajanju ili pod takvim uvjetima da može narušiti kakvoću življenja, zdravlja i dobrobit ljudi i štetno utjecati na okoliš uopće. Obzirom da u Gradu Poreču nema značajnijih točkastih onečišćivača zraka, do danas na tom području nije montirana niti jedna postaja za praćenje kakvoće zraka. Zbog toga nije moguće izvršiti kategorizaciju zraka, ali je za očekivati da je zrak po osnovnim pokazateljima onečišćenja I. kategorije.

Vjetrovi

Najučestaliji je vjetar iz I. kvadranta, dok su najjači vjetrovi u prosječnoj godini iz II. kvadranta jačine 7 bofora, a iz III. i I. kvadranta 6 bofora.

5.2. POSTOJEĆE STANJE I KOLIČINE OTPADA

Otpad se ubraja u najveće ekološke probleme suvremenog svijeta zbog brzog rasta količina i štetnosti, a blisko je povezan s problematikom zaštite okoliša, obzirom da isti znatno utječe na kakvoću zraka, vode i tla. Komunalni otpad samo je dio otpada, a predstavlja jedan od najznačajnijih problema naseljenih mjesta. Na području Grada Poreča zbrinjavanje komunalnog otpada obavlja komunalno poduzeće Usluga Poreč d.o.o.. Komunalno poduzeće Usluga Poreč d.o.o. za komunalne poslove upravlja za potrebe područja Grada Poreča i okolnih općina komunalnom deponijom Košambra. Deponija Košambra nalazi se oko 1 km jugoistočno od centra grada Poreča na jednom od mnogobrojnih pošumljenih brežuljaka. Ovi brežuljci su na visini od 52 m do 74 m oko područja deponije, koja se nalazi na nadmorskoj visini od 36 m. Komunalno poduzeće Usluga Poreč d.o.o. za komunalne poslove pristupila je sanaciji i rekonstrukciji deponije Košambra. Udio otpada uvjetovan ljetnim turizmom iznosi oko 40% godišnje količine otpada. Deponija bi trebala raditi kao deponija kućnog otpada s aktivnim odvođenjem plinova, pri čemu bi se građevinska šuta na području rubnih nasipa primijenila kao materijal za građevinske radove na deponiji. Cjelokupna odvodnja iz baze deponije je postavljena tako da postoji slobodan protok oborinskih voda do sabirnih bazena na sjevernom rubu područja, bez primjene crpki. Iz gore navedenih razloga potrebne su, s jedne strane mjere za sprječavanje prenošenja štetnih materija i, s druge strane, prilagođavanje deponije tehničkom nivou Europske zajednice. U 2002. godini količina otpada dovedenog na deponiju iznosila je 18 000 tona.

5.3. INICIRANJE I REALIZACIJA EKOLOŠKO - ZDRAVSTVENIH PROGRAMA ZA GRAD POREČ

Temeljem inicijativa gradskih vijećnika, građana te projektnih timova "Zdrvog grada" posljednjih godina posebna se pažnja usmjerava osmišljavanju i realizaciji zdravstveno-ekoloških programa za Grad Poreč.

Slijede programi od kojih su neki u fazi iniciranja dok se drugi već realiziraju:

A/"Ambrozija opasnost iz prirode" - je program kojeg je nosilac "Zdravi grad" Poreč u suradnji s projektnim paratnerima na razini grada (vidi str. 137)

B/ Kontrola kakvoće mora - kakvoća mora se u Istri mjeri od 1988. godine. Zadnji uzorci analize kakvoće mora koja je obavljena početkom 2008. godine zabilježili su visoku sanitarnu kakvoću na 39 plaža u Poreču te je dobra sanitarna kakvoća izmjerena na jednoj plaži. Broj uređenih plaža određuje količinu mjernih točaka na određenom području, pa se najviše uzoraka uzima s Poreštine.

C/ Kontrola zdravstvene ispravnosti voća i povrća na porečkoj tržnici

Intenzivna upotreba insekticida, herbicida i umjetnih gnojiva direktno utječe na floru i faunu, a indirektno zagađujući živežne namirnice i vodu, na zdravlje čovjeka. Praćenje kvalitete voća i povrća na zelenim tržnicama ispitivanjem sadržja teških metala, planirano ispitivanje žitarica i njihovih derivata, ispitivanje zdravstvene ispravnosti riba podići će se sanitarni standard navedenih namirnica u Gradu Poreču.

U razdoblju od 01. siječnja do 30. lipnja 2007. godine analizirano je dvanaest uzoraka u sklopu Programa praćenja sadržaja teških metala u krumpiru, kupusu i salati. Svi uzorci kupljeni su na porečkoj tržnici nezapakirani i bez deklaracije.

U ovom programu praćenja, laboratorijskom analizom je utvrđeno da svih 12 uzoraka udovoljava važećim zakonskim propisima ispravnosti povrća.

D/ Kontrola zagađenosti tla

Na inicijativu Gradskog Vijeća Grada Poreča te građana Grada Poreča, a u okviru inicijative za očuvanje okoliša i unapređenje zdravlja, planira se kontrola zagađenja tla na području Grada (naročito dječjih igrališta i parkova od zagađenja pasa). Inicijativa sadrži dva segmenta djelovanja:

1. kontroliranje stupnja zagađenosti tla (naročito izmetom životinja),
2. planiranje i realizacija mjera za saniranje zagađenih površina.

U toku je procjena moguće zagađenosti gradskih javnih i rekreacionih površina parazitima (prvenstveno izmetima pasa) potencijalno opasnih po zdravlje. Predlaže se i praćenje mogućnosti prijenosa zaraza iz drugih područja (posuđivanje lovačkih pasa, prelet ptica selica, pojava bjesnoće kod domaćih i divljih životinja, nelegalni promet životinjama i plodovima mora…) koji su također stalna prijetnja zdravlju građana.

E/ Kontrola populacije galebova

U suradnji Grada Poreča, "Zdravog grada" i Veterinarske stanice Poreč u pripremi je projekt kontroliranja koncentracije galebova kao potencijalnog izvora opasnosti od ptičje gripe ali i drugih bolesti kojih prijenosnici mogu biti pernate životinje.

F/ Program "Odmor bez rizika"

Program "Odmor bez rizika" naglašava dugoročnu zaštitu u odnosu na domaće stanovništvo i turiste s aspekta skrbi za čistoću mora, tla i zraka te otklanjanja zdravstvenih opasnosti vezane uz krpelje, pauke, komarce, divlje i domaće životinje na prostoru našeg grada.

Osmišljava se u projektnom partnerstvu "Zdravog grada", Grada Poreča i Veterinarske stanice Poreč.

6. GOSPODARSKA SLIKA GRADA POREČA

Podaci o stanju gospodarstva u Gradu Poreču sagledavaju se u ovom materijalu kroz sljedeće ključne segmente:

1. *Kretanje ukupnih prihoda pravnih osoba s udjelima ostvarenja prihoda po grupama djelatnosti, te broja subjekata pravnih osoba sa strukturom po djelatnostima 2004.-2006. godine*
2. *Kretanje zaposlenosti kod pravnih osoba 2004.-2006. sa strukturom po djelatnostima*
3. *Učešće malog i srednjeg gospodarstva u ostvarenom ukupnom prihodu i dobiti za 2005. i 2006. godinu*
4. *Poticanje poduzetništva u Gradu Poreču*

Gospodarstvo Grada Poreča (za 2006.) čini ukupno 2 279 poslovnih subjekata, a od toga 1 300 registriranih obrta i 979 pravnih osoba. Nezaposlenost u Gradu Poreču je ispod državnog prosjeka od 16,80% i iznosi 6,08% sa sezonskim učincima te 9,60% bez sezonskih učinaka.

1. Kretanje ukupnih prihoda pravnih osoba s udjelima ostvarenja prihoda po grupama djelatnosti, te broja subjekata pravnih osoba sa strukturom po djelatnostima 2004.-2006. godine

U Tablici 1. prikazana je struktura pravnih osoba po djelatnosti i udjelu u ukupnom prihodu za Grad Poreč za 2004., 2005. i 2006. godinu. Što se tiče broja pravnih osoba, u 2004. godini bilo je registrirano 689 subjekata, 2005. godine 775, a u 2006. godini čak 979 pravnih subjekata, što je veliko povećanje od 26% (205 subjekta) u odnosu na 2005., a 42% (290 subjekata) u odnosu na 2004. godinu.

Najveći udio u strukturi djelatnosti ima trgovina sa 35%, zatim poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge sa 24,7%, prijevoz, skladištenje i veze sa 11,6% te građevinarstvo sa 9%.

979 poduzetnika u Poreču ostvarilo je u 2006. godini ukupno 2.977.224.075 kn ukupnog prihoda što je 15% više od rezultata za 2005. godinu, a 25% više u odnosu na 2004. godinu. Najveći udio u ukupnom prihodu po strukturama djelatnosti ima djelatnost trgovine sa 26,8% te poslovanje nekretninama, iznajmljivanje te poslovne usluge sa 37,9%.

Tablica 1.

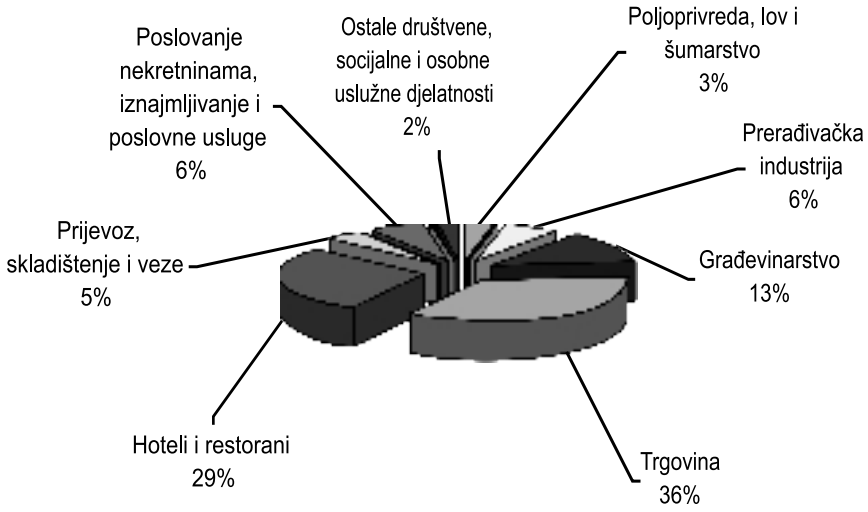
Struktura pravnih osoba po djelatnosti i udjelu u ukupnom prihodu - Grad Poreč

Djelatnost	Broj pravnih osoba	%	Ukupan prihod	Broj pravnih osoba	%	Ukupan prihod	Indeks 7/4.	Broj pravnih osoba	%	Ukupan prihod	Indeks 11/7.
	2004.			2005.				2006.			
Poljoprivreda, lov i šumarstvo	6	0,9	61.717.896	7	0,9	70.037.494	113	9	0,9	89.830.048	128
Ribarstvo	4	0,6	876.322	4	0,5	9.236.112	1.054	3	0,3	7.199.087	78
Rudarstvo i vađenje	1	0,1	8.444.605	3	0,4	6.105.319	72	3	0,3	1.981.231	32
Prerađivačka industrija	41	6	166.049.960	52	6,7	145.900.078	88	58	5,9	178.141.895	122
Građevinarstvo	63	9,1	205.678.130	70	9	245.604.641	119	86	8,8	400.977.584	163
Trgovina	242	35,1	876.085.733	253	32,6	804.031.735	92	262	26,8	1.049.168.223	130
Hoteli i restorani	48	7	756.767.196	56	7,2	973.930.332	129	62	6,3	849.615.199	87
Prijevoz, skladištenje i veze	80	11,6	125.906.132	83	10,7	122.949.508	98	90	9,2	136.213.025	111
Financijsko posredovanje	4	0,6	2.461.951	4	0,5	1.522.068	62	3	0,3	2.208.305	145
Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	170	24,7	115.101.395	211	27,2	131.533.593	114	371	37,9	179.739.088	137
Obrazovanje	7	1	4.586.972	7	0,9	5.687.732	124	4	0,4	5.134.116	90
Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	4	0,6	5.099.804	5	0,6	8.395.870	165	4	0,4	10.681.610	127
Ostale društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti	19	2,8	53.088.146	20	2,6	59.368.571	112	24	2,5	66.334.664	112
	689	100	2.381.864.242	775	100	2.584.303.053	108	979	100	2.977.224.075	115

FINA, Pula i
Upravni odjel za proračun
i gospodarstvo Grada Poreča

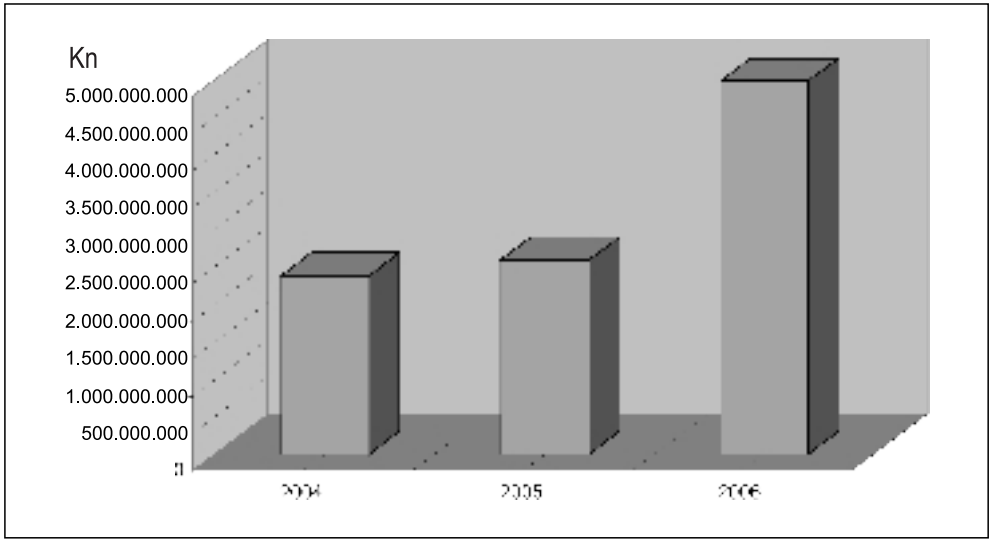
Grafikon 1.

Struktura ukupnog prihoda po djelatnostima pravnih osoba u 2006. godini

Grafikon 2.

Kretanje ukupnih prihoda pravnih osoba 2004.-2006. godine

2. Kretanje zaposlenosti kod pravnih osoba 2004.-2006. godine sa strukturom po djelatnostima

U Gradu Poreču ima cca 8 000 zaposlenih djelatnika, od toga 66% ili 5 288 kod pravnih osoba, a cca 2 712 zaposlenih djelatnika kod obrtnika.

U Tablici 2. prikazan je broj zaposlenih djelatnika kod pravnih osoba, gdje je vidljiv trend povećanja zapošljavanja u trogodišnjem razdoblju od 2004. do 2006. godine. 2006. godine je zaposleno 9% više djelatnika u odnosu na 2005., a 8% više u odnosu na 2004. godinu. Najveći broj djelatnika kod pravnih osoba je zaposleno u djelatnostima hotela i restorana i to 40% ili 2132 djelatnika, a s druge strane bilježi se pad zapošljavanja u navedenim djelatnostima i to za 7% uspoređujući 2006. sa 2004. godinom. Na drugom mjestu po broju zaposlenih je djelatnost trgovine i to sa 21% u ukupnoj strukturi ili 1 011 zaposlenih djelatnika. Zapošljavanje u djelatnosti trgovine bilježi konstantan trend porasta od 19% 2006. godine u odnosu na 2005., a u odnosu na 2004. 12%.

Tablica 2.

Pregled zaposlenih djelatnika kod pravnih osoba na području Grada Poreča

	Broj zaposlenih				
Djelatnost	2004.	2005.	2006.	Indeks 4/2.	Indeks 4/3.
Poljoprivreda, lov i šumarstvo	237	259	304	128	117
Ribarstvo	5	6	8	160	133
Rudarstvo i vađenje	1			0	
Prerađivačka industrija	189	222	263	139	118
Građevinarstvo	344	387	495	144	128
Trgovina	983	926	1101	112	119
Hoteli i restorani	2297	2156	2132	93	99
Prijevoz, skladištenje i veze	249	280	303	122	108
Financijsko posredovanje	6	4	4	67	100
Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	273	292	344	126	118
Obrazovanje	34	20	21	62	105
Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	34	37	39	115	105
Ostale društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti	227	248	274	121	110
Ukupno:	4879	4837	5288	108	109

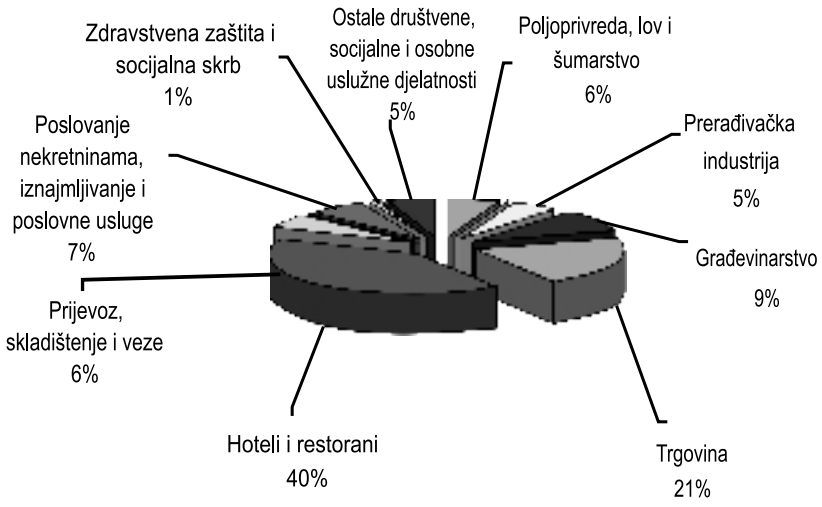
FINA, Pula

Upravni odjel za proračun

i gospodarstvo Grada Poreča

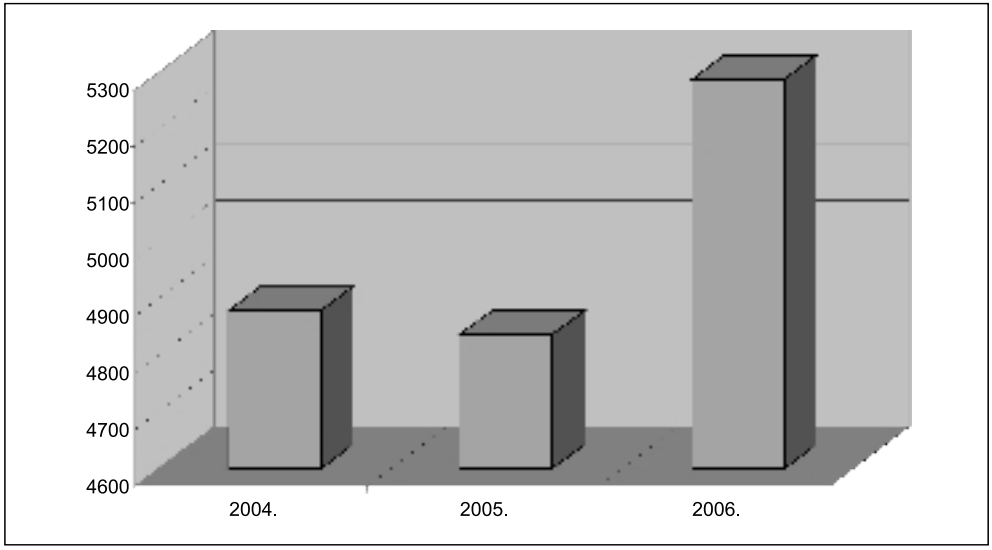
Grafikon 3.

Zaposleni kod pravnih osoba po djelatnostima za 2006. godinu

Grafikon 4.

Kretanje zaposlenosti 2004.-2006. godine kod pravnih osoba

3. Učešće malog i srednjeg gospodarstva u ostvarenom ukupnom prihodu i dobiti za 2005. i 2006. godinu

U Tablici 3. i 4. je prikazana ukupna struktura gospodarstva Grada Poreča, gdje su posebno istaknuti podaci o učešću malog i srednjeg gospodarstva.
2 026 malih i srednjih poduzetnika i obrtnika u Gradu Poreču ostvarilo je u 2006. godini ukupno 4.127.893.354 kn ukupnog prihoda ili 83% u ukupnoj strukturi prihoda gospodarstva, a 14% više prihoda u odnosu na 2005. godinu.

Tablica 3.

Struktura gospodarstva Grada Poreča i učešće malog i srednjeg gospodarstva - 2005.

Gospodarski subjekt	Broj subjekata	%	Ukupan prihod	%	Dobit	%
	2005.					
Veliki poduzetnici	3	0,1	819.095.184	19	136.547.235	30
SME - malo i srednje gospodarstvo	*2.026*	*99,9*	*3.575.312.454*	*81*	*319.734.132*	*70*
Srednje veliki poduzetnici	19	0,9	1.644.327.930	37	165.571.231	36
Mali poduzetnici	753	37	1.280.984.524	29	74.162.901	16
Obrtnici*	1.254	62	650.000.000	15	80.000.000	18
Ukupno	2.029	100	4.394.407.638	100	456.281.367	100

FINA, Pula Upravni odjel za proračun i gospodarstvo Grada Poreča
*procijenjeni podaci

Tablica 4.

Struktura gospodarstva Grada Poreča i učešće malog i srednjeg gospodarstva - 2006.

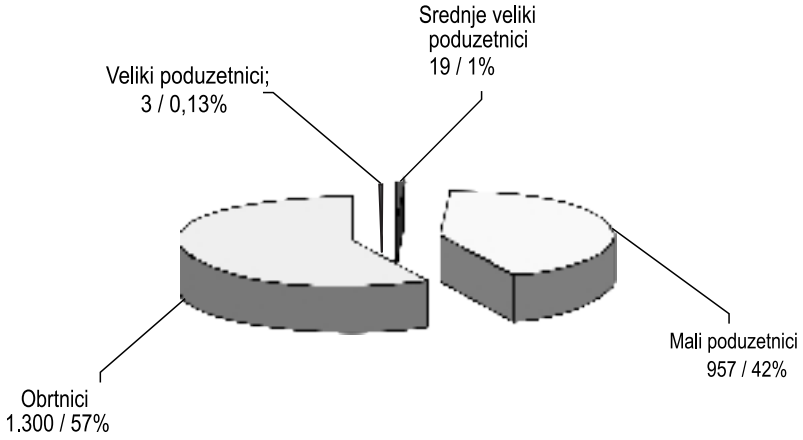
Gospodarski subjekt	Broj subjekata	%	Ukupan prihod	%	Dobit	%
	2006.					
Veliki poduzetnici	3	0,1	871.840.467	17	57.428.709	16
SME - malo i srednje gospodarstvo	*2.276*	*99,9*	*4.127.893.354*	*83*	*305.677.064*	*84*
Srednje veliki poduzetnici	19	0,8	1.973.179.025	39	136.931.923	38
Mali poduzetnici	957	42,0	1.554.714.329	31	93.745.141	26
Obrtnici*	1.300	57,0	600.000.000	12	75.000.000	21
Ukupno	2.279	100	4.999.733.821	100	363.105.773	100

FINA, Pula Upravni odjel za proračun i gospodarstvo Grada Poreča
*procijenjeni podaci

Napomena: smanjenje indeksa kod poslovanja obrtnika za 2006. godinu je isključivo iz razloga što je određeni broj obrtnika, radi ostvarivanja limita prometa, trebao preći na poslovanje po poduzetničkom modelu, te plaćanje poreza na dobit.

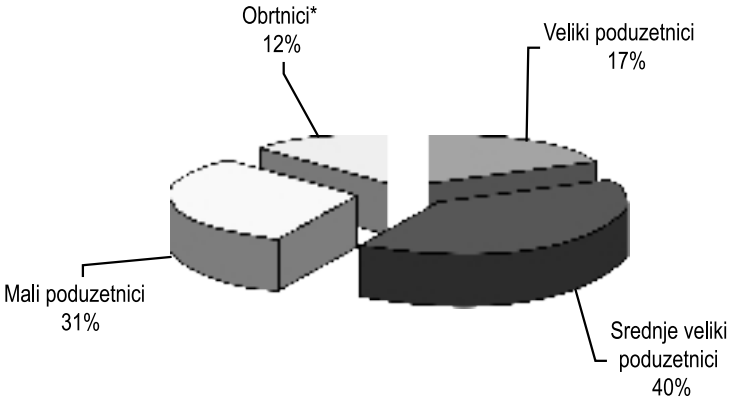
Grafikon 5 .

Struktura i broj poslovnih subjekata po veličini za 2006. godinu

Grafikon 6.

Struktura poslovnih subjekata po ukupnom prihodu za 2006. godinu

Na osnovu navedenih pokazatelja možemo zaključiti da Grad Poreč bilježi konstantan trend povećanja poduzetničkih aktivnosti, s izrazitim naglaskom na malom i srednjem poduzetništvu, što se reflektira kroz godišnja povećanja ukupnih prihoda i zapošljavanja, te postaje sve važniji segment u ukupnom gospodarstvu Grada Poreča.

4. Poticanje poduzetništva u Gradu Poreču

Grad Poreč potiče razvoj poduzetništva nizom različitih mjera i aktivnosti koje su opisane u nastavku:

Realizirane kreditne linije čime je podržan niz poduzetničkih poduhvata su sljedeće:

Poduzetnik 2

- Kreditna linija u suradnji s Istarskom razvojnom agencijom
  Realizirano 16,5 milijuna kuna kroz 43 odobrena kredita

Poreč 1

- Samostalna kreditna linija Grada
  Realizirano 11 milijuna kuna kroz 22 odobrena kredita

Poreč 2

- Samostalna kreditna linija Grada
  Sa subvencijom kamate realizirano 60,5 milijuna kuna kroz 30 odobrenih kredita za sljedeće svrhe:
  - proizvodna djelatnost (27,4 milijuna kuna, 11 kredita)
  - kupnja hala u poslovnoj zoni za djelatnosti trgovine i usluga (9 kredita, 21,1 milijuna kuna)
  - adaptacija hotela i pansiona (2 kredita, 1,5 milijuna kuna)
  - izgradnja i adaptacija apartmanskog naselja i apartmana (7,2 milijuna kuna, 2 kredita)
  - opremanje ordinacija (5 kredita, 3,1 milijuna kuna)
  - opremanje dječjeg vrtića (120 tisuća kuna).

  Bez subvencije kamate realizirano je 17,2 milijuna kuna kroz 32 kredita pretežito za djelatnosti trgovine i usluga
  Poduzetnici koji su realizirali kredite oslobođeni su plaćanja poreza na tvrtku ili naziv za razdoblje od dvije godine.

Ostali realizirani projekti Grada su sljedeći:

Dom obrtnika d.o.o. Poreč

Izgrađen je Dom obrtnika gdje je Grad, kao svoje učešće, dao zemljište za izgradnju Doma. Zauzvrat je dobio kuglanu, a osim toga, projekt je oslobođen plaćanja komunalnog doprinosa.

Veletržnica ribe Poreč d.o.o. Poreč

Potpisan je Društveni ugovor između Grada, Županije, Ribarske zadruge Istra i resornog Ministarstva, čime je formirana tvrtka za izgradnju veletržnice ribom u Poreču. Kao poticaj razvoju ribarstva, Grad Poreč je kao svoj udio dao svoje zemljište te je projekt oslobođen komunalnog doprinosa.

Poljoprivreda

Grad sufinancira 1/3 troškova nabave sadnog materijala čime je ukupno nabavljeno više od 50.000 stabala maslina, 250.000 trsova vinove loze te preko 12.000 stabala voćaka.

Na osnovu Pravilnika o sufinanciranju premije osiguranja biljne i stočarske proizvodnje Grad sufinancira premiju osiguranja od mogućih šteta u poljoprivrednoj proizvodnju u visini od 25% premije.

Grad redovno sudjeluje u financiranju programa poljoprivrednih udruga: Agro Poreč, Bio-Istra te Ribarske zadruge Istra.

Grad Poreč sudjeluje u financiranju Fonda za razvoj poljoprivrede i agroturizma Istre gdje se odobravaju povoljni krediti poljoprivrednicima za razne programe.

Podaci o Gospodarskoj slici grada Poreča dobiveni su od mr.sc. Sandre Mušković, pročelnice Upravnog odjela za proračun i gospodarstvo Grada Poreča.

7. OKVIR ZA IZRADU GRADSKOG PLANA ZA ZDRAVLJE

Usporedbom dobivenih rezultata istraživanja metodom RAP-a, oblikovanih u 6 zdravstvenih prioriteta za Grad Poreč, te dostupnih demografskih, zdravstvenih i socioekonomskih pokazatelja za Grad Poreč, sačinjen je okvir budućeg gradskog Plana za zdravlje.

Na radnom sastanku (panel sudionika u istraživanju) koji se održavao tijekom dva dana, 10. i 11. studenog 2006. godine, a kojemu je prisustvovalo četrdesetak sudionika (predstavnika profesionalnih grupa, lokalne uprave, te zajednice), postignut je konsenzus oko **šest prioritetnih područja budućeg djelovanja na unapređenju zdravlja Grada Poreča i projekta "Zdravi grad" Poreč.**

Šest prioritetnih područja djelovanja kako slijedi:

1. obitelj
2. djeca i mladi
3. kultura i slobodno vrijeme (porečka zima)
4. sigurnost u zajednici
5. održivi razvoj, razvoj gospodarstva i očuvanje okoliša
6. seniori (stariji od 65 godina)

Oko prioritetnih područja formirane su tematske radne grupe koje su definirale problem, odredile cilj svoga djelovanja te izradile okvirni plan aktivnosti sa zaduženjima za nosioce pojedinih segmenata plana i programa. U periodu koji slijedi, proširene tematske radne grupe sastavljene od porečkih stručnjaka, predstavnika vlasti i građana, izradit će Plan za zdravlje građana Grada Poreča sa dugoročnim (strateškim) programom aktivnosti po prioritetima za petogodišnje razdoblje, te kratkoročnim (operativnim) programom aktivnosti.

TEMATSKE GRUPE I PLAN AKTIVNOSTI

a) OBITELJ

Tema: Podrška razvoju zdravih, kompetentnih i funkcionalnih obitelji

Obrazloženje problema - opis sadašnjeg stanja:
porast broja disfunkcionalnih obitelji.

Ciljevi:

1. razvijanje i podrška programima u zajednici koji osiguravaju direktni kontakt sa građanima, kroz koje se može djelovati na povećanje osjećaja uključenosti, osobne kompetentnosti i funkcionalnosti svake osobe i/ili obitelji;

2. nastaviti put pružanja potpore pojedincima i obiteljima u socijalno osjetljivoj i osviještenoj zajednici koja potiče psihosocijalnu sigurnost svojih građana u najširem smislu.

Već postoji niz aktivnosti kojima se unapređuje zdravlje obitelji, te ih je potrebno i dalje realizirati te osmišljavati nove.

Nositelji aktivnosti:

1. Zdravi grad Poreč u okviru budućeg gradskog Centra za razvoj ljudskih resursa:

- Savjetovalište za djecu, mlade, brak i obitelj,
- Ginekološko savjetovalište za mlade,
- Predbračno savjetovalište,
- Priprema trudnica i budućih tata za porod,
- Programi za roditelje (Biti roditelj, grupa za roditelje djece s emocionalnim teškoćama…),
- Anti - stres program,
- Savjetodavni program za osobe s invaliditetom,
- Savjetovalište za ovisnike.

2. Porečki vrtići i škole

3. Gradsko društvo Crvenog križa i Centar za građanske inicijative

Potpisnici pisma namjere od 21.11.2007. o sklapanju partnerske suradnje u pružanju socijalnih usluga u Gradu Poreču.

4. Drugi projektni partneri koji mogu doprinijeti realizaciji programa za obitelj u suradnji sa resornim gradskim odjelima Grada Poreča.

b) DJECA I MLADI

Tema: Podrška osobnom rastu i razvoju djece i mladih, odgoj za odgovorno odlučivanje i izbor zdravih životnih stilova, jačanje mladih za preuzimanje aktivne uloge u društvenom životu grada

Obrazloženje problema - opis sadašnjeg stanja: radno vrijeme vrtića i škola nije prilagođeno potrebama roditelja, nedovoljni kapaciteti u porečkim vrtićima, jedna (ogromna) osnovna škola u kojoj se radi u dvije smjene, nema školskog parkirališta, nedostatna sportska dvorana koja ne zadovoljava potrebe u okviru aktivnosti škola i sportskih klubova, nema bazena, nedostaje prostor za društva, udruge i organizacije mladih.

Ciljevi :

1. podrška osobnom rastu i razvoju djece i mladih,
2. odgoj za odgovorno ponašanje u osobnom i životu zajednice,
3. mogućnosti za kvalitetno provođenje vremena djece i mladih,
4. osigurati adekvatne kapacitete u porečkim vrtićima,
5. omogućiti pohađanje nastave u dvije škole (rad u jednoj smjeni),
6. Centar za mlade.

Nositelji aktivnosti:

1. **Porečki vrtići i škole**

2. **Grad Poreč sa svim relevantnim resornim odjelima**

3. **Zdravi grad Poreč**:
   - edukacija u grupi Mladi volonteri Zdravog grada -Vršnjak pomagač,
   - vođenje i realizacija sveobuhvatnog preventivnog programa "Zajedno protiv ovisnosti" za Grad Poreč,
   - tiskanje edukativno informativnih brošura za poticanje kvalitetnog provođenja slobodnog vremena djece i mladih.

4. **Društvo naša djeca Poreč, udruge mladih i drugi projektni partneri Grada Poreča koji realiziraju programe za djecu i mlade.**

c) POREČANI - KULTURA I SLOBODNO VRIJEME

Tema: Kulturni identitet zajednice te ponuda sadržaja koji će omogućiti kvalitetno provođenje slobodnog vremena stanovnicima svih dobnih i socijalnih grupa tijekom čitave godine

Obrazloženje problema - opis sadašnjeg stanja:

Izvan sezone nedovoljno je sadržaja za kvalitetno provođenje vremena za sve

kategorije građana, nedovoljno se njeguje kulturna baština i identitet sredine, nema prepoznatljivih suvenira, nema organizirane rekreacije, nema prostora za adekvatno okupljanje mladih, nema restorana ni konoba koje bi činile dušu grada (i bile primjerene stanovništvu cjelogodišnjim radom, cijenom, ponudom), nema programa tijekom zime

Ciljevi:

1. osmisliti sadržaje za kvalitetno provođenje slobodnog vremena kao zaštitni čimbenik zdravlja tijekom čitave godine,
2. poticanje aktivnosti za njegovanje identiteta sredine uz multikulturalni pristup,
3. oživjeti starogradsku jezgru.

Nositelji aktivnosti :

1. **Grad Poreč sa svim relevantnim resornim odjelima,**

2. **Tematska grupa građana,**

3. **Sve relevantne ustanove, društva, udruge,…koje se bave djecom i mladima u gradu, te ih Grad Poreč uključuje u inicijativu u ulozi suradnika/projektnih partnera** (uspostavljanje partnerskih odnosa s ukupnim kapacitetom lokalnog sektora).

d) SIGURNOST U ZAJEDNICI

Tema: Jačanje socijalne osjetljivosti zajednice i povećanje sigurnosti u zajednici uopće

Obrazloženje problema - opis sadašnjeg stanja: nasilje u društvu i obitelji postaje sve veći problem, socijalno ugrožene osobe imaju premalu podršku, mobbing na radnom mjestu, otuđenost radi nepostojanja prostora za sastajanje.

Ciljevi:

1. kontinuirano podizanje lokalne socijalne osjetljivosti za potrebe građana,
2. poticanje i podržavanje programa suzbijanja nasilja,
3. edukacije za podizanje razine sigurnosti u zajednici,
4. adekvatna zastupljenost kontakt policajaca u zajednici.

Nositelji aktivnosti:

1. **Grad Poreč sa relevantnim resornim odjelima,**
2. **Policijska postaja Poreč.**
3. **Centar za socijalnu skrb Poreč,**
4. **druge institucije, društva, udruge koje realiziraju socijalne programe u Gradu.**

e) ODRŽIVI RAZVOJ, RAZVOJ GOSPODARSTVA I OČUVANJE OKOLIŠA

Tema: Ostvariti ekonomsku stabilnost zajednice razvojem gospodarskih djelatnosti, uz turizam, poštujući principe održivog razvoja

Obrazloženje problema - opis sadašnjeg stanja:

1. Orijentacija na turizam (monovalentna gospodarska djelatnost) negativne posljedice: prevladava, po resursima infrastrukture kratko razdoblje poslovanja, niska iskoristivost kapaciteta, sezonalnost poslova, apartmanizacija obale i grada.
2. Nerazvijena poljoprivredna proizvodnja - zapuštene poljoprivredne površine, privatne i državne, nedostaje sustav za navodnjavanje, razvijati zadrugarstvo u cilju objedinjavanja poljoprivrednih površina, razvijati ekološku poljoprivredu (maslinarstvo, stočarstvo), osigurati poticaje i subvencije, nedovoljno razvijena ribarska djelatnost.
3. Nezastupljenost proizvodnih djelatnosti u gospodarstvu Poreštine - nedostaju poslovne zone, edukacija poduzetnika (kroz inkubatore), razvoj obrtništva i drugih djelatnosti.

Ciljevi:

1. Ostvarivanje ekonomske stabilnosti zajednice,
2. smanjenje nezaposlenosti,
3. cjelogodišnje poslovanje turističke djelatnosti - osigurati djelatnicima standardno radno vrijeme,
4. povećanje životnog standarda socijalno ugroženog stanovništva,
5. povratak mladih visoko obrazovanih kadrova u matičnu sredinu,
6. uvođenje standarda zaštite okoliša prema međunarodnim normama.

Nositelji aktivnosti:

1. **Grad Poreč s resornim odjelima,**

2. **Poduzeća i poduzetnici Grada Poreča,**

3. **Tematska grupa građana.**

f) SENIORI (STARIJI OD 65 GODINA)

Tema: Osiguravanje infrastrukture za brigu o starima, zbrinjavanje starijih osoba ovisnih o tuđoj pomoći te unapređenje pristupačnosti zdravstvenim i drugim uslugama

Obrazloženje problema aktualno stanje: starenje je obilježeno učestalom pojavom kroničnih degenerativnih bolesti (uz sve lošiju dostupnost zdravstvene zaštite), otuđenjem, osamljivanjem, žalovanjem, te slabljenjem ekonomskog položaja. Zastrašuje nadolazeći kontingent sve siromašnijih umirovljenika. U trenutku nastanka težeg dizabiliteta (ovisnost o pomoći druge osobe) nastaje kritična situacija.

Ciljevi :

1. kompletno zbrinjavanje neautonomnih osoba starije životne dobi u kući ili ustanovi u gradu,
2. permanentno djelovanje na suzbijanju faktora rizika treće životne dobi,
3. unapređenje zadovoljstva životom građana treće životne dobi, osiguranje infrastrukture za brigu o starijima.

Nositelji aktivnosti:

1. **Dom za starije i nemoćne Grada Poreča,**
2. **Grad Poreč s resornim odjelima te upravnim tijelima grada iz oblasti zdravstva i socijale,**
3. **Institucije, udruge, društva koje realiziraju socijalne programe u gradu.**

8. PLAN AKTIVNOSTI NAKON IZRADE GRADSKE SLIKE ZDRAVLJA GRADA POREČA

- tiskati, umnožiti i široj javnosti učiniti dostupnim dokument u kojemu je sadržana Gradska slika zdravlja Grada Poreča sa svim dostupnim važnim pokazateljima,

- izrada i predstavljanje Gradskog plana za zdravlje Gradskom Poglavarstvu i Gradskom Vijeću Grada Poreča,

- tiskati, umnožiti i široj javnosti učiniti dostupnim dokument u kojemu je sadržan Gradski plan za zdravlje Grada Poreča,

- uključiti voditelje tematskih grupa u uži koordinacijski tim projekta "Zdravi grad" kako bi se omogućio uvid u cjelinu projekta s jedne strane, te s druge strane, poticati i delegirati voditeljima odgovornost za rad i vođenje tematskih grupa,

- kadrovsko ekipiranje projektnog ureda "Zdravog grada" i resornog gradskog odjela u segmentu zdravstva i socijale za:
  - pružanje neophodne stručne podrške uvođenju, praćenju, modifikaciji i kontinuiranoj realizaciji te evaluaciji Plana za zdravlje Grada Poreča kao dugoročnog strateškog planiranja za zdravlje,
  - podršku radu, organizaciji i realizaciji aktivnosti tematskih grupa, u sve tematske grupe uključiti predstavnike Grada Poreča iz resornih odjela po prioritetnim područjima;

- tiskanje i izdavanje edicije "Zdravi grad" Poreč sa prezentacijom istraživanja metodom RAP-a te postignućima projekta "Zdravi grad" Poreč nakon 14 godina formalnog djelovanja u Poreču.

Projektni ured "Zdravi grad" Poreč

Gradska slika zdravlja je usvojena dana 27. ožujka 2008. godine na sjednici Gradskog vijeća Grada Poreča.

Poruke mladih grada Poreča ...

Kuda ide moja generacija

Često slušamo o prošlim vremenima u kojima su živjeli naši roditelji, djedovi i bake. Mnogi od nas tada si vjerojatno postave pitanje: " Kuda ide naša generacija"?

Nažalost ili na sreću, danas postoje mnoga pomagala koja nam olakšavaju život, ali nas ujedno i udaljavaju od naših vršnjaka i okoline. Zatvaraju nas u vlastiti samotnički svijet. Uskraćuju nam upoznavanje nekih čarobnih prostranstava koja danas u našim životima gotovo da i ne postoje.

Jeli nekad uistinu postojao neki bolji savršeniji svijet, upravo onakav o kakvom ja danas sanjam?

Odgovor na ovo pitanje mogao bi biti dvostruk. Ja osobito ne vidim posebne čari u gađanju praćkama, ili u izradi lutaka od plodova drveća, ali mojoj se baki oči zacakle nekim posebnim djevojačkim sjajem kada se sjeti tih igara i segmenata svoga djetinjstva. Ono što tada mogu prepoznati u njoj jest neki viši, jači i nadasve čarobni osjećaj koji je veže za to vrijeme. Nekakva nadnaravna moć na čijim se krilima u svakom trenutku može vratiti u najljepše dane svoje mladosti.

Dok ju gledam tako razdraganu i sretnu sasvim je normalno da mi se nametne sljedeće pitanje. Hoću li ja jednoga dana moći jednakim žarom svojoj unuci pripovijedati o savršenom svijetu svoje mladosti, hoću li kad pogledam unatrag uistinu moći reći da je to bilo najljepše doba koje je na svijetu ikad postojalo?

Teško, s obzirom na to da se u današnje vrijeme osim veće izoliranosti sve se češće spominje pitanje opijata i raznih drugih droga koje mlade odvode u nepovrat u sve ranijoj dobi. Svi su ti mladi ljudi moji vršnjaci, poznanici, možda čak i bliski prijatelji koji polako tonu sve dublje u mrak, a ja im ne znam pružiti svijeću koja bi im pomogla da nađu izlaz.

Htjeli mi to sebi priznati il ne, postali smo "zarobljenici sadašnjeg vremena". U stalnoj smo potrazi za nekim novim cool društvima, za koja smatramo da su nadmoćna i da nas mogu izvući iz svake loše situacije ili depresije. Pritom nažalost zaboravljamo da je čitav naš život put koji bi nam trebao služiti da pronađemo i upoznamo sebe, a ne da ga tratimo kopirajući i loveći druge, jer bi svatko od nas trebao biti jedinstven i originalan sam po sebi. Ipak, mnogi od nas odrastajući u takvoj okolini odlučili su se oduprijeti svim negativnim čimbenicima koji utječu na nas kao osobe. Razvili smo određenu dozu prkosa koja nam omogućava da imamo jasne ciljeve i prioritete u životu te da se s njima ne sramimo i ne bojimo izići u javnost. Svakoga dana borimo se da ostvarimo svoje snove te si na taj način omogućimo bolji život. Život koji nismo stvorili po modelu nekog društva, zajednice ili okoline, već prema vlastitom modelu, jer jedino ono što je uistinu naše nitko ne može oduzeti ili osporiti.

Stoga, da nismo izgubljena generacija kao što mnogi misle, tvrdim jer poznajem sebe! A mnogi moji prijatelji isti su kao ja!!

Nina Čuš, 8.d OŠ Poreč
Mentorica: Nevenka Mandić

Bolji svijet je (ne) moguć

Postoji li mogućnost za bolji svijet od ovog današnjeg. Ako postoji, kako to postići? Jesmo li dovoljno angažirani i požrtvovni? Nije li to samo pusta želja pojedinca koji mašta, a ne poduzima ništa? Svi maštamo i sanjamo bolji svijet. Za neke je svijet ispunjen ljubavlju, prijateljstvom, dobrotom, mirom i radošću. Za druge je on poput lude vožnje u lunaparku, prepunom zabave koja nikad ne završava. Za treće je bolji svijet prepun maštovitih igara gdje čovjek nikad ne mora odrasti i gdje svatko radi što hoće.No, kako god bilo, svi mi imamo sliku boljeg svijeta u kojem bismo voljeli živjeti. Činimo li dovoljno da ostvarimo taj cilj, ako ne u potpunosti, onda barem djelomično? Mnogi će sada reći da pojedinac ne može promijeniti svijet, a među tim ljudima sam koji put i ja sama.

Možda čovjek i ne može učiniti svijet boljim, ali može bitno pridonijeti promjeni. Kad malo bolje razmislimo, nije li Marija Terezija bila samo jedna žena koja je svojom odlukom i djelima pomagala brojnim ljudima? Kad bi bilo više takvih pojedinaca, možda bi bolji svijet bio moguć? Možda više ne bi bilo ubijanja, oružja, rata, kriminala?... Možda bi ljudi bili bolji jedni prema drugima?... Možda bi se svi dobro slagali i ne bi bilo mržnje, zavisti, ljubomore i boli?...

No, čini mi se da svijet iz godine u godinu ne postaje bolji, već samo tone dublje u crne rupe, čiji je nastanak sam prouzrokovao. I, ako ne počnemo odmah djelovati, bolji svijet će postati samo nedostižan san svakog od nas.

Dragana Kajtaz, III. JG, SŠ Mate Balote Poreč
Mentor: Branka Kalčić, prof.

Kakve nam poruke odrasli šalju?

U današnje smo vrijeme mi mladi okruženi brojnim problemima koji se tiču škole, prijatelja, obitelji i koji su dio našeg odrastanja. Zato je najbolje, smatraju, za sve probleme obratiti se odraslima kojima je ovaj životni ciklus iza njih, ali ispred nas. Druga strana medalje donosi drukčiju priču. Ti isti odrasli, umjesto da nas usmjere na pravi životni put bez droge, alkohola i cigareta, zapravo nas i ne znajući pozivaju u svijet neizbrisiv u našem sjećanju koji može utjecati na najvažnije životne odluke te tako ostaviti gorak pečat na najljepše doba života. Dobrih mjesta za izlaske sve je manje, a nesigurnost koja vlada je sve veća. Žalosno je reći da nema mjesta gdje se noću, kada smo željni zabave, možemo osjećati sigurno. Okruženi smo plakatima i pozivnicama na dobar noćni provod uz poneko piće zbog kojeg nerijetko izbijaju i tučnjave, a mnoge naizgled mirne živote proguta vrtlog noći. Odrasli za to ne mare, a za dobar biznis i brzu zaradu manje je važno kako se osjećaju mladi.

Većina adolescenata po uzoru na bližnje, živi zdravo, bavi se sportom, divi se sportašima koji postižu brojne uspjehe na svjetskoj sceni i ne prođe niti trenutak da ne požele biti poput njih. Ali, što se u njihovoj podsvijesti može javiti kada toliko priželjkivanu utakmicu prekine promidžbeni program sa sloganom "Žuja je zakon"? Ti uzorni sportaši mogu izaći subotom s prijateljima, i još pod dojmom utakmice o njoj raspravljati, sjetiti se reklame te naručiti pivo. Da, u početku će naručiti jedno, dva piva, a kasnije toliko da će prijeći u ovisnost. I zbog jedne, naizgled dobronamjerne reklame, briga o zdravom životu je nestala, a problemi koji su u početku priče bili mali, sada više nisu niti sjena novonastalim. A gdje je zakon o prodaji alkoholnih pića i cigareta osobama mlađim od 18 godina? Sve se svodi na to da je odraslima najvažnija zarada i novac i zato ne razmišljaju da kršenje tog zakona može nekome ozbiljno ugroziti i promijeniti život. Kada bi se svi odrasli ovoga svijeta držali zakona, sigurno bi se smanjio broj mladih žrtava. Time bi nama adolescentima, za koje odrasli imaju zadatak da nas nauče svim lijepim stvarima života, problemi postali tek poneka sitnica, a i sam pokušaj da bilo koji problem riješimo na nezakonit način bio bi uzaludan. Ne postoji problem koji je nerješiv i za koji su nam potrebna opojna sredstva kako bi ga riješili. Smatram da su nam u ovo vrijeme potrebni topli i iskreni savjeti odraslih osoba koje nas okružuju i koji će nas usmjeriti na pravi put na kojem možemo uživati i boriti se za ono što volimo. Zato smo mi za to da stvorimo život i društvo u kojem ćemo mirno odrasti bez straha za budućnost. Želimo krojiti niti svog života bez ružnih uspomena i postupaka na koje je surov svijet odraslih imao utjecaja.

Ivana Pilaj, I. JG, SŠ Mate Balote Poreč
Mentori: prof. Branka Kalčić i prof. Anči Ritossa

Bolji svijet je moguć

Ponekad razmišljam o surovoj istini ovog svijeta koji me okružuje, svijeta u kojem ja živim. Pitam se gdje je kraj toj ljudskoj zavisti i zlu. Zar nije žalosno gledati kako svi zajedno tonemo svakim danom sve dublje? Danas je, zaista, mnogo ljudi kojima čovjek ne može vjerovati, koji zbog svoje zavisti i pohlepe ne vide ništa drugo osim novca, kriminala i zla. To su ljudi koji imaju sve, a zapravo nemaju ništa i upravo zbog takvih svijetom vlada nemir, nesigurnost i kriminal. Nikada neću shvatiti tu mržnju koja se stvori u nečijoj duši i koja je hrabra nekome oduzeti život. Život se danas cijeni sve manje. Čovjek živi kao da mora, kao da je to nečija naredba. Ne cijeni se taj najveći Božji dar koji nam omogućuje da iskusimo što znači postojati i živjeti. Ponekad kad poželim s nekim porazgovarati sjetim se da ne treba svakome vjerovati, jer čovjek je pohlepan i na ruševinama tuđe sreće gradi spomenik svojoj pobjedi. Ja ipak mislim da još uvijek postoje dobri ljudi i da će kad tad svijet ponovno zablistati zahvaljujući njima. Jer kako se kaže: "Dobro uvijek pobjeđuje zlo." Zar ne bi svatko poželio da živi okružen dobrim ljudima, ljudima koji imaju nade i vjeruju u bolje sutra. Htjela bih se jednog jutra probuditi u takvome svijetu, a nese buditi iz dana u dan u strahu da će sve to ostati samo moja pusta neostvarena želja. Htjela bih živjeti okružena veselim i sretnim licima, raširenim rukama koje me zovu u zagrljaj, iskrenim ljudima koji su sjedinjeni i žive za Carstvo koje je njihov život. Sigurna sam da će takvi trenutci doći i da je bolji svijet moguć, a dok se to ne ostvari, ne preostaje mi ništa, nego da u snovima odlutam iz ove nemirne, mračne stvarnosti u neku svjetliju i topliju budućnost kojoj su temelji nada i ljepota ljudske iskrenosti i dobrote.

Aida Drkić, III. JG, SŠ Mate Balote Poreč
Mentorice: prof. Branka Kalčić i prof. Anči Ritossa

Umjesto kraja…

ZDRAVI GRAD

Visoko na brijegu,
U zelenom okruženju,
Gdje vjetar uvijek tiho ćarlija,
Rodio se Zdravi grad.

Čuje se tihi žamor,
Neki već stižu,
Drugi strpljivo čekaju.
Vidim, iz doline dolaze.

Vesele me!
U Zdravom gradu,
Zdravo srce kuca,
Ma kako bolesno bilo.

I zidovi radost zrače,
Sto` poruka nose!
Sva tuga tu bar na tren prestaje.

I ja imam nekog,
Nekog `ko me čeka.

Visoko na brijegu,
U Zdravom gradu,
Zdravo srce kuca.

Rada Lalić
(članica i volonterka Društva invalida Poreč)

Iz zbirke pjesama Moje pjesme moji snovi, izdane 2003. godine
Nakladnici Fond " Zdravi grad" Poreč i Društvo invalida Poreč.

IZVORI PODATAKA KORIŠTENI ZA SLIKU ZDRAVLJA GRADA POREČA

1. Bašić, J., Ferić Šlehan, M. i Kranželić Tavra, V. (2007.) *Zajednice koje brinu: Model prevencije poremećaja u ponašanju: Epidemiološka studija-mjerenje rizičnih i zaštitnih čimbenika u Istarskoj županiji.* Pula: Istarska županija.

2. Bašić, J., Ferić Šlehan, M. i Kranželić Tavra, V. (2007.) *Zajednice koje brinu: Model prevencije poremećaja u ponašanju: Strategijska promišljanja, resursi i programi prevencije u Istarskoj županiji.* Pula: Istarska županija.

3. Centar za socijalnu skrb Poreč (2007.)

4. Državni zavod za statistiku (2001.)

5. Hrvatska liga protiv reumatizma Istarske županije (2007.)

6. Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Registar kadrova (2007.)

7. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Središnja služba (2007.)

8. Policijska Uprava Istarska, Policijska postaja Poreč (2007.)

9. Prostorni plan Grada Poreča (2002.)

10. Statistički bilten Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Područna služba Pula (2007.)

11. Ured državne uprave u Istarskoj županiji, Ispostava Poreč (2007.)

12. "Zdravi grad" Poreč, godišnja izvješća, planovi, strategije za zdravlje Grada Poreča

13. Županijski zavod za javno zdravstvo, Ispostava Pula (2007.)

"Svako vrijeme, pa tako i sadašnjost, nosi svoja obilježja, svoj pečat i duh, svoje "znakove vremena u prostoru". Ako ih znamo prepoznati i na njih odgovoriti, posjedujemo povlasticu utjecaja na kvalitetu života - zdravlje.

Što je, zapravo, zdravlje?
Očito je to nešto u nama, nešto s čim smo se rodili, što nam omogućuje da rastemo, prohodamo, progovorimo…, nešto što nam je omogućilo da budemo što jesmo, što nam omogućuje da svoje snove i život držimo u vlastitim rukama. Upravo nam zdravlje omogućuje stalni napredak i osobni rast. Zdravlje je, dakle, pojmovno PROCES koji neprestano traje…, a to znači da ga svojim ponašanjem možemo nesmotreno ugroziti, ali ga možemo i značajno unaprijediti. Zapravo nas ništa ne bi trebalo spriječiti da aktivno, vlastitim izborima, utječemo na odnose koje živimo, posao koji radimo, način na koji kvalitetno koristimo slobodno vrijeme, na naš odnos prema zajednici u kojoj živimo, na naše osobne male i velike doprinose kako bismo i sami život živjeli sretno, kvalitetno i zdravo!

Roditelji su nam dali život - najviše što su mogli. Sastavni je dio naših života zdravlje. Danas znamo da je zdravlje prirodni proces s tendencijom razvoja tijekom života ako ga naše ponašanje podržava.
Tako, ova priča o nama, ako je prepoznajemo kao svoju, ima smisla, jer je možemo ostvariti. I TI I JA."

Dr. Nino Basanić

ISBN 978-953-99643-3-5 (Zdravi grad Poreč)